

ALG 3
M 1890

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Catalog No. ALG 3/M 1890
^{AGG.} _{AMERINDIAN}
Family ALGONQUIAN
Sub-Family.....
Branch.....
Group.....
Language BLACKFOOT
Dialect.....
Locality Alberta, Canada
Contents MATTHEW
Version.....
Translator Rev. John Wm. Tims
Published by B.F.B.S.
Place LONDON
Date 1890
Accession No. 550
Accession Date May 29 1931
Price .18

THE GOSPEL ACCORDING TO
S T. M A T T H E W.

TRANSLATED INTO THE LANGUAGE
OF THE
BLACKFOOT INDIANS.

BY THE
REV. JOHN WILLIAM TIMS,
C. M. S. MISSIONARY.

LONDON :
PRINTED FOR THE
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1890.

PRONUNCIATION.

a as *a* in father.

ă as *a* in fat.

e „ *a* „ hate.

ě „ *e* „ met.

i „ *i* „ pique.

ǐ „ *i* „ fit.

o „ *o* „ note.

ǒ „ *o* „ not.

u „ *u* „ rule.

ǔ „ *u* „ but.

ai as *i* in pike.

au „ *ou* „ bough.

aw „ *aw* „ law.

The accent (') requires the syllable which it follows to be emphasized.

OKHS' I TSİN IK SİN NI

MATTHEW

OT SİN AI PI.

CHAPTER I.

SINAK'SIN Jesus Christ David okkuai' Abraham okkuai' un'ix o sňaks'oaiěxěsts.

2 Abraham ikuyiu' Isaac; ki Isaac ikuyiu' Jacob; ki Jacob ikuyiau' Judas ki omu' pappipix;

3 Ki Judas ikuyiu' Phares ki Zara, Thamar ipau'kaiimmiuax; ki Phares ikuyiu' Esrom; ki Esrom ikuyiu' Aram;

4 Ki Aram ikuyiu' Aminadab; ki Aminadab ikuyiu' Naasson; ki Naasson ikuyiu' Salmon;

5 Ki Salmon ikuyiu' Booz, Rachab ipau'kaiimmiuiae; ki Booz ikuyiu' Obed, Ruth ipau'kaiimmiuiae; ki Obed ikuyiu' Jesse;

6 Ki Jesse ikuyiu' David omǔx'nin'a; ki David omǔx'ina ikuyiu' Solomon, an nök' ake'uǒk itom'itomiuǒk Urias man'itotsipokaiimmiuiae;

7 Ki Solomon ikuyiu' Roboam; ki Roboam ikuyiu' Abia; ki Abia ikuyiu' Asa;

8 Ki Asa ikuyiu' Josaphat; ki Josaphat ikuyiu' Joram; ki Joram ikuyiu' Ozias;

9 Ki Ozias ikuyiu' Joatham; ki Joatham ikuyiu' Achaz; ki Achaz ikuyiu' Ezekias;

10 Ki Ezekias ikuyiu' Manasses; ki Manasses ikuyiu' Amon; ki Amon ikuyiu' Josias;

11 Ki Josias ikuyiu' Jechonias ki o mu' pappi-pix, annik' ito'to öpikau Babylon;

12 Ki ot'sitotos au Babylon, Jechonias ikuyiu' Salathiel; ki Salathiel ikuyiu' Zorobabel;

13 Ki Zorobabel ikuyiu' Abiud; ki Abiud ikuyiu' Eliakim; ki Eliakim ikuyiu' Azor;

14 Ki Azor ikuyiu' Sadoc; ki Sadoc ikuyiu' Achim; ki Achim ikuyiu' Eliud;

15 Ki Eliud ikuyiu' Eleazar; ki Eleazar ikuyiu' Matthan; ki Matthan ikuyiu' Jacob;

16 Ki Jacob ikuyiu' Joseph, Mary om'i, annök ipau'kai īm miu ök Jesus, an istau Christ.

17 David otsis'tsits' unoauai Abraham itsipuk'süpokos īm motseiiau ke'pitappiau nissseko puttsi; ki ot'sitotosau Babylon omats'ıstsi-tsits' unoauai David mats'itsipuk süpokos īm motseiiau, matsis se'ko puttsi; Christ omats'ıstsi-tsits' unoauai ot'sitotosau Babylon mats'itsipuk-süpokos īm motseiiau matsisse'ko puttsi.

18 Jesus Christ, otsipokai'isinni ūn'niniitsiu: Annik' Mary, Jesus oksis'tsi, Joseph otak'okemattosaie itopi tappi'inai, otse'kosatsok Atsim'istaaw.

19 Joseph om'i mokom'motsitappiu, ki matsitsitau'ats mōk'aiitsin niköt tosaie; osime'tsitan mōksisim'ian istüp sko ösiae.

20 Ki otai'ksim statosaie, Satsit, Ap'is to tokiuă oto'tokata tsis otsipo pök'toak aie ki otan'-

ik aie, Joseph, David okku'i, pin stün nos Mary kök'okemattosi, ots e'kosatsok A tsim'i Sta aw.

21 Ki ai' ak si pok ai īm miuaie okku'yi, ki kitak'an ītsin ni kōttau Jesus: tük kă, ots i tap-pim'ix ot sau um'itsi tappi'isuauests aiak itai-kōm ots e'piuax.

22 Itün' nitsiu aie mōk'itsenüpān īstösi Ap'-īs to tokiuă otse' poawsists, otsi propheti itotse-poawsinësts, ki an'iinai,

23 Satsik, mo kōk'iake ai'ak opitappiu, ki ai' ak si pok ai īm miuaie okku'yi, ki ak'an ītsin-ni kōttsiau aie Emmanuel, i to'kisasat top Ap'īs to tokiuă ipokai'tappi īm mau.

24 Joseph otsipuawk'si otso'kani, ūn'niitsi-tappiu Ap'īs totokiuă oto'toka tatsis otan'iipi-aie, ki i to'tuyiu aie otokem'an:

25 Ki ot otom'okkuyi ot sau om ai' pokai īsaie matopokso kamiu'atsaie: ki nitsin'ni kōttsiu aie JESUS.

CHAPTER II.

JESUS otai'pokaiisi Bethlehem, auōsīn'īm Judaea, annists'īsk ksistsiku'īstsk, Herod otsitsin aiipi, Sat sik, mo kōk'i etappix umut'auttsipi apinōk'ku yi itsipuk'sipuiau Jerusalem,

2 An'iau, ūnan'ōk manipok'auōk Jews otsīn'aimo aiau aie? tük kă, annim' apinōk'ku yi stai'tappiosi nitsin o'ūnan okök atosim, ki nimut' otopin an nōk'itau atsim mīnmōsīnan.

3 Herod omūx'ina otokh' tsisaie, otap'itsitan aie, ki Jerusalem īstokonai'tappix ikonopokap'aitstamiuax.

4 Ikōnaumoi'piūsax omūk'atoiapiekuax ki

ai'sin ak ix, sūppo öttsesattsiuax Christ mōk' it-si pokai i piaie.

5 Ki an' istsiau aie, Bethlehem, Judæa istau-ös īn'im, ūn'nimaie; ūn'an istappi prophet o-sin'ak sīn;

6 Ki ksēsto'a Bethlehem, Judæa istau-ös īn'im, kimats'i nūks tsi pu au a, Judah ists īn'ax; Nin'-auōk, kses to'a ak'its istauasiu ki osto'i ai'ak au-kōk itsimau nitsi tappim'ix Israel.

7 Herod, sīmī'ni kōtūssax mokök'i etappix, sokap'sūp po ötse sattsiuax otsokap' in ök u yisaie kōka tosi.

8 Ki itüp'ut'o kōt tsiuax Bethlehem; ki an'iu, kükko' sokap'apsūm mok pokau'ōk; ki ikon o-aino eniki, itüm'ūtskīts in iko kik nōk'itsi to tosi nōk'it a tsim mīm mosi.

9 Otokh'tsīsau omūx ina otan'ii piaie, its īs-ta puiau; ki sat sīk, an ni'isk kōk'atosi īsk otsits-in oau ai īsk umut'autst si pi apin ök'uyi otsitom'-ak o aiau aie, ki otai'to tosi inūk'sipokai ot'si-tau pipiaie itots'i ketsi puyiu aie.

10 Otsin no'ossau aie kōk'atosi, eks'ka mūk ots e'tam e tūk suai i.

11 Ki otaitsipīs'sau nap'io yīs, Mary oksis-tsī i pīn nu'yiau aie pokai'īsk, ki in nīssi'iau, ki ita tsim'mīm miau: ki otai pa suk' in issau ēsts ot-ak o mūts ko tūksu au ēsts, issak'okotsi au aie gold ki frankincense ki myrrh.

12 Ap'is to tokiuā pa pau kōk i an istūsax mōk-staiski tosau, noke' tsi mok so kui itüp'akai-iau.

13 Ki otau'mattosau, satsīk, Ap'is to tokiuā sto'to ka tātsīs pa pau ta'a tsiu aie Joseph, an'is-itou aie, Nipuat', ki mattos'au pokau' ki o-

ksis'tsi ki ikum'itappoat Egypt, ki stau'pit ki kitak'otumanisto; tuk'ka, Herod ai'akapsum miuaie inuk'sipokau moks'en itosaie.

14 Otai'puawksi, sepiai'akotuyiuax inuk'sipokau ki oksis'tsi ki Egypt itup'itappoiau:

15 Ki itau'piuaie otai'insaie Herod, mokse-nup'an istosi Ap'istotokiuă otse'poawsin, oti propheti totsi'uaie, Egypt, un'nimaie nitsit'utum mau no ko'a.

16 Herod, otai'noosax mokok'ietappix otap'apis to toyisax, eks'kai'istsetuk kiu, ki itup'oto kotsiuax (*otsen'nakemix*) Bethlehem ki sa'akapotsim, ai'stokistuyim ix sok'u mappix ikon'ainittsiauax; kutttaistok i'stuyim ix sok'u mappix mat'okonainittsiauax, umut'otsksnippi otsokap'suppo otsesattusax mo kook'ietappix.

17 Itum'enupanistom aie Jeremy prophet otse'poawsin otan'ipi,

18 Epo'awsinni itsik'kitokhtsip Rama, assain'sinni ki aiim'motseisinni ki omukoyesinni, Rachel o'kosix itau'asuniu ki matokui ki awpiketuk kiu'ats, tuk'ka, itsen'iau.

19 Herod otse'insi, sat'sik, Ap'istotokiuă ototokataatsis Joseph otsipa pau'takaie, Egypt otsitai'tappiisai.e.

20 An'istsiu aie, Nipuat'ki mattos'au inuk'sipokau ki oksis'tsi, ki itup'itappoat Israel istau'osinim; tuk'ka ini'au anniks'isk ap'ussum miisk aie otsipai'tappiisinni.

21 Ki itsipuau ki aiakotuyiuax pokau'a ki oksis'tsi, ki Israel istauosinim ito'to.

22 Ki otokh'tsissi Archelaus otau'atsuait-sitapai'naiisi un'ni otsin'naiisinni, isstun'im-

aie mōk' ītapposaie; ki Ap' īstotokiuă otsipapauan ītos aie, Galilee itan ītūpitappo:

23 Ki akapirois, Nazareth an īstau, ito'to ki itoko' yiu; mōke nūpan ītos aie prophetix otan'iipiax, akan īstai' ni kōttau Nazaren'aiku ūn.

CHAPTER III.

ANNISTS'ISK ks̄isttsiku' īstsk John Baptist ito'to Judaea istoksi' tapiksök kui, itūksinimats tokiu,

2 Ki an'iu sauai' tsitak, spots' im īsts īn' naii-sin ni aststsui'.

3 Am'auk annōk' matap' piuōk Isaiah prophet an'iu Nit si tāppiuă ks̄istapitau os īn im sokse' pu yiu, Sūppo ats īsto tokh'sattoat Nin'a ok so kui, ok so ku' īsts mōkōm' ots tsis ests.

4 Ki John, Camel oku' yīsts, its īs' to tos iu, ki īstsikōp'okui itsep' siu; ki ots o'ōssin īsts tsikatsix ki nam ap' in iu.

5 Jerusalem istokon ai' tappix otokon itota' akax, ki Judaea īstokon ai' tappix, ki Jordan īstau ōssin' im īstokon ai' tappix mat'o kōn itautaak ax.

6 Ki nie'tük tai Jordan (*an' istop*), ot sīt' ūsta-pin opiax, ki otsau um' itsitappi i su īsts aii nūp'an īstom iau īsts.

7 Ki otsin no' ōssax otas' taai issax a kai'-tappiax Pharisees ki Saducees, ot sīt tūp' au auōk ōssax otsit ūsta' pīn ūki pi, an' īsts iu ax, Pītseksin au' kosix, tük ka' kitān' ik oau kōkan īstūp' īstūpiksatos suai annik' īstse' tük sīn ik as tai'-tsi ik?

8 Ai' sūsk sat tok matsi īn' īsts mōk' itan ītos i kītsau ai' tsitan i:

9 Pin i'tsitsiikasik kītsitsi'tanau'ěsts kok'-kītūn'issuai Kīn'un Abrahami; kitān'īsto pu au Ap'īstotokiua, am'oxim okotokix ikots'istaau atomoai au Abraham pokax.

10 Kian nok' kōts'e kītsists kaxa'kin itsipo'to au: kōnai'ītsis sai īnasīsi ak'aika kiaiau ki ak'au tu tsai au.

11 Ok ke' kimut'sit'ūstapīn o pu au kōkkītsis-sau ai' tsi ta suai: a patots'īk annōk' ai'ak sa ko o-toōk ai īsku ni tap siu, ni matsikōk o koto pa' to-moau ats matsikīts': Ostoi' kimutak'īstapīn o kōau Atsim'istaaw ki ītsi:

12 O se'kotūk kiat sīs ai' īn īm aie, kiau pūx'-īx toxixi otsīt'ai sui suitsi pīk'iak ipi aiak so kap-se' maie, osos' tsi pīkiapi oyīs aiak itsiptsīp o tom-ěsts ot apaiēn' īn sim man īsts; ki īstotox'ksi īsts ītsi'i matakatsiu'ats ai'ake tsin sim ēsts.

13 Jesus Galilee itūm'au matto, Jordani ni-e'tūk tai ito'to, John mōk its'ista pīn iisaie.

14 Ki John pai au' tsim iuaie, ki otan'ik aie, ksēsto'a īsta' pīn o kīt, kitak etak'si puk si pat to kōk o kots'īta pīn nōksi, ki ku mauk si puk si pa-ak iks?

15 Jesus an'ītsiu aie pokīts e' tsit' an nok': nōksi'īstutsi īn an mo kōm'mots itappi īsīn ni. Itūm i paio'kīts e to mo yiu aie.

16 Ki Jesus ai'īstapīn nōssi, ito pītsīs so a'-tomaie ok ke': ki, sat'sīk, spots'im kau'o piu, ki nan'nu yiu aie Ap'īstotokiua ot atsim'ista aw itu tui'sūpīn ūmaie sītsi'i itsīn au ūni'īnai, ki itok hitopi'īnai:

17 Ki, satsik, e po'awsīn ni spots'im itun ni'u am ok'auk nītūk'omimoko a, nits ekōkh'sim au.

CHAPTER IV.

A TSIM'ISTA AW ks̄is'tapiksōk kui itūmi-tūppip'iu aie Jesus, sau um'itsitappiuā mōk saksksin noōs aie.

2 Ki n̄is̄ip'pu yi ko ku'īsts, ki n̄is̄ip'pu yi ks̄itsi ku'īsts otsit'saioyipists, itsakoo'notsiu.

3 Ki Issaks'ksinimai tappii itoto'yīnaie an'-iinai, Ikūm'ūmeniki Ap'īsto tok iua ok ku'i, am'oxim ok'otok ixīm sitsip'satsisau mōkitapaiēnasau.

4 Ki itūn̄is̄tsiu aie, Sīnaip Matap'pi mato-kot'otsipaitappiuats napaiēn, Ap'īsto tok iua maoi'i umutokōnai'poawsists aiakotsepai tappiu.

5 Sauum'itsitappiuā otsitsita p̄ippi ok Atsim'ak apioyīs, ki itokhit'sipotoyeik Nato'i-apioyīs,

6 Ki an'īstsiu aie, Ikūm'ūmeniki Ap'īsto-tokiua ok ku'i, īn̄is̄suaūn̄it: sīnaip, ak an̄ist-siuax oto'tokata tsix ks̄esto'a: ki otsu'auēsts kitakitotsike tsī'en okiau, kokōt'sists kōkstai-tūkōkhau ok'otoki.

7 Jesus itūn̄is̄tsiu aie, mat'sīnaip, kimataksaksksin oau'ats Nin'a, kitap'īsto tokā.

8 Sau um'itsitappiuā spai istūkki otsittūmmi'pi ok aie itai istūm mūt'tsi ik aie kōnauau'ōsīn̄ists ki īstsap'inat siiki ēsts;

9 Ki an̄istsiu aie, am'ostsim kōnauau'ōsīn̄ists kitak'oko to, ap̄is'tuk sīsa no pieniki, atsim'mīm mok eniki.

10 Jesus itūman'īstsiu aie, Mīs'ta put, Satan:

sin'aip, Nina Ap'isto tok iua kitak'a tsim mīm-mau, ki kitak' aitan istaito au.

11 Ki Sau um'itsi tappiuă otai'skikaie ki, sat'sik, oto'to kатаtsix ito'toyikiax ki otpum'-ok ax.

12 Jesus otokh'tsim si John eēn'ōsaie itsitap'po Galilee:

13 Ki otūništūpa'atosiae Nazareth, Caper-naum ito'to ki itoko'yi, issoots'i omuk'sikiṁi ai'aketsksök kui Zebulon ki Nephtalim:

14 Isaiah otse'po aw sin mōksen nūpanis tosi otanipi,

15 Zebulon istau'ossin ni ki Nephthalim istau'ossin ni o muk'sikiṁi ista'potsim, Jordan ap'ümotsim, Galilee istok'auaax;

16 An niks'isk matap'pixk, ski'natsi itau'-pixk omuk'anatsi nan'üm miau: ki an niks'isk matap'pixk auossin'ni einsin'ni itsisi'ipi ki einiu'tükissin ni itsisi'ipi, itau'pixk, ksistskiu'natsiu ot sūs'kōpsiu.

17 Annik' Jesus au mütüpsokse'puyiu, ki an'iu, Sauai'tsitak; Spots'im istokök'itsimani aststsuisu'.

18 Ki Jesus, auau'ök assi, Galilee istomuk'sikiṁi, itsin nu'yuax ai's'kün n̄imotsei iyix, Simon, an'istau Peter; ki oskün' an'is tau Andrew, isksim matük'kiomikatsis omuk'sikiṁi itai'suia-pix'imi iau aie, tük'ka itomik'aitappi isau.

19 Ki itünis'tsiuax, noksūppa'akik, ki kitak-itau mik'ottai iau matap'pix.

20 Ki atomik'atsuai itskim'miau ki itopoki-u o'iau aie.

21 O müt'tük kiosi matsitsin nu ye iuax mat-toskün'üm motsei ix, James, Zebedee o ku'yi, ki

John oskūn', ipit'süp̄in nu yiuax ak'iosats̄s,
Zebedee, un'oauaie, aip'simiax otomik'atsuau-
ax: ki itsin'niköttsiuax.

22 Ki ipit'skittsi iauaie un'oauaie ki ak'ios-
ats̄s, ki itopokiuo'iauiae.

23 Ki Jesus Galilee istokonau'össin ni itap'-
auauökau, otatoiapioko'auësts itai'pıstsksinim-
atstokiu ki aisokse'pu yiu spots'im istsetam'i-
tsiniksinni; ki matap'pix opüs'tsim mesu ai ki
otok'tokossinuauësts ikonau'kuttutuyiuax.

24 Ki otap'istutüksin ni ikonauanetünistop-
aie Syria istau'össin ni; ki ikonai'oktokosix,
ki amianistsi püs'tsimisix, ki anniks'isk ma-
tap'pixk sauumitsitappiuä itsips'tokoyiau, ki
mat'tsap six, ki an'auxenix, ikonitautsippoto-
aiax; ki ikonau'kuttutuyiuax

25 Ki Galilee istokonai'tappix ikonawk'pok-
iuoiauaie, ki Decapolis, ki Jerusalem, ki Judaea,
ki Jordan ap'üm motsim istokonai'tappix mats-
ekonawk pokiuo'iauiae.

CHAPTER V.

KI otsinno'ossax akai'tappix nitum'mo ita'-
mísso: ki otau'pissi otsitap pim'ix ototakax:

2 Ki itsipa'kuiakiu ki itüsksinim'atsiuax,
ki itüniu,

3 Anniks'isk matap'pixk oskëttsipöppuau-
ëxk ikikin'etükkiisk, etam'etük kiau: spots'-
im istsin'naiisinni osto'auai otsinan'oaiu.

4 Au'yesix etam'etük kiau: aiaksikiawpi-
ksisto to aiau.

5 Ik kín ap'itappiix etam'etük kiau: ksök'-kum otaksin'an'oaiu.

6 In o'tattom ix moköm'motsipaitappiisinni ki inäk'atttom ix moköm'motsipaitappiisinni etam'etük kiau: ai'akokuyiau.

7 Kímapi'itappix etam'etük kiau: otak'siskim ok iau

8 Ksíkus'skëttsipöppix etam'etük kiau: ai'aksin nu yiauaie Ap'is to tokiuă.

9 In üs'tsetappix etam'etük kiau:akanistainiköttaiau Ap'is to tokiuă o'kosix.

10 Anniks'isk matap'pixk itsikim'atsis to toiau otoköm mo'tsitappiuosoauësts etam'etük kiau; otsinan'oaiau spots'im istsin'naiisinni.

11 Oksis'totoko eniki ki maka'pi sëtsip'sük-oeniki, ki aisim mím'motsenikiau, tük ka kitük'omim mokoau kitse'tam etük suai.

12 So poketam etük kik, spopai'pi ik; kitak-itakai'sa kín nosük o spots'im: a patots'ik neto'yik ünninetoksistotoyiux Ap'is to tokiuă otsiprophetix.

13 Kësto'ak auk ksök'kum istsitsixipoku: atstosai'e umut'aiawxipi itsix'ipoku yi, tsan istapiu ksök'kum umutai aksitsix'ipoku istutsip? matüto koapi'uats, ki aksis'tapixip, ki akitsitau tütsamiai'osi.

14 Kësto'ak auk ksök'kum istün'natsii. Ak-ap'ioyis aitokittokhi netum'moyi matokotsiksatsat top'ats.

15 Matap'pix matotsisim'axauaie anak'im-atsis mök itsitaistakh to tosauaie assuyin'i, itai'süp patomiau itai'süp anakimatsopi, ki matap'pix itsips'taupix napioyis itokön nauan'akimaiu.

16 Neto'yik kitan'ak im atsīs īstot'ūn na su-
yit matap'pix mōk'itsin ni īsau kitawx'īstutsip-
ists mōk'ītsatsaküttosau aie kin'a spots'im.

17 Pin stak nimut'o topi nōk itūn nīstupi po-
tsīsau okök'itsimani, ki prophetix otūn'issuai:
nimatūtoto'pa nōk itūn nīstüpipo tsīsau, nimut'-
oto nōk itsūpan īs' tsīstutsisau.

18 Kitau'mūn īstopuau spots'im ki ksōk'kum
otsau om ai'tsīni kasi, ki okök'itsimani otsit-
sau om sūpan ītsiopi tūks'kai sikük'sinaksin o-
kok'itsimani itsits'iipi mat'ak itsinikauatsaie.

19 Annōk tukskai am'ostsim inūxe'po aw-
sists kütta'iaks īstutsimōk aie, ki ai'aksksinim-
atsokax matap'pix mōk'stai īstutsisaxaie, ak'-
an īstainiköttau inūks'tsim spots'im; annōk'
ai'aks īstutsiměsts ki ai'aksksinimatsōkax ma-
tap'pix mōks'īstutsiměsts, ak'an īstainiköttau
omük'sim spots'im.

20 Kitan'īstopuau kitokömotsipaitappiisīn-
ni sai īstüpükuiōkhsissi Scribes ki Pharisees
ot'okömotsipaitappiisuěsts kimatakitsipi pu-
auats spots'im īstsīn'naiisīnni.

21 Kikai'okhtsipuau ūkkaiiap'ix otan'ik o-
aiau, Pin uye'nikik: ki annōk'ai'ako yenikiu-
ök ai'ake setsimiae okök'itsimani:

22 Ki kitan'īstopuau annōk' ksistapīs-
tsim'iuōk ox'okoä ai'akesetsimiae okök'itsim-
ani; ki annōk' ak'an ītsiuök ox'okoä Raca,
aiake setsimiae okök'itsimani: ki annōk'
ak'an ītsiuök, kitüt'tsapsi, ai'ake setsimiae
Gihenni ots'tsiimiae.

23 Puksi pip'potomīniki kitak'iksistomüts-
kotük sīnni natoi'api oyīs, ki īksinim'īniki
kixokoä kītsīs' tsim mok,

24 Ūn' nim altar īstsskit' kitaki ksistomūtsko tūk sīn ni, ki matskot'; matom'ots matsin-nūstseik ksēsto'a ki kixokoa, ki tūm'ūtsipuk-siput ki sakumūts'ko toat kitsiksist'omūtsko tūk sīn ni.

25 Kipin nūs'tse īm'is kikakh tum'o, kītsa-kiokh pokau' pim'ossi: kōk stai īsta pīpiok au'-kōk itsim' aii, ki au' kōk itsim' aii ök' stau ko tsei e-ēnake'nai, ki kitakitsips'ta pixik itai' īnūki oopi.

26 Kitau' mūni to kītsau om ai' ponitato si kitak'sa koo koto si, kīmataksuxpa.

27 Kikai' okh tsipuau otan ipuau ēsts ūk kaii-ap'ix, Kimatakau ök ota puaua:

28 Ki nésto a kitan' īsto puau, annök' ūs'-sūm miu ök ake'u ök mōk' sta to ssae, ūk au kh-tau au ök au tātse u aie u' skēttsi pōppi.

29 Kinet' oops pi itsuyisse eniki sau au' tos ki mīs'tūpapi ksistsi: ökh'siu tuks'kūma mōk'sai-īnakuai issi koops pi, ök stai īs'tūpapi ksits kostüm Gehenna.

30 Kinet' otsi: itsuyisse eniki kawksinnit', ki mīs'tūpapixit: ökh'siu tuks'kaii kotsi: mōk'sai īnakuai issi, ök stai īs'tūpapi ksits kostüm Gehenna.

31 Ūk'au an īstop an nök' aiaksiksiuatsiu ök otokem'ani ūnnian īst'okotsi: iksiu o'i sīnak sīn:

32 Ki kitan' īstopuau an nök' aiaksiksiuatsiu ök otokem'ani, otsau om au au' ök ota si, nokets'-īnai otau ök ota ts'ok aie; ki an nök' aiakok kem'-iu ök otai'ksiuatai'isk itau' ök a tau.

33 Stsik'i, kikai' okh tsipuau otan' ipuau ēsts ūk'kaiiap'ix, kimatak si ksits tapatau ūn'i pa, ki, kitak itau an ītau Ap' īstotok iua kitatau ūn' īs-ni:

34 Ki kitan'is top uau, Pin'ut'au ūnik; spots'-im pini tūpūtau ūnik; tūk'ka Ap'is to tok iua otsiso' pōtsisaie:

35 Ksök'kum pini tūpūtau ūnik; itsi ssuikau'-piu: Jerusalem pini tūpūtau ūnik; tūk ka Omūx'in a ot'ak a pi o yim aie.

36 Kimat'aki tūpūtau un ipa koto kōn', kimato kotsiksix istutsipats nitu'ku yekai ki kimato kotsiksix istutsipats.

37 Ki anik', A, A; Sa, Sa; mato'ketauanieniki, mat'okh siu.

38 Kikai'okh tsipuau, ūk'au an is top sau au'to a iniki moöps'pi, kitak'ok ötan is to toko: ki sau au'tsim iniki mokh pe'kinni, kitak'ok ötan is to toko.

39 Ki kitan'is top uau pin stsim mím' motse mis sau um'itsitappiuă: ki annök' kitakauaiak'i-ökök kitsets'sto ksis, matoko'tsis ki mat'sto ksis'.

40 Ki ma tap'pi makito tsissip' puyissaie au'-kök itsimaii, ki stakhts'is okösim mök'otsisaie, mat ūn'nis tots is kisau'tütsi sokösim.

41 Ki annök' kïtsitap pa'atsokök tuks'ka ūsk skak'sin ni, pokom'is na'toki isk skak sinni.

42 Annök' kitau'kömön ikök, ko'tsis, ki annök' kitai'ak ūk ku mat tük ok, pin o'tuka at sis.

43 Kikai'okh tsipuau ūk'au an is top kitak'ük-omím mau kitopokau 'pimokä ki kitak'au kím- au ki kakhtum'o.

44 Ki kitan'is top uau ūk'omím'misau kikakh-tum'ix, Atsim' mím misau anniks'isk matap'-pixk kitai'pakosin ikoko auaxk ökhs'istu tosau anniks'isk matap'pixk kitau'kímoko auaxk, ki aua'tsimoiika to mosau anniks'isk matap'pixk

kitse'ksis to tok oauaxk, ki kitai'kimatsis to tok oauaxk;

45 Kok au kosim mi'issuai K'in'oau spots'im : tuk'ka ik künats'iuaie natos'i sau um'itsitappix ki ökh'sitappix, ki soio'tümstuyiuax moköm'-otsitappix ki sau'okömotsitappix.

46 Ükomim'mainoainikiau anniks'isk matap'pixk kitük'omim mokoauixk, tsaak'an istapiuats kisa'kinosuai ? küt tom ün istauük'omim-motseiu'axau publican ix ?

47 Ki namiksematsim'ai noainikiau kixokox, tsan istapiu'ats kumutau motsapiau stsik'ix ? küt tom ün istai kse matsim motseiu'axau publican ix ?

48 Ki süp-pui ap'sik man ist'süppui apspi k'in'-oau spots'im.

CHAPTER VI.

ISKS KATS'IK kök stau'köm motsi tappi isu ai matap'pix kök ainu'yissi; ikümits'tsiki k'in'-oau spots'im kimataksakinosük oauats.

2 Mak'aumütskotükki eniki pinik'it man istsi k'i pi aiksistapokömotsitappikasix itai'pu yissax natoi'api oyists ki moksoku'ists, matappix möksin nu'yissax. Kitau'mün istopuau sakino-sattai au.

3 Ki aumüts'ko tükki eniki pinsksin is' i'aksissauts is kinet'otsisi otai'istutsipi;

4 Möksisim is'si kitaumüts'ko tük sin ni; ki K'in'a, aisim mi üs'süppiu ök, kitaksin noam'sakinosük.

5 Ki atsimoi'ikainoeniki pin et'om an istsi k'i aiksistap'okömotsitappikasix: otük'ome tsim-

anoaiāu mōkauatsimoiikasau otsitai'pu yisau nato'iapi oyists ki moksoku'īsts itsi'kokeīsts, matap'pix mōksinnu'yissau. Kitau'mün'isto-pau, sakino'sattai au.

6 Ki Ksēsto'a, a'tsimoiikainiki, īstsi pi ko-ko'ai, okim'īniki, a'tsimoiikamīs kīn'a ai'sim-miapsiuă; ki kīn'a, aisiimmiūs'sūppiuōk, kit-aksinnoam'sakinosūk.

7 Ki atsimoiikainoeniki piniksistape'pu-awtsis, manistaiksistapepoat topiauaie saie'tük-kix: tük'ka ūs'tai au ak'aiokhtok iau otakai'pu-yissau.

8 Pinet'omanīstsik, tükka Kin'oau īksin-im'ests kitsipu'īnakitsipists kitsauomauan'īstopi.

9 Ěn'an īstūttsimoiikak: Nīn'an spots'im kitsitau'pipi, ěnanīstaatsim'metsis kitsin'ikōs-im:

10 Ěnanīsto'tos Kitotümap'sin ni: spots'im Kitsitsi'tan kanīs'tutsipi, an nom' ksök'kum nokūt'anīstutsit:

11 An nok' ksistsiku'ik nokkok'in an aau'ōssin:

12 Ki ěnniksksinīt'au nitsauum'itsitappi i-sin'aněsts, manīstūs'ksin'oawpi anniks'isk matap'pix nitsauum'itsīsto tok in an īxk:

13 Ki pinīsts kīm'ūk īn an, ki nokitsikōmots-e'piok īn an Sau um'itsitappiuă; kitūsk'sai nani-iau nīn'naiisinni, ki otümap'sin ni, ki īstsap-in'a'sin ni. Amen.

14 Ěnniksksinno'ainoeniki matap'pix otsau-um'itsitappiisuauěsts, Kin'oau spots'im kitak'-oksksinokoau.

15 Ki sauoksksin'o'ainoeniki matap'pix ot-

sau um' itsitappi i su au ēsts, Kīn'o au Spots'im
ki matak oksksin ok o au' ats.

16 Kūttai oyieno eniki pin omūs'sūppik man-
īst'omūssūppipi au ksīstapo kōmotsitappikasix:
tūkka iksistuts'imi iau ostokso'au ēsts, matap'-
pix mōks'ksin oōsax kūttaau'yiau. Kitau'mūn-
īsto pu au ūk'otsim iau saiakin osat topiau.

17 Ki ksēsto'a, kūttai au'yeniki pu'ikiniit,
ki issis'kiosit;

18 Matap'pix kōk stai'is ksin ok iau ki kūtau yi,
kōksksin nu'yissi Kīn'a aisim miūs sūppiuā: ki
Kīn'a aisim miūs sūppiuā kitaksin no am'saki-
nosūk.

19 Pin au moi' potosik ak au' tsapsin ni an nom'
ksōk kum, apūn'ix ki apissu'yei otsits'o yipi, ki
kōm os'ie pītsix otsipīs'sax ki otsikōm os'sax:

20 Ki au moi' potosik ak au' tsapsin ni spots'-
im, apūn'ix ki apissu'yei otsitsau'o yipi au, ki
kōmosie pītsix otsitsau aisisūppokatūn'akiipi-
au ki otsitsauai'kōmospiau:

21 Itstsi'piau kitsinan'ists, ūn'nimauk ku'-
skēttsipōppi.

22 Mostūm'i ista'natsii moōps'pi ina; nituks'-
kūssi koopsi, kostūm' ak'otuitsiu anat'sii:

23 Ki koōps'pi minix'issi, kostūm'i ak'otui-
tsiu ski'natsii. Anat'sii annik' i tsipsts'tsi ik
kostūm'i ski'natsissi maum'au mūko ski'nat-
sin ni!

24 Tukskūm matap'pi matokotsapo tomo yiu-
atsax na'tokūmix nīn'ax: aksikūm ok kīm iu
tukskum ki aks'ikūm ūkomīm miu stsik'i; aki-
kūme'en iu tuks'kūm ki aksikūm'is tsim mīm-
miu stsik'i. Kimato kota poto mo au axau Ap'is-
to tokiuā ki sau um' itsitappiuā.

25 Ūn nik aie kitan'is to pu au pin ap'itsita toat
kit si pai'tappi i s̄in ni kitaks'o at top pi ki kitak'-
s̄im at top pi : ki pin ap'itsita toat kostūm'i kitai'-
ak s̄ups kaw sat top pi. Tse'ka issk̄its'tau o pai'tap-
pi i s̄in ni ki aau'ōssin, mostūm'i ki isto tos'ists ?

26 S̄um'mok au pai u'tax : mat'om ai in s̄im-
mau ax au ki mat om ai pok i ak iu ax au, ki mat om-
au moi po t̄uk kiu'ax au īn s̄im' apio ȳists ; ki Kīn'-
oau spots'im ai'iss o yiu ax. T̄uk ka' issk̄its'tau,
ks̄esto'a ki osto'au ai ?

27 Us'tai no en i ki kōk'spi tappi i suai, tsik s̄im
a' ak'a at sp i tappi iu ?

28 Ku mauk'apai tsita top pu aisks ists au īsto
tos'ists ? Sat'sik au an at'sui o pok ists it ai'sūs ki-
iau ; matapo t̄uk kiu'asts au, matap i stut̄uk kiu'-
asts'au īsto tos'ists.

29 Ki kit an'is to pu au Solomon otst sap' īsto
tossi matskitstom'ats ēsts annists'isk sui o'pok-
istsk.

30 Is'to to sat stopi ēsts sai us'ki īsts man i st īs'-
to to sat stopi ēsts annists'isk an nok' ks̄i ts i kuik
na' paitappi i isk ki apinōk'w̄is ap it t̄up'apix ip-
iau ītsi'i : kikūt tom a iak stai i st̄up'is to tos ats-
kok o au ats, kitsen ūk'au mai t̄uk ki pu au.

31 Ūn'nik aie pin apai' tsita to ak kōk'an īs suai
Tse'a nōks'au at top īnan ? ki, Tse'a nōk'sim at-
top īnan ; ki ; Tse'a nōks'is to to sat top īnan ?

32 (T̄uk'ka annists'isk, Gentiles ap'ūssats īm-
ēsts :) Kīn'oau spots'im īks̄in īm'aie kitsim'-
mūk i ta tos ēsts.

33 Ki Matom'apsat s̄ik Ap' īsto to ki uā ots īn'-
nai i s̄in ni ki otokōm ots i tappi i s̄in ni ki annists'-
isk kitak'ut o kōn o kok ēsts.

34 Ūn'nik aie pin ap'itsita tok apinōk'w̄is ; ap-

i'nōk'wīs ak'apitsitasiu. Tuks'kai ksistsikui,
maka'pi sūp'an̄istsiu.

CHAPTER VII.

PINOKÖK'ITSIMAK ki kimatako kök itsim-
ük o'a

2 Kan̄istau'kök itsim a pu ai kitak an̄ist au kök-
itsim ük osu ai; ki kan̄istau'ko taw pi kitak an̄ist-
au'ku yissi.

3 Ki kumauk'satsiks këskün' osüp pa'köm o-
sinni, ki kimatsta topats kitomük sëppa'köm o-
sinni?

4 Ki kiküttau ko t'an̄istau këskün' nōk'sau-
autsissi kitsüp pa'köm osinni; ki sat'sit, omük'-
o kitau ütsüp pa'köm osinni?

5 Kitsiks' tapo'kom ots i tappiansi, Matom'-
sau auts it kitomük' sëppak öm osinni, ki kitak o-
tüm so kap satsip kök sau auts issi këskün' osüp-
pa'köm osinni.

6 Annists'isk na to ap'istsk piniko'tok au imi-
tax, ki pearls pini tüp'istüpa pixik au ak'sin ix,
öksikküm itau au'ökai au ki ak otüm otük au'au-
yiau ki kitak'o tüm six ipok.

7 Anik: ki kitak'okoko; apsatsik, ki kitak'-
okon ip; istok'iak ik, ki kitak sikau ai'pixik.

8 Anniks'isk matap'pixk au'köm önixk au'-
kuyiiau; ki annök' ap'sat sim ök, au'kon imiae:
an nök istok'iak iu ök, otak'sikau ai'pixik aie.

9 Tükka' nřn'naua, auköm'ön istüssi okku'i
napaiěn, aiak o kotsiu aie ok o toki?

10 Ki auköm'ön istüssi mam mi', aiak i kotsiu-
aie pits'e'ksina?

11 Ksësto'au, kitsau um'it sitappi ipu au, īs-

ksn' īm' en oainiki kōk' oko to suai ko' koso auax
ōkh' s̄sts, Kīn' oau spots' im kūt tom ai a kōkotsiu'-
atsax ōkh' s̄sts anniks' isk ma tap' pixk otau'-
kōm ön ik i x k?

12 Kan īst'sitsita topu ai ma tap' pix kōk ūn īst-
sitsitai issu aiau, kitak' ūn īst si tsit attai a u : ūn-
nian īstap' piu okōk' itsimani ki prophetix ots-
e' pu aw suai.

13 Apūt' okitsimi pī'ik; sokokit'simi apūk'-
oksokui itūp' itsiau akotap'sin ni, ki akai'tappi
itsipim' ix :

14 Annik' kitsim' ik, ki annik' mok soku' ik
itūp' itsiikiau opai'tappi isin ni, aput' tsiau; ki
unna'tsitappi ikon'imix.

15 Stun'nok au ksīs'tap a to iapi eku ax kit'si-
tota ak i x k emūk'ikīnā īst to to s i x k, ki o'pi sto kīn i
ita pis' onotsiau.

16 Kit-aks'ksn oai au otsin' aso au ēsts. Ma-
tap'pix kūt tom au tu yiu' atsau ax ksiss'i x mīn'-
īsts, ki ksīs'tapsūski īsts kūt tom au tsim'ax au
figs?

17 Neto'i kōnai'ōkhs īst six ai'ōkhs in asiau :
ki makap' īst six makap' in asiau.

18 Ōkhs īst s̄is matokotokapin asiu'ats, ki ma-
kap' īst s̄is matokot'ōkhs in asiu'ats.

19 Kōnai' īst six kūt taōkhs in asiax kaki ok'au,
ki īs' tsi its īs' tūpapiksītai a u.

20 Ūn'nik aie kitaks'ksn oai au otsin' aso au-
ēsts.

21 Kōnai' tappixk nitan'ik i x k, Nin'a, Nin'a,
matakōnitaipim'ax au spots' im īsts' īn' nai i-
sinni : annök' ap' īst tutsim' ök Nin'a spots' im ot-
sitsi'tan i aie, ai'ak itsi pim.

22 Annik' ksīst siku'ik akai'tappi nitak'an-

ik iau, Nin'a, Nin'a, niküt tom aisi tsips pin an ats kītsin'ikōsim? ki niküt tom aisi s̄ko un an iau axau sau um'itsi staawx kitsin'ikōsim? niküt tom mutai piissatskas p̄in ana kitsin'ikōsim?

23 Ki nitak o tūman istai au, ki mats'ksin o puaua; M̄istūpa'akik, ksēsto'au kitsau um'itsis-tutsipu au.

24 Annōk' ai okh'tsimiuōk annists'isk nits e'-po aw s̄istsk aks'istutsiu mokoki īn'ai annōk itohit'oko iskau ūk ok'otoki:

25 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikimskau, ki ai'sopu, ki annik' nap'ioyis itot'sūppu; ki matsis-tokhopi'u'ats; tūk'ka, itohit'oko iskau ok'otoki.

26 Ki annōk' ai okh'tsimiuōk annists'isk nits e'-po aw s̄istsk, ki matsis-tutsim'atsēsts aks'istutsiu mattapsin'ai, annōk' itohit'oko iskau ūk spōts'ikui:

27 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikims kau, ki ai'sopu, ki annik' nap'ioyis itot'sūppu; ki istokhopi'u; ki omuk'o otsis'tokhopi isinni.

28 Ki ūn'nitsiu, Jesus otai ksiste'poattosēsts annists'isk e po'aws̄istsk, matap'pix skae'e'tūkkiau otsksin'imatst' tūksin ni;

29 Ototūmap'sin ni itūs'ksin'imatstiuax, ki s̄inak'ix man istūs'ksin'imatstawpiax, matūsksin'imatstiu'atsax.

CHAPTER VIII.

OTSIN'NISAATOSSI nitum'mo akai'tappi-
ii itopokiu o'iau aie

2 Ki, satsik, nin uau leper otsitto taakaie ki

ot sít' a tsim mím mok aie, ki otsít' anikaie, Nin'a, atsi'ta tom īn iki kitokotsiksix is to tok.

3 Ki Jesus itsau'ksikinstsiakiu, ki itsixen'-iu aie, ki an'iu, nitak'anistutsip; ksíksít'. Ki sok si ksík'siu aie.

4 Ki Jesus anistsiuaie, Sat'sít, pinaiitsinikos matap'pi; mís'taput, annis'tsín nosattsis natoi'-apieluň, ki annik' otan'ipik Moses issá'ku-mütskotoat möks'ksiniisau.

5 Ki Jesus otsito'taipiissi Capernaum, eěn'-aken'ai otsítto'taakaie, ki otäu'kómönikaie,

6 Ki otan'ikaie Nin'a, anrök' nitapoto-mokök no ko'ai itsis'tokhai tsiu, ai'papuyiu, eks'kaai puin ūm.

7 Ki Jesus anistsiuaie, nitak'ittappo nitak'-okuttutoau.

8 Eěnaken'ai anistsiuaie, Nin'a, nimat'sipum apspa kókitsipissi no ko'ai: kakse'pu yit, ki annök' nitapoto mokök ak'okuttutoau.

9 Něsto'a nitap'otomoki, ki eěn'akex nitap'otomokiau; ki nitan'istau am'ok mís'taput, ki ai'ista pu; ki nitan'istau stsík'i, puk'-si put ki ai'puksi pu; ki annök' nitap'otomokök nitan'istau, am'oi ūnnianis'tutsit, ki au'anis'tutsim aie.

10 Jesus otokh'tsim saie, skai'etük kiu, ki anistsiuax anniks'isk matap'pixk ipokiu o'ixk, Kitau'münis topuau manist'omükopi otäu-mai'tük sín ni nimatünistokonip'ats Israel istaušin'im.

11 Ki kitan'istopuau akai'tappi umutauts-tsi pi apinök'kuyi ki otsít'üstük köpipi ak'uto-toiau, ki akopokau'pimiuax Abraham ki Isaac ki Jacob spots'im istsin'nai isinni.

12 Ki nřn'naiisňni ištokos'ix ak'satüpiksitsiauax ski'natsii; an nim ašain'sin ni ki satse-křnan ak'itsiiau.

13 Jesus an'ištsiu aie eěnak en'ai mřs'ta put, kan išt'au maitük kipi kitak ũn ištu tok o ki an-nök' otap'o to mok ök itsok'okut tu to au.

14 Ki Jesus otsitsipissaie Peter oko'aiaie, nan nu yiu aie otokem'an i o'ksistsiaie itsis'tokh-aitsiiaie, ai'okh to křm püs'tsimesin ni.

15 Ki kaien'imaie otsissi, ki püs'tsimesin ni itskřmaie: ki itsipuau', ki ito' yiu ax.

16 Au tükkus'si ito'tsipotuyiu aie akai'tappiau sau um'itsistaawx pakh'tokin at tsii kiau ax: ki otse'po aw sřni itsa'tüpiksistsiuax staawx, ki ikut'tu tu yiu ax ikonai'okh to kosix:

17 Moks'e nřpan ištosi otan'ipiaie Esias prophet, ki an'iu, Osto'i mat'siměsts křtsau ūt' tsikotsapsin un išts, ki ipa'toměsts kitokh'tokosin un išts.

18 Jesus otsin no'össax akai'tappiix oto-tük si pu yimokax, ikök'itsimau mök'opřum mosau.

19 Ki tukskřm iňi aisnaki'na itoto'yin aie ki an'ištsiu aie, Nin'a kitak'itappo pi nitak'opok iuo.

20 Jesus an'ištsiu aie, ota'tuyix au'öttsi maniau, ki paiu'tax au'yii iau; ki Nřn'nau okku'yi matsistokh otom'atsaie otokön'.

21 Ki stšik'i otšksin imats'aie an'ištsiu aie Nin'a, nök'otom itappo nök'akitsosi nřn'a.

22 Ki Jesus an'ištsiu aie, šuppa'kit; ki enix ūnan ištak'itsosau ax enix.

23 Ki otsuppopišsi akh'iosatsřs, otšksin-imatsax ipokitsuppo'piax.

24 Ki satsit iek' opaikimskau, ki ai'sik opaikimskau akh'iosatsis; ki ai'okau.

25 Ki otus'ksinimatsax otsit' totaakikax ki otsitsiksekenokikax, ki an'istsiikiauiae, Nin'a komlotse'pi okinan: nitaks' inetspinan.

26 Ki an'istsiuax kumauk'siko pu puauaisks kitsenukumaitukkipuau? Itumit'sipuau, ki ai'sitsipsattomests sopu'ists ki pai'kimskaiists; ki ikonau'maitsiests.

27 Ki nin'ax skai'etukkiau, ki an'iau, Tsokhtan istap'inauokhtaute, sopu'ists ki omuk'sikimi manists'e'tokests?

28 Ki otopummo'si Gergesenes istauosin'im itotatsemiauiae natsitappi sau umitsistaawx pakh'tokinattsiikiax, aken'imaniests itsux'iax, eks'kainixiikiax, matap'pi matokottotsisko-pats.

29 Ki satsit, aisokse'pu yiau, ki an'iau, Tsakanistappikitsimat topinan, kshesto'ā ki nestinan, Jesus, Ap'istotokiua okku'yi? kikut-tau totopa kókkitsikimatsistotoksinan otsauomo'tosi itaiksistsikumiopi kók'kitsikimatsistotoksinan?

30 Ki Pistsiks'i pio akaiem ak'sinix itau'yiau.

31 Ki sau um'itsistaawx au'kömönistsiauiae ki an'istsiauiae, saiai'pixikinaniki, nok'itsipisinan iau ak'sinix.

32 Ki an'istsiuax kükku'. Ki otsük sax, ak'sinix itsipim'iax: ki, satsit, kónak'sinix itsin'aukskasiau inno'tsistüppakui, ki omuk'-sikimi suioks'kasattomiau, ki inets'iau.

33 Ki anniks'isk matap'pixk ūksks'kumiiskax itsis'tüpaukskasiau, ki akap'ioyis itsipim'iau ki ai'itsiniköttsiauax, ki anniks'isk ma-

tap'pixk pakhtok kīnat tsixk sau um'itsistaawx
mats'itsin ni kōt tsi au ax.

34 Ki, sat'sit, Kōnai'i tappix ikōnai'sūx ki-
tsim iau akap'ioyīs mōkit totatsemōsau Jesus:
ki otsin no'ōssau aie, au'kōmōn̄ ̄stsiauaie mōks'-
̄sta pu saie otau'ōssu ai.

CHAPTER IX.

KI it sūp po'piu akh'iosatsis, ki ito'pūm mo
ki otau'utakap'ioyim ito'to.

2 Ki, sat'sit, itotsip'iauaie nīn'nau, ai'pakhp
pu yiu, ītokhai'tsiu ūksin': Ki Jesus otsin īs'-
saie otau mai'tūksuajax an ītsiu aie ai'pakhp
yuā, Noko'a, ūkh'sitūkkit; kitsau um'itsi-
tappiisists īksinip'iau.

3 Ki, sat'sit, stsi'ix ai'sinakix īstai'au am'-
o (*nīn'nau*) makapie'pu yiu.

4 Ki Jesus īksin īm'ēsts otūstapau ēsts ki
an'iu, kumauk'itsita topau aisks maka'pi ku'-
skētsi pōppau ēsts?

5 Tsim'a ksistspa'pi, kōk'anisi, kitsau um'itsi-
tappiisists īksinip'iau; ki kōk'anisi, Nipu-
at' ki au'ōkat'?

6 Ki kōks'ksiniisuai Nin'a okku'yi ikōts'-
ksin īm'ēsts sau um'itsitappiisists annom' ksök-
kum (itūm'an̄ ̄stsiaue ai'pakhpuyi) Nipu at',
matsit' kitūk'sin, koko'ai īstaput.

7 Ki itsipau' ki oko'ai itsitap'po.

8 Ki akai'tappiii otsin īs'sax, skai'e tūkkiau,
ki a'tsim mīm miauaie Ap'is to tok iua an nōk'
ikotsiu'ōk matap'pix otūmap'sin ni.

9 Ki Jesus otaumatto'si, nan nu yiu aie nīn'-

nau, an'istau Matthew, itau pii' inai itai' ponita-topiaie, ki an'istsiu aie Sūppa'kit. Ki itsipu-au' ki pokio' attsiu aie.

10 Ki ūn' niitsiu Jesus otsitsips' tau pissi nap'io yis, otau'yissi, sat'sit akai'tappiau publican ix ki sauum' itsitappix, itsito'tai pim iau ki ipokau' pim iau ax (*Jesus*) ki otūs'ksin imatsax.

11 Ki Pharisees otsin no'ossax, itūnis'tsiau-ax otūsksin imats'ax aie. Kitsin'aimoau maukopoks'o yim iax publican ix ki sauum' itsitappix?

12 Jesus otokh'tsisaie, an'istsiu ax, anniks'isk matap'pixk ikut'totoaxk matsim mūk itappi'uax au assokinakki, anniks'isk matap'pixk ai'okhtokosixk kīmūk'it appiau.

13 Is'tapuk, ūs'ksinik man'istap'ipi, nitōkh'sitsip kīm'apiisinni, ki nimatōkh'sitsipats ikit'stūksin ni: tūk'ka nimat'utotopa nōk'ai-niköt tosau mokōm'otsitappix mōks'isau aitsatasau, sauum'itsitappix nimut'oto.

14 John otūs'ksin imatsax otsitūm'it totaak-ax, ki an'iau, Tsan'istapiu'ats nimutsau au'yi-pinan nes tūn'an ki Pharisees, ki kitūsksin imatsax kūttaisau au yiu'ax au?

15 Ki Jesus an'istsiu ax kūttaukotau' yesiu-ax au man'okkemiuök oko'ai istokos'ix, itsa'-kiitawpissi man'okkemiuök? Ki annists'isk ksistsiku'ists ak'otoiau man'okkemiuök otai' ak itotoawpistskiae, ki akotūmsau au' yiau.

16 Kimatan ipsospau ma kap'isokōsist; annik' psak'sinik aksoksipinikau ki saku'apinikan aksistūpai pinikau.

17 Matap'pix matomaisūppasuyin iměsts mani'ists mīn'iokke'ists ūkautoke'issuyin'ists, öks'ka kūmipinikau ūk'autoke'issuyin'ists, ki

mīn'iok ke ak'saikīmskau, ki aks'iksist su yin-asiau: Manīn'iok ke īsts itsūppa'suyīnīm iau man'o to ke issuyīni sts ki ai'ak etōkh siau.

18 Otsakiai sītsīp'sattosax annists'isk epo'-awsists, tukskūm'īni eenakin'ai itoto'iīnai ki a'tsīm mīm miuaie, ki an'iu, Nitūn'na ūk'ai niu; puk'siput ki kotsīs'i tsīxen'īs, ki aks'ipuitappiu.

19 Ki Jesus itsipuau', ki itopokom'iu aie, ki otūksīnīmatsax mat'opokomiau aie.

20 Ki sat'sit ake'uā, au'atūnikau ūksau-mawksai kīmskau otok'tokossīnni na'tsiko puttu yi stuyī'īsts, itsūp'paatsiu aie, ki itsīx'enīmiae opeka kūn'īmaniaie:

21 Tūk'ka, īstau, ksen'īmīniki opeka kūn'īmani, nītak'okut toto ko.

22 Ki Jesus ito'tūkkau; ki otsīnno'ōssae, itūni'u, Nitūn'na, ūkh'sitūk kit, kitau mai'tūk-sīnni kumut'okut toto ko. Ki ake'uā annik'itokut' toto au.

23 Ki Jesus otsītto'taipiisi eenakin'ai oko'ai, ki otsīnno'ōssax au'yesīx ki matap'pix eīstse kīniau,

24 An'ītsiuax, anīstapau, ake'kuūn matseniu'ats, ai'okau. Ki itai'īm iau aie.

25 Ki otsīs'tūpskoōsax matap'pix, itsipim, ki ito'tsīmaie, otsīs'aie, ki ake'kuūn itsipuau.

26 Ki otap'īstutsipi, annik' auōsīn'ik, motūs'ksīnīpaie.

27 Ki Jesus otsīstūpau matta'atossi, na'tokūmi naps'tsix nīn'ax ipokiu o'iax, ki aisokse-puyiax ki an'iau, David okkui', Kīm'okīnan.

28 Ki otsītsipīs'i nap'ioyīs, naps'tsix ito-to'yiau aie: ki Jesus an'ītsiuax kikūtau'mai-

tsip uau nök' o kōt ūn iſ tut ūiſ ? An' iſ tsii au aie
A, Nin'a.

29 Itūm' itsixeniuax oöps' puauax, ki itūni'-
u, kan iſto' maitsip uai, ūn nian iſt ūiſ'.

30 Ki itsikau' opiii oöps' puauax: ki Jesus
sai emiuax mōkstan iſ' tosax matap' pix.

31 Ki osto' auai, otsiſ' tapusau ikōnai' tsin ni-
koyiauax matap' pix an nik' au ös iñ' ik.

32 Ki otsük sax, sat' sit ito' tsip iau aie küt tai-
ai' pu yiu a sau um' itsista aw pak to' kīn at tsiu aie.

33 Ki sau um' itsista aw otsai' piksitsössae,
küt tai ai' pu yiuă itse' pu yiu: ki kōna itappix
skai' e tük kiau, ki an' iau, matsikai nip' ats Israel
iſtau ös iñ' im.

34 Ki Pharisees an' iau sau um' itsista awx
otsiñ' aim oauai itai' sai piksitsiuax sau um' itsi-
sta awx.

35 Ki Jesus itap' au au ök au kōn au' ak apio-
yists, ki inük' ak apio yists, ki itüs' ksin imats-
tok iu ota' to iapio yimo au ēsts, ki ai' sem ok iu
nin' nai iñni iſt ökhs' itsin ik sñni, ki ök' kut-
tut sñm' ēsts matap' pix otokon ai' ok tokos uau ēsts
ki otokon au' a tün ik au ēsts.

36 Ki otsiñ' össae otappi iñna, kai im' iu-
aie, tük ka ūs' tsim siu, an e to' man istau' an e to pi-
ax e mük' iñk ax sai its' tsissi ūsks' küm ok iuă.

37 Itūman' iſtsiuax otüs' ksin imatsax, a kau-
o' yi in sñm' man iſts, ki ap' otük kix un na' tosim-
iau;

38 Atsim' oii küt tok iñsim' man iſts iſts iñ nau
mōk' itüpsko ösax ot iñsim man iſts ap' otük kix.

CHAPTER X.

OT S I P U K ' S Ū P I N N I K Ö T Ü S A X na' tsiko-
puttsiau otüsksin imatsax, ikotsiu'ax o tüm-
ap'isin ni mök'sai pi kxsistosauax sau um'itsistaax,
ki mök'okuttu tsisax amian'istokh tokosists ki
amian'ista tün ikësts.

2 Na'tsikoputtsixk itoköt'tsiuax otsin'ikös-
oauësts am'ostsiaukiësts; Matom'itappiu, Si-
mon, mat'anistau Peter, ki Andrew oskün:
James, Zebedee okku'i ki John oskün';

3 Philip, ki Bartholemew; Thomas, ki Mat-
thew, an nök' publican ök; James, Alphæus ok-
ku'i. Ki Lebbæus, mat'anistau Thaddæus;

4 Simon, Canaanite; Ki Judas Iscariot an-
nök' aien'üpapistisius ök aie.

5 Anniks'isk natsikoputtsixk Jesus itoköt'-
tsiuax ki sai em'iuax ki an'isttsiuax, Gentiles
oksoku'auësts pin itap'pok, ki Samaritans ot-
ak ap'io yimo auësts pin üt'sitsipik:

6 Ki Israel oko'au otomük'ikinaumix ats'ax
is'tapuk.

7 Ki auau'ökainoniki sem'okik, ki anik',
spots'im istsin'naiisinni aststsieu'.

8 Ai'oktokosix kut'tutokau, leperix issin'-
nomokau, enix' nipua'atsokau, sau um'itsista-
awx sai'ai piksistokau; Kitsiksist'okoko, ksist-
oko'tük kik.

9 Gold ki silver ki brass pin itsüp'pitük kik
kitsitai'süp opumatsopu auësts,

10 Assuia'tsiman pin ots'ik au matto'aino ai-

niki, pin ots'ik au na'tokaists spiks'isokōsists, ki a'tsikists, ki otoats'ists; ap'otük kiuā ak'-otsim aie ots'o'śin.

11 Annik' ak ap'i oyisk kītai'ak itsipi pika sūppo'ōt tsesat sīk annök' öks'apsiu ök; ki annim' stau'pik kitsauomai' sūkskitsissu ai.

12 Ki pim'īn no aini ki nap'i oyis, ksema-tsim'at tok.

13 Ki ökhs'issi nap'i oyis ūnnian'istsito'tos kitsin'nūstseisuauěsts; ki sauökhs'issi ūnnian'istsska'atok kitsin'nūstseisuauěsts.

14 Ki annök' kiküt'tau tok ök, ki küt'tau otsimik ök kitse'po awsists, sūkskitsim'īn no aini ki annik' ak ap'i oyisk sos tsik'asattok.

15 Kitau'mün'istopuau akök'itsimai ksistsi-ku īk Sodom ki Gomorrha ak'skitstom annik' akap'i oyisk.

16 Sat'sik emük'ikinax mís'tüpskoawki apis'ix neto'yik kan'istsis'tüpsko puau: mokök'ik man'istso kök'ipi pitse'ksinax, ki īkkinaps'ik man'istik'kinapsipi kükku'ix.

17 Ki ūks'kümokau matap'pix; kitak au-müts'kaukoau akök'itsiman, ki otatoi'api oyimoauěsts kitak itaipstüs'istsip's'okoau;

18 Kinin'ax ki omüx'īnax kitakittüp'ip'io-k-oai, něsto'a kumut'aiakaitüppipiokoai, kök'kite'nüpan'istosau ki Gentiles.

19 Ki au müts'kaukuīnnoaini ki pin stak kök-ün'istse'puysiua; annik' kitak'okokoau kitai'-akanipuai.

20 Kimats'epuysiua, Kīn'oau osta'aw ksěsto'au itsipstai'puysi.

21 Ki umu'pappiipi akumüts'kaiuaie umu'pappiipi möks'einsi, ki nin'a akumüts'kai-

uaie okku'i; ki po kax akse nüpān i staiau un'o-
auax ki oksis'to auax mōks'en i tōsauax.

22 Ki kōnai' tappix ku mut'ak au kīm ok o aiau
nēsto'i; ki annōk' eikak'im au ōk umuts'i pa-
tappiu aspi ak itsi kōmotse' pi au aie.

23 Kīm'atsis to totse no aini ki tuks'kai ak ap'-
io yīs, mīs'tüpoks kasik stsik'i: kitau'mūn i sto-
puau kimatako kōni to to pu au Israel i stokōn-
au' ak apio yīsts otsau omal'ak o to si Nīn'au ok-
ku'i.

24 Ūksin' imats'au matski tsimiu'ats ot ūs-
ksin' imats' tokiuă, ki apo tük'kiuă matski tsim-
iu'ats otsin' aim.

25 Ōkh'si u ūksin' imats'au mōk e tūm' an-
istsau ot ūksin' imats' tokiuă, ki apo tük'kiuă
mōk e tūm' an i tsau otsin' aim. An i tsin' ni kōt-
tūsau aie nap'io yīs otsin' aim Beelzebub, ak'-
stai an i tsin' ni kōttaiau i tsips tau pixk o ko'ai?

26 Pin stūn'nok au; matsekipats ak staisai i-
pa sokin nīs; matsitsiks' pats ak' staisai iksin'is.

27 Kīts'e'itsin' iko puai ski'natsii matai'itsin'-
i kok ksitsi ku'inatsii: ki kitai'okh tsi puai ko-
tokh is'suai, sem'ik spots'im nap'io yīsts.

28 Ki pin stūn'nok au anniks'isk aken itom-
ixk mostūm', ki sta'aw matokotsen i tsiau'ats:
stūn'nok annōk' ikots'en i tsiu'ats iu ōkax mostūm' ki
staaw stakhts'im.

29 Natokūmix sītsix kūttom ūtai pon i tau'-
atsax nitsipūn'a saini? ki tuks'kūm matakit-
totstsiu'ats ksök'kūm sau ūksin' o ūssi Kin'o-
au.

30 Kitoku'yikinsists i kōnūks' top iau.

31 Pin iko'puk; kitots'itskūkai ix kīm' i pu-
au akai ēm'ix sītsix'.

32 Annök' aie'nüpan iſtsiu ök matap'ii něsto'i, osto'i nitaks' enüpan iſtau nřn'ă spots' im.

33 An nök' nřt'sai e tok ök matap' piu ök, osto'i nřtak'sai e to au nřn'a spots' im.

34 Pin stak ni mut' oto iňnřst'sin ni nök itsit' a pix iši ksök' kum: ni mat' oto pa nök itsit' a pix iši iňnřst'sin ni, in nu' sto an ni mut' oto (*nök itsit' a pix stos ksök' kum*).

35 Nimut' oto nřn'au ki un'ni mök' itsi potsis-tsim motse išau, ki otřn'ni ki oksis' tsi, ki ăum'-si ki ma awks'i mök itsi potsis tsim motse išau.

36 Ki nřn'au aks' ikat um išm miu ax oto pokau' pim ix anniks' isk matap' pixk oko' ai itsipsts'tau pixk.

37 An nök' ai ištüpük omim miu ök un'ni něsto'i ni matokotsinan ũk' ats: ki annök' ai ištüpük omim miu ök oku'yi ki otřn'ni něsto'i ni matokotsinan ũk' ats.

38 Ki annök' sau ots' issi otaui iňan'i sau opoku o'osi něsto'ă, ni matokotsinan ũk' ats.

39 An nök' ikon' išm ök opai' tappi išin ni, ak'-atstom aie; annök' at' stom ök opai' tappi išin ni, něsto'i itat' stom aie, ai' ak okon im aie.

40 An nök' kito' tok ök nito' tok; ki annök' nito' tok ök ito' to ye u aie annök' nitse' to kük ök.

41 An nök' ito' to ye u ök prophet otsi prophet-išaie otak' oku yissi prophet osa' kin osin ni aie; ki annök' ito' to ye u ök mo köm' otsi tappi uă ot'o' köm' otsi tappi išaie, otak' oku yissi mo köm' otsi tappi uă osa' kin osin ni aie.

42 Ki annök' ai' ak u tük ku yiu ök sto' křmi tuks' křmi anniks' isk iňuks' tsim išk ot ū' ksin-im atsos saie, kitau' mün išto pu au matak at-stom' ats osa' kin osin ni aie.

CHAPTER XI.

KI un' nini itsiu otai' ks̄istan̄ is tōssax na' tsiko-
putsix ot ūks̄in̄ imats'ax its̄ is tūpa' atom aie
mōk ūks̄in̄ imats̄ tok si ki mōk a tsim̄ sem̄ ök si
ot' ak apio yimo auësts.

2 An nok' John itsipsts' tau p̄issi itai' ok iak i-
opi otokh' tsisësts Christ oiap̄ is tutsi p̄ists' aie,
i to kōt' tsiu ax na' tokumix ot ūks̄in̄ imats'ax,

3 Ki an' is tsiu aie, kikütami' pa an nok' aiak-
o to' ök, ki nok' apsüm mösünan noke' tsim̄ i?

4 Jesus an' is tsiu ax, m̄is' ta puk, matan' is tsin-
nomok John annists' isk kitokh' tsip uauësts sk
ki kit ūs' satsip uauësts sk :

5 Naps' tsix ūs' sūpiau, ūs' tse kai ix ikōm' ot-
au au ök aiau, leperix issin' aiau, kuttai ai' okh-
tsimix ai' okh tsim iau, enix' ai pu au' iau ki kím'-
atapsix atsim sem' aiau ökhs' itsin ik s̄in ni.

6 Ki atsim' siu an nok' kuttai' itsitskim skük-
iu ök nësto'i.

7 Ki ots is' tapusax, Jesus otaumüt üpai itsin-
niko ösau aie akai' tappix John, Tsan is tappiu-
ä kumutsitappo puai ks̄is' tapsksök kum kök'-
satsip uai? Kuttaitstsi p'a apai' sopu'yi itau'-
ütopä pokaiiu?

8 Ki tsan' is tappiu a kumut' si tappo puai
kök' satsip uai? Kuttaitstsi p'a nñ'naii ik i-
kín' is to tosiu? Anniks' isk ik i kín' is to to si xk
i tot' oko yiau Omux' in ax o ko' auësts.

9 Ki tsan' is tappiu ä kumut' si tappo puai
kök' satsip uai? Kuttaitstsi p'a prophet? A,
kitan' is to pu au skitsim' iu aie prophet.

10 Annok' sin au', sat' sit, nitse' tom o to küt-

tau nito' to ka ta tsis au kostoksis', ki ake' tom so-
kapap istutsim aie' kok soku'i.

11 Kitau' mün istopu au anniks' isk itsipok-
ai' im mokixk a kex, mats' its tsipa ök'skitsim aie'
John Baptist: ki annök' inüks' tsim ök spots' im
istisin' nai i sín ni ai' skitsim iu aie.

12 John Baptist istis i ksis' tsi ku istis, puk' süp i-
ksis tsi ku istis spots' im istisin' nai i sín ni itusk'o
tui tsi pi op, ki ūsk o tui' tsi pim ix itusk'o tui tsi-
pim iau.

13 Kon ai' prophetix ki okök' itsimani aie'-
nüpan istom iau ēsts otsau om o'tosi John.

14 Ki mak' otsimeno aini ki, am' auk Elias an-
nök' ai' ak oto ök.

15 Annök' itokh' iu ök mök' okhtsim si ün an-
iststokh' tsis.

16 Tsa nitai'akan ipa annök' o'tappi i sín ök
man istis in' nai i pu aiau? Neto initsi' au pokax
an nim' itawk' pumau aw pim itau' pix ki ai'sit-
sipsattsi au otük' au au ax,

17 Ki an' istsi au ax, kitsik' üt to mo pän an ki
kimat' spi i pu au; kitau' yim o pän an ki kimau'-
kai i su au ēsts kimataki pu au ēsts au.

18 John oto' tosi matau yiu' ats ki matai sim-
iu' ats, ki an' iop pakh' to künatsiu sau um' itsi-
sta aw.

19 Nün' au okku'i oto' tosi, au' yiu ki ai' sim-
iu, ki an' iop, süm' mís, aistoks' o yiu ki aistok'-
simiu, publican ix ki sau um' itsi tappix otük' au-
anax. Ki mokök' sín ni o'kos ix oto' köm otsi-
stu tok aie.

20 Itau' müt üp sit sipsat tom ēsts ak ap' i o yists
an nim' otsit' ap' istutsip istis ot' ap' istu tük sists
otsau om ai' sau ai tsi tüsax.

21 Kitak'oksin ip maka'pi, Chorazin ! kitak'oksin ip maka'pi Bethsaida ! nitsit' tsipsts apistuts ipists kitak ap'i oyim o au'ests nitsit' tsipsts apistu tuk ki topiau Tyre ki Sidon istak' apio yists is'taisum mi sau ai tsi tau opiau isksim' matuk kiai pis tsists ki makh' skitsists.

22 Ki kitan' istopuau Okok' itsimani istisks' tsikui man istak si ksists' papsi pi ksesto'a, aks' is iksists pa piau Tyre ki Sidon.

23 Ki ksesto'a Capernaum, kitspin' nok o spots' im, hades kitaks' in nis si moko; omuk' apotuk sists kitak ap'i oyim itap' istuts ipiau ittsipsts apistu tuk ki opiau Sodom, is'taisakiaitai-tsiopi.

24 Ki kitan' istopuau, Okok' itsimani istisks' tsikui man istak si ksists' papsi pi ksesto'au, aks' is iksists pa piau Sodom.

25 Annik' Jesus an'iu, nitokh' situk ki nin'a, spots' im ki ksok'kum istsin' aimi, kitai' ksis attokiau'ests an nists' isk mo kock' i etappix ki kitai' paso' kinomoai au inuk' si po kax.

26 Un nian istit Nin'a; man istokh' si pi kititsi' tan.

27 Nin'a otokonai'nan istts nito kok: ki matsits tsipa isksin nu' yiu aie okku'iae Nin'a nits' ksin nu yiu aie; matsits tsipa isksin nu' yiu aie Un'ni, okku'i nits' ksin nu yiu aie, ki annok isksin im ats' stokottseu ok Un'ni.

28 Puk sipa'a kik konaik apotuk kix ki ikonus' soks' tsix, ki kitak' oko to puau issik' sis-ti kosin ni.

29 Nokhkin'ni kin'attok, ki isksino'kik; nits' ik' kinapsi nimat' omukim uspa; ki kitak'

okon ipu au ku'skěttsi pōppu auěsts īstsīk'sis tsikosin ni.

30 Nokh kīn'ni ksists' pa piu, ki nitopa' tūksin sōk' otsiu.

CHAPTER XII.

ANNIK' Jesus Issik' opi iksitsi kui it si sūp-poka' atoměsts napaiěn in sim man īsts; ki ot ūksin īm ats' ax au' nots iax, ki aiin' as īsts au-mūt ūp' ots īm iax ki it aumūt ūp' io at tom iax.

2 Ki Pharisees ots in no' ōs sau ax, an ītsi au-
aie, sūm' mīsau kit ūksin īm ats ax mat' ökh siu
otap' īstutsip u auěsts an nok' issik' opi iksitsi-
kuik.

3 Ki an īs' tsiu ax ki kūt tan īstop u au' ats
David otap' īstutsipi otau' notssi ki otopok-
om' ix;

4 Man īst' pipi Ap' īstotokiuă o ko' ai, man-
istau' at topiau otsitau' pipi īstske'tan i annik'
kūt' ta ökh siik mōks' auattosi ki otopokom' ix
mōks' auattosaxaie, ki kak' ökh siu natoi' apie-
ku ax mōksau attosau aie?

5 Ki kikūtan īstop u au' ats okök' itsimani
natoi' apiekuax man īstap' o tūkkipiau issik' o-
pi iksitsi kui otsi tsips' tau pīs au omük' atoia-
poyis kimatsiki u' ats.

6 Ki kitān' īstop u au an nom' its tsiu' tuks'-
kūm ki skit' stom omük' atoia poyis.

7 Ki kitsksin i' topi man īstap' ipi nitak' ökh-
sitsip kīm' api isin ni, ki nimatak ökh si tsipats

i kít'stük sín ni, kís'tai sau o tui' mau o pi au kút-tau tui maixk.

8 Nin'a ok ku'i itsín'au at tom īn a ai īssik'o-pi iksis tsi kui.

9 Ota'ats īsta pusi, ota toi' apio yimoai itsi-pim;

10 Ki sat'sit, nín'au itsips'tau pi īn ai, ki o-tsís'i ipo'köttsiu aie. Ki ai súp po'ót se sattsiu-aie, Küt ai'ókh siu ats īssik'o pi iksis tsi ku īsts ök'okut to to ösi? mōks'enüpān īstüs sau aie.

11 Ki an'ītsiu ax, Ün'nats nín'au kitopok-it tappi' īmmo au mak si nan'si tuks'kumi emük'-ikin a, ītsúp' popi īssaie atün'iak sín īssik'opi iksis tsi kui, Küt tom ai'ak stai sau tu yiu atsaie?

12 Nín'au küt tom ai' skitsim iu ats emük'ikin a? Ün'nik aie itökh' siu mök'ökhsap i stu tük-si īssik'opi iksis tsi ku īsts.

13 I tüm an'ītsiu aie nín'au, Sauksi kins' tsi-ak it. Ki itsauksi kins' tsi ak iu; ki ikut' tut si-pie netoi'ni tsiu aie otat'otsisi.

14 I tüm it'sük si au Pharisees, ki ikönau'kök-i tsimattsi au aie man īstaks'en itaw pi au aie.

15 Ki Jesus otsksín īssaie, itsi ta pu': ki akai' tappix ipoki u o'iau aie, ki ikönau'kuttu tuiu ax;

16 Ki sokap'an ītsiu ax mök stai i tsín ni ko ös-ax' aie:

17 Mōks'enüpān ītos i Esias otan'ipi, ki an'iu,

18 Süm'mok, nitap'otomok, an nök' nitse'-ni ni wattau ök; nitük' o mím mau, nu'skëtsi-pöppi nimut'ökhsim mau: nitak itsi poto ai' īn ai nitsista'awi kiakan ītsín mo moyiu ax Gentiles o kök' itsimani.

19 Mataketeskau'ats matak soksipüp pi süm'-ats; mat'ak its tsipa matap'pi mök'okhtsiaie otse'poawists moksoku'ists.

20 Apai'otük'itsissi matak sínük iu'ats: flax setsis'si matak ütsim'atsaieotsauomai'tüpskis-iae okök'itsimani mök'its skits stan i.

21 Ki otsin'ikösim Gentiles ak'au mai tsim-iau.

22 Tüks'küm ito'tsi potoau pakhts'istümattseu Sauum'itsi Staaw, naps'tsiu, ki mataipuyiu'ats: ki ikut'tutuyiu aie, ki naps'tsiua'it'-süppiu ki kütta'i pu yiu a' its'e'pu yiu.

23 Ki könai'tappix it'skai etük kiau ki aniau kütam iu'ats David ok kiu?

24 Pharisees otokh'tsim sau, an'iau, Am'o nín'au, matomaisaipi kxsistsiu'atsax Sauum'itsi Staawx, Beelzebub Sauum'itsistaawx otsin'aim-oai, umutai'saipi kxsistpiax

25 Ki Jesus isksin nu'yiuax otüs'tapiax ki an'istsiuax, Nín'naiisinni ai'ake toto ki ak'eitsinikau; ki akap'ioyis ki nap'ioyis aiaketotokiau mataksi puit siu'ats:

26 Sauum'itsitappiu a satüp'iksistussi Sauum'itsitap piu a, aiaketsistotosiu; ki otsin'naiisin ni küt tom aksi puit siu'ats aie?

27 Satüp'iksistai nikiau Sauum'itsi Staawx, Beelzebub nimut'satüp'iksistai au, Tük ka'ko'-kosix itsatüp'iksistsiu'atsax? Ün'nikiae osto'-auai kitak'okökitsimük oau.

28 Ki Satüp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx Ap'istotokiua otsista'awmi nimut'satüp'iksistai au Apistotokiua otsin'aiisinni kitot'aakoai'ini.

29 Misköpin'aioko'ai Tsa'akanistokotsitsi-

pim'ats aie, mōk'it au ks̄is tut̄s̄ is aie ope'kan̄ ists-aie, sau o t̄um'is̄ k̄si p̄ist̄s̄ aie m̄isk̄op̄in'ai? ki ak'o t̄um oks̄is̄ tut̄s̄ i aie o ko'ai.

30 Ann̄ök' ni k̄üt' taispum mok̄ök, ni k̄öt tum'-a: ann̄ök' ni k̄üt tau pok̄omoaw̄k'iak imauök au-anit'api ks̄is̄ t̄ük kiu.

31 Ün'nik aie kitān'is̄ to pu au, amian'ist̄sau-um itsi tappi s̄in ni ki amian'ist̄t̄psau o k̄om ots-e'poawsists Ap̄isto tokiuă ak itsks̄noiau matap'pi; ki ann̄ök' ak it̄upsau o'k̄om otse puyiuök A ts̄im'ista aw matak itsks̄noau'ats.

32 Ann̄ök' it̄upsau o k̄om otse puyiuök N̄in'-au Okku'i ak'itsks̄noau, ki ann̄ök' it̄upsau o k̄om otse puyiuök A ts̄im'ista aw mat'ak itsks̄noau'ats an nom' ks̄ök'kum ki aie'n̄issi otsis'-t̄üpipui tap pi s̄in ni, mat'ak itsks̄noauats.

33 Ökhs'ap̄istutos m̄istsis', mōk'ökhsinasiu: ki makap'istutos m̄istsis mōk'okapinasi: m̄istsis' isks̄in o'au otsin'ass̄in ni.

34 Pits'e'ks̄in ai pok ax! Sau um'itsitappi ino-ai niki Tsa'a kitak o kōt̄n̄is̄ tse'poat topuau' astsau ökh's̄ists? man̄ista'kau o op̄i u'sk̄ettsipöppi, ma o i' itai' puyiu.

35 Ökhsin'auă man̄ista'kau o op̄i ökh'si u'-sk̄ettsipöppi sau'otsim'ests ökh'si ists: Sau um'itsin'nauă man̄ista'kau o op̄i ma ka'pi u'sk̄ettsipöppi sau'otsim'ests makap'ists.

36 Ki Kitān'is̄topuau Kōnai'ks̄istap its'e'poaw̄sists otakse'pu yisau matap'pix aksenüp'an̄istom iau'ests Okök'itsimani istsi ks̄is'tsiku i:

37 Kitse'poawsists kitak o k̄om otsitappiets'-okoiau ki kitse'poawsists kitak'sai e tok oai-au.

38 Stsik ix S̄inak'ix ki Pharisees nok̄üt'an̄is-

tsiau aie ki an'iau, Nin'a nök'ok apipin'an itots'tsipi ksěsto'a.

39 Ki nok'ut'anistsiuax osauum'itsitappiisinnna ki otau'ökotaitappiisinnna itok'apsatsimiau; ki mat'ak itsipsa ak'okotawpiau. Tuks'kai ak'okotapiao Jonas prophet.

40 Manists'itau pīsiae Jonas mammi' o'koan-niae nioks'kai ks̄istsikuists ki nioks'kai koko'ists; ünniak'an istsitaupiuiae N̄inau Okku'i ksök'kum u'skëttsipöppi nioks'kai ks̄istsikuists ki nioks'kai koko'ists.

41 Nineveh istsin'ax, akopoksi pa pomiauax o'tappiisinnna istots'tsissi Okök'itsimani ki akitsauotütsepuyiopiao; aisauai'tsatai au ota-tsim'semössax Jonas; ki sat'sit, annök' skitsim'iu ök Jonas annom' itau'piu.

42 Amskap'iksök kui istsin'nauake akopoksi papomiaie o'tappiisinnna istsots'tsissi okök'itsimani, ki akitsauotütsepoysiopiao: umuk'itsipi ksök'kui ito'to mökitokhtsissi Solomon otokök'siniaie; ki annök' skitsim'iu ök Solomon annom' itau'piu.

43 Sauum'itsistaaw otsai'piksistüssi nñn'au, ikitksök'ku yim itap'auauökau issik'opissin ni itapsatsim'ki mato konim'atsiae.

44 Itüm'au'aniu nitak'ätsko noko'ai numut'-sux; ki oto'si ikon'ím nam'itaitsiu, namokh'-ipaie, ki a'natsistutsipaie.

45 Ki itüm'itappo ki mat'tuyiuax ikit'sikumi-ax sta'awx, itsis'tüpokapsiax, ki itsipim'-inx ki itoko'attomiax: ki otsako'itappiisinni eikis'tüpokapiuaie ototom'itappiisinni. Neto'i ak'an istsiuiae ot'okapitappiisinni.

46 Otsa'kiaisitsipsattosax matap'pix, Sat'sit,

Oksis'tsi, ki omu'pappiipix sāu auts'im itai' puyiax, ai'pu in ūmiau mōk'sitsipsattōsau aie.

47 Tuks'kūm an'istsiu aie, Sat'sit, Kiksīs'ta ki kumu'pappiipix sau auts'im itai' puyiau, ki ai'pu in ūmiau kōksitsipsai isau.

48 Ki anni'isk otan'ikisk, an'istsiu aie, Tükka' niksīs'ta? Tükka' nu mu'pappiipix?

49 Ki itas'kotuyiuax otsīs' otūs'ksinimatsax ki an'iu Sūm'mokau niksīs'tsi ki numu'pappiipix!

50 An nōk' ai'aksistutsimōk Nīni Spots'im otsitsi'tani aie, osto'i nu mu'pappiipa, nēskūn', nit'akem, ki niksīs'ta.

CHAPTER XIII.

NE TO'IK ksītsi ku'ik Jesus itsūks'kitsim nap'ioyīs, ki omuk'sikimi issoots'i itakau'piu.

2 Isto'tuitappiix oto'taakax, ki akh'iosat-sīs itsitsūppo'piu, ki itakau'piu; ki isto'tuitap-piix ikōn'itūsui puyiau issoots'i.

3 Ki an'istsiuax akauo'iau parables ki an'iu, Sat'sit, aisūppipum'auă itui'sūppipum mau:

4 Ki otai'sūppipum mōssi, moksoku'yi stsīk'ists itsin'nissiěsts, ki paieu'tax itotoiax'ěsts ki itau'attom iaxěsts.

5 Stsīk'ists okotoks skui itsin'nissiěsts ot-sīts'inūksökku aspi; ki otsai'spix ksökku aspi itsik'kūmsüskei iau:

6 Oto'tūm'isköpsi natos'i, its'e'tsīn itsiau; ki otsau'oktsek sau itopo'köttsiau.

7 Stsik' ists itsin' nissiau ksissi' ix: ki ksissi' ix itsuskiau ki ito' satsiau ax:

8 Stsik' ists ökhs' ksök kui itsin' nissiau, ki itsin' asiau, stsik' ists ke pip' pui, stsik' ists nai' ip-pui stsik' ists ni ip' pui.

9 An nök' ito' kiu ök, ün an ist okh' tsims.

10 Ki ;üs ksin im ats' ax ito' to yi au aie, ki an'-istiau aie, Ku mauk' sit sipsat tai isksixau parables?

11 Nok üt' an ist siu ax, kitokokoau kök' its-ksni iisuai spots' im istin' nai isinni itse' kipi, ki osto' auai mato kotau' ax au.

12 An nök' nan' naniu ök, ak' okttau aie, ki akakai' naniu: an nök küt tai nan' iiu ök, otsinan-attopi ak' otsipaie.

13 Ün' nik aie nu mut' ün ist sit sipsat tai au parables, issüp püs' au möksta' apsau; okh' tsimsau mökstau' okhtsim sau, mökstai' isksin nisau.

14 Aien' üpan istom' ests Esaias, otan' ipi, okh' tsim eniki kitak' okhtsim, ki kimat' akoksinpia; ki süppi' niki kitaküts' api, ki kimat' aksinipa:

15 Am'o o' tappi isin na u' skët tsi pöp pists mi' ests, ki okhtok' oau ests matom ai pum okhtsim iu' axau, ki oöps' puauax naps' tsi iax; möksta' apsax moöps' pix, mökstau' okhtsim sests mokhtok' ists, mökstau' okhtsim sests mu' skët tsi pöp pists, mökstai sau ai' tsi tasau, nok' stau-kuttu tuaw sau.

16 Atsim' siau koöps' puauax, aiapiau; ki kokhtok' ists, ai' okhtsim iau.

17 Kitau' mün istopuau, akaiem' ix prophetix ki mokom' otsitappix ai' puünüm iau mök-satsisau ests annists' isk kitai' nipuau istsk ki

matsin' im'ax au'ests; ki mok'okhtsiau'ests anists'isk kitai'okhtsipuau'istsk, ki matokhtsim'-ax au'ests.

18 Okhtok ai'süpipum mau'ä parable.

19 Matap'pi okhts'si nñ'naiisñni ists'e'-poawsñn, ki sau'o'kõmotokhtsissi, itüm'i puksi-pu Sau um'itsitappiuä ki ito'kasat tom aie an-nik' itsüp'i pumat topik u'skëtsipöppi. Annök'auk mat'sim aie istsüpipum'ani mokso-ku'i.

20 Annök' mat'sim ök istsüpipum'ani ok'-otokskui, ai'okhtsimiu epo'awsñn, ki otse'tam-e tük sñni mat'sim aie;

21 Mat'au'itsitsipakök'seksi, ki mataks-isüm su'ats; ikikin'e tük sñni ki ük ksistutük'-sñni otos'au, atsim'epoawsñni ün'nik aie ito'to iau, ists'kim skük iu.

22 Annök' mat'sim ök istsüpipum'ani ksiss'iix, ai'okhtsimiu atsim'epoawsñn; ki annok'pai'tappiisñni irstap'aitstani, ki spük is'sistsito'sats to mi aie atsim'epoawsñni, ki mats-inasiu'ats.

23 Annök' mat'sim ök istsüpipum'ani ökhs'-ksök kui, ai'okhtsimiu Atsim'epoawsñni, ki moköm'otokhtsim aie; ki itsin'asiu, stsiki ix, kepüpuyi, stsik'ix nai'ippuyi, stsik'ix niip'-pu yi.

24 Stsik'i parable an'itsiuax, ki an'iu, Spots'ím'istsin naiisñni netum'an'itsiu Nín'-au, annök' ai'süpipumau ök ökh'sisüpipi-pum'ani otsin'sim man;

25 otai'okasax otap'au to mok ix, okatum'i ito'toyiu aie, ki ökh'sisüpipumani ipa'soksüp'-pi-pumau makap'süpipumani, ki itsis'tapu.

26 Ki otsū's'kissi mattuȳs, ki otsin'assī, itum'īn'akuo ma kap'sūpi pumani.

27 Ki Nin'au otapau to mok ix otsito'ta akax ki an'īstsiu aie, Nin'a, Kikūt'tai īnsim-at top'a ökh si sūpi pumani kītsin sim man? Tse-ma ito'to ma kap'sūpi pumani?

28 An'īstsiu ax, Katum'a otap'istutūk sīniaie. Ap'auto mok ix otan'ikax kikūt'ökh-sitūk kipa nök'it to to sīnān nök'sau otsīn an-iau?

29 Ki an'iu, Sa; sauau'tsimīnoai ni kiau, ma kap'sūpi pumani, kökskakūm'sau otsipu aii ökh'sisūpi pumani.

30 Un nian'ist'suskisau mök'it to si pokia-k'-sinni: Ki pokia-k'sinni oto'si, nitak'otūmanis-tai aiau ai'pokia kix, matom'omo ipotokau ma-kap'sūpi pumani, ki is'ksi pikau kōk'kīts setsīn-issuaiau; ki istüp'omo ipotokau napaiēn'insim-man nitapaiēn'iokoai.

31 Stsik'i parable an'īstsiu ax, ki an'iu, Spots'im istsin'nai i sinni netūm'an'ist siu mu-stard istiū'sim man, annik' mat'sim ök nīnau, ki ai'sūpi pumau otsin'sim man;

32 Itsis'tūpskai inūk otsiu aie kōnai'insim-man ists; ki sūs'ki issi, itsis'tūpomük kui aiau in-sim'man ists, ki itsis'tsīsasiu, ki pai u'tax ito-to-i au ki itoko'attom iax isto'kūniksists.

33 Stsik'i parable an'īstsiu ax; Spots'im istsin'nai i sinni nitūm'an'ist siu itai'ko pūts tau pi, annik' mat'sim ök ake'u, ki kaias'attom nīoks'kūmi omük'okosix, napaiēn itui'tsiu, ki ikōnai'ko pūts topiau.

34 Am'ostsk Jesus ikōnai'sitsipsat tsiu asts ma tap'pix parables itai'sitsipsat tsiu; ki sau-

om ai'sitsipsissi parable mat omaisitsipsatsiuatsax :

35 Mōksenüp'anistossi Prophet otanipi, ki an'iu, nimutaksi pa'kuiak i parables; nitaks-e'poattopiau annists'isk kai'sat top'istsk ksök-kumă sau om ap'ăstotoawsi.

36 Ki Jesus aiis'tüpskuyiuax matap'pix, ki itsit'sipim nap'ioyis: ki otüsksinimatsax otsitota'akax, ki an'iau nokksinim'atsok inan parable makap'itaisüppipumaupi īnsim'man.

37 Noküt'anistsiuax, Annök' itai'süppipumauök ökh'si īnsim'mani Nīn'au okku'yi am'ini;

38 Insim'man konai'tappiua; ökh'si īnsim'mani, nīn'naiisinni isto'kos'ix; ki makap'i īnsim'mani, Sau um'itsitappiuă o'kosix;

39 Katum'a an nök' ai'süppipumat toměsts, Sau um'itsitappiuă itamiu; pokiaik'sinni ksök-kum aiksiuo'si; ki aipo'kiakix, atsim'otokata-tsīsau,

40 Manists'au moi pitükkipiau makap' īnsim'manists ki manistse'tsinitspiau; ak'üniststsui aiksiuo'si anno'm' ksök'kum.

41 Nīn'au okku'i aks'istüpskuyiuax otatsim'otokatatsix, ki ak'omoipotsimiauěsts ikönau'kapiists ki anniks'isk matap'pixk, sau um'itsitappiau ak'omoipotoiyuax;

42 Ki akitsipst'apiksistsiauax oműx'tsi; annim' ak'itsstsiau asain'sinni, ki satse'kīnani.

43 Moköm'otsitappix akotümik'kūnasuyeiau, manistsik'kūnasuyipi nato'si, un'oauai otsin'naiisinni, akotsik' kūnasuyiauiae. Annök' itokh'iuök ünanistokh'tsims.

44 Stsiki, Spots'im istsin'naiisinni nitüm'-

an̄istsiu treasure kaias'attomaie insim'man; kon'issi n̄in'au, mat'aiksasattomaie, ki otsetam'etük s̄in ni itsis'tapu ki ipum'at topiěsts otokōnai'nan̄ists, ki ipum'attomaie annik' insim'man̄ik.

45 Stsik'i, Spotsim istsin'naiisinni nitum'-an̄istsiu awkh'pumapiikuň otap'sum mōssi ökh'six pearls:

46 Kon'issi tuks'kumi pearl akai'ixkimasiu, itsis'tapu, ki ipum'at topiěsts otokōnai'nan̄ists ki ipum'attau.

47 Stsik'i, spots'im istsin'naiisinni nitum'-an̄istsitsiu itau'mikau pi, an̄nök itsua'apixim ökiae omuk'sikimi, ki itomian'isto moi pi tükki u :

48 Itui'tsissaie, itopits'usskōpat tomiau aie issoots'i, ki ito'pi iau, ki ökh'six itaisuppitsi'iau īskix; ki makaps'ix istsis'tapi ks̄istsii au.

49 Ak'otuman̄istsiu aiksiu os'i ksök'kum: atsim'oto katasix ak'sipuk s̄upsüxi au, ki akai'-ak etaipiksistsii au Sau um'itsitappix ki mokom'otsitappix;

50 Ki akitsipst'apiksistsii au (*sau um'itsitappix*) omux'tsii; annim' ak'itsitsiau asain'sinni ki satse'kinani.

51 Jesus an'̄istsiu ax kikai'okhtsim'ipuau astsau annists'isk? An'̄istsiauaie, A, n̄in'an.

52 Itum'an̄istsiu ax Annök' ai'sinakiu ök üksinimats'au spots'im istsin'naiisinni, nitum'-an̄istsitsiu n̄in'au, iko'yiüök, sauauts'üměsts treasure manists' ki ük'aisists.

53 Ki itün'ists'tsiu, Jesus otaiksiu'attosěsts annists'isk parables, itsis'tupa'atomaie.

54 Ki otsito'tosi otau'ütauösini otat'oiapiro-yimoai itsipst'üksinimatsiuax, ki ek'skai-

tük kiau, ki, an' iau, Tse'ma itotsim'atsests am'-ok mokök'snik, ki am'ostsk ot'omük apistutük-sists?

55 Küt tom ai'sau am iu'ats ai'satsak iuă okku'-i? Küt tom a i s a u a i n i k ö t t s i u ' a t s Oksistsi, Mary? ki omu'pappiipix küt tom a i s a u a i n i k ö t t s i u ' a t s a x James, ki Joses, ki Simon, ki Judas?

56 Ki ot'akemix oküttomaisau okön opok omok'atsax? Am'o Nín'au, Tse'ma itotsim'atsests annists'isk?

57 Ki its'tsskim skükiax osto'i. Ki Jesus an'istsiuax, prophet itüs'tsa köttau, sau omai-tapposiests otau'ösini ki otau üt'okoai.

58 Otsau omai'tük suai ūn'nik aie itsau om apistutük kiu annim' akau o'yiests ükkük'um apotük sists.

CHAPTER XIV.

ANNIK' Herod tetrarch okhtsim'attoměsts Jesus otap'istutsipists,

2 Ki an'istsiuax otap'otomok ix am'omauk John Baptist; enio'sinni mat'sipuau; ūn'nik aie ükkük'um apotük sists itap'istutsiměsts.

3 Herod ükai'eěniuaie John, ki ai's'ksi pítsiuiae, ki itsok'iuiae osto'iae Herodias, us Philip otokeman'īnaai.

4 Tük'ka John an'istsiuiae matökh siu'ats kök'otoössi.

5 Ki otai'aksenitossaie, stun'nu yiuax matap'pix, tük'ka isksin nu' yiuaxauaie prophet.

6 Ki otai'tots tsissi Herod otsit'sipokaiipi, Herodias otün'ni itüt'sikipi, ki itsüp'istutu yiuiae Herod.

7 Itsiks's-toatsiu aie atoňn' išsinni mōk'it toko tos saie otan' ištopiaie.

8 Ki oksis'tsi otsis'tok, ki an'iu, John Baptist oto kōn' iſtſüp' potoat omuk'okos ki annom' iſtoko'kit.

9 Ki omux'ina itsik'oketük kiu: ki otütoan-išsi ki otopokau'yemix, ūn'nikiae itani'u mōk'oko tos aie.

10 Ki itüp'skōkiu, ki itsi'kawkokitsiauaie John itsipsts'okiaw piaie.

11 Ki otokōn' itsipuk'sipippotopae, omuk'-okos itsüp' potopae, ki ikotauai'e ake'kuün: ki ito'tsippotuyiu aie oksis'tsi.

12 Ki otus'ksinimatsax itoto'iau ki mat-simiau mostüm'i, ki ai'akotomiau, ki i'tappo-iau ki itün iſtsiiau Jesus.

13 Jesus otokli'tsim si, itsis'tüpa atomiae akh'iosatsis itsui'akhiosiu, ki ksis'tapsksök-kum itüpansappo'aie: ki matap'pix otokh'-tisau itsiksiu opokiu o'iau aie, otakap'ioyimo-auěsts sűx'iau.

14 Ki Jesus itopitsissoa'atomiae, ki nan'nu-yiuax akai'tappix, ki kaiim'iuax, ki ikut'tutu-yiuax otai'ok tokosimoauax.

15 Ki otai'iſtük kōpsi, otus'ksinimatsax ot-sito ta'akax, ki an'iſtsiu aie, annom' ksis'taps-ksök kumasiu, ki au'mütüp utükku; o'tappi-iſinna ūnniſtüp'skos, mōk'it tapposi akap'io-yiſts, mōk'opumattosi aau'ösin.

16 Ki Jesus an'iſtsiu ax, matokuiſta pu'iau-ats; kotok' mōks'au at topiau.

17 Ki an'iſtsiu aie, annom' nitsinan'an iſts niſit tu'yi ke'tan iſts ki na'tokumi mammix'.

18 An'iu, puk'sipippotokikau.

19 Ki an'ıtsiuax könai'tappix mök'opasax mattu'yikui; ki mat'siměsts nisittu'yısts ke'tanısts ki na'tokumi mam mix', ki, otspisüp'si itatsim'etsiměsts, ki itau'minotsiměsts; ki ikotsiu'ax otüs'ksinimatsax ke'tanısts, ki otüs'ksinimatsax ikotsiu'ästs o'tappiisınna.

20 Ki ikönau'yiau, ki itoku'yiau: ki mat'siměstsiau pi'ni kěsts itstsi'ısts na'tsikoputtuyi ıksimmatük'iissokaiısts.

21 Ki au niks'ısk au'yixk nisitsi' omük'sikeppix nın'ax, ki akex, ki pokax'.

22 Ki Jesus eikak'imatsiuax otüs'ksinimatsax mök it'süp popısap akh'iosatsı, mök otom'apüm mosax, otsakiaiıstüpskoösae otappiisın'na.

23 Ki otsıstüpskoösax otappiisın'nă, itsitamıssı' nitum'mo mökatsimoiikasi; ki otäu'tük kussı itsittau'piu.

24 Ki akh'iosatsı ai'itütsikioo, ki ipawkh-paikimskawp: tük'ka, umut'tot süp popi.

25 Ki nissoo'yi ıkska'tük sinni koku'yi Jesus itsitappo'ax, omük'sikimi itokh'itauauökau.

26 Ki otüs'ksinimatsax otsınno'os sauiae umuttokhitauau'okanı omük'sikimi, ap'aitsitai-
au, ki an'iau, Sta'awina; ki oko'pusuai itokum'iau.

27 Ki Jesus kaiıp'sıt sipsat siuax, ki an'iu, Okh'sitük kik; nitam'i; Piniko'puk.

28 Ki Peter noküt'änıtsiuai, Nin'a küm'ämieniki ani'kit ksęsto'a nök'itoto si nök'itsitüpuauökasi omük'sikimi.

29 Ki an'iu, Puk'siput. Ki Peter otınnisa'-atossı akh'iosatsı, itokh'itauauökau omük'sikimi mök'itapposi Jesus.

30 Ki otsin̄is̄si eik'sopuyi, itsiko'pum: ki otau mütüp'süppopiisi omük'sikimi ita'sainie-puyiu, ki au'aniu Nin'a, Kōmotse'piokit.

31 Ki Jesus itüp'sauksikins'tsakiuiae ki itsen̄iuiae, ki an'ıstsuaie, ksësto'a enükaumai'-tük kiu a, kumauk'sai etük kiks?

32 Otsito'tosau akh'iosatsis, itsiksist'sopu.

33 Anniks'isk itsüp'popixk akh'iosatsis ito-to'iauaie ki atsimmim'miauaie ki an'iau, E'-mumi kitam'i Ap'istotok'iuă okku'i.

34 Ki otau'püm mossau, itoto'iau Gennesaret istau'össini.

35 Ki annim' ıstsin'ax, ots'ksinnoössau, itüp'skükiau könüs'ksök kum sa'aka potsi, ki itotsip'iauaie ikonai'ok tokosix:

36 Ki au'kōmönıtsiuiae (Jesus) mökskaks'-ıxen̄isax oso'kösim itssaiin'ikaists: ki manıts'eipi kaien'ımix ün'nineetsimi sokap'okut-totoax.

CHAPTER XV.

AI'SİNAKIX ki Pharisees, Jerusalem ist si-tappimix otsit'totaak ax Jesus, ki an'iau,

2 Tsanıstapiuats umut'ünıstüpapixipiau ūk-aitappix otün'ıssuaiauěsts? oyis'sax ke'tan, matüstsimiu'ax.

3 Noküt'anıtsiuax ku'maukanıstüpapixip-uaııks Ap'istotokiuă otse'poawsınni kök'sat-siuai kiksıs'tapünıssuai?

4 Ap'istotokiuă an'iu, atsimmim'mısa kın'-a ki kiksıs'ta; ki, annök' ai'pakosınıkuuyiuök un'ni ki oksıs'tsi, un nianıstse'insă.

5 Ki kitan'ipuau annök' an'ıstsiuök un'ni ki oksis'tsi, kotük'sinaie, kitak'ototokui nanipi něs to'a,

6 Ki küt'atsim mím miuax un'ni ki oksis'tsi, *paio' toau*. Kitse'poawsuauěsts kumut'sai epumapistutsipaie Ap'ıstotokiua otse'poaw-sin.

7 Kitsiks'stapoköm motsi tappian suai! Esaias prophet kit'sokapenüpánikoau, ki an'iu,

8 Am'ox matap'pix nimut'astokokiau maa'ěsts, ki nimut'atsim mím mokiau oto'üniauěsts: ki u'skëttsipöppuauěsts nitsip'piokokiěsts.

9 Nitsiks'stapatsim mím mokiau, ök'au mai-tsipiěsts ätsuaiıksinimats'iauax nin'ax otan'i-puauěsts.

10 Ki nan'niköttsiuax o'tappiisinnna ki an'ıstsiuax, Okh'tok, ki sokap'okhtok;

11 Annik' itsüp'popiik maoi'i matokapisto-tok'atsaie nin'aii; annik' sük'siik maoi'i ito-kapistutuyiu'aie nin'aii.

12 Ki otüsksinimats'ax otsítota'akax ki ot-an'ikax kiküt'üsksinipa Pharisees otsis'kük sau otokh'tsísaun annik' e po'awsinik?

13 Ki noküt'üniu, könai'süpipum an'ists Nin'a spots'im oküt'taisüpipum at topiěsts. ak'-susköpattopiěsts.

14 A man'patokau; naps'tsiotüppin nükiau naps'tsix. Ki naps'tsiuă ätüppin'nüssi naps-tsi'i, atün'iaksin ni akai'akitsüp popi iau.

15 Peter itüman'ıstsiu aie, noksksinim'atsok-inan am'om parable.

16 Ki Jesus an'iu, kiküttaisakiaisauaiokh-tsimipiuaua?

17 Kikūttaisauaiokhtsimipuaua, annik' it-sūp'opiik maoi'i, itūp'sūppopiu mo'koanni ki ipsai'piosop?

18 Ki annists'isk itsūks'isk maoi'i u'skēttsipōppi itsūks'iax; ki itokap'istutuyiauaie nīn'-aii.

19 U'skēttsipōppi itsūks'ests sau um'itsitsitan'ists, inik'sists, au ök'otan'ists kōmos'ists, istūp'saie pītsin ni, atau ūn'issists;

20 Am'ostsk itokap'istutuyiauaie nīn'ai'i; ki maks'o yissi otsau om ūs'tsīm issi matokapis-tutuyiuats nīn'aii.

21 Jesus itūm'istūpa'atomiae, ki Tyre ki Sidon istssoots'ists itsitap'po.

22 Ki sat'sit, Canaan ista'ke itsux'iu annists'isk issoots'istsk, ki itasaine'poatتسiu aie, ki an'iu, Kīm'okit Nin'a, David okku'i! nitūn'na eiko'ksistutoau maka'pistaaw.

23 Ki matsitsitsipsattsiuatsaie. Ki otūs'-ksīn'imat sax otsitota'akax ki otau'kōmōnikax ki an'iax Ūn nīstūp'skōs; nitūksauasaine'po-uk'īnan.

24 Ki nokūt'anistsiuax, nikak'itūpskoko Israeli istat'stanix emūk'ikīnaiix.

25 Otsitūmitota'akaie ki otatsīm'mīm mok-iae, ki an'iu, Nin'a Spum'mokit!

26 Ki nokūt'anistsiu aie, matōkh siu'ats mōk'-otsissi pokax otsau'ōsīnoaiei mōkitūp'apīx'ests imitax'.

27 Ki (*ake'uă*) an'iu, E'mūniu, Nin'a; ki imitax' au'attomiau pinikests īnnissi'ists ots-in'aimoauai otsitau'yipiaie.

28 Jesus itūm'ok'anistsiu aie, Ake', omūk'o kitau mai'tūksin ni: Ūnnian'istsits'tsīs kitsitsi-

tatopi. Ki otūn'ni ikuttotoai'īnai annik' itai'-ks̄tsikumiopik.

29 Ki Jesus its̄s't̄paatomiae annim', ki itast'toto Galilee istomūk'sik̄mi; ki ita'misso nitum'mo ki itau'piu annim'.

30 Ki akai'tappix otsito'taakax, ki ipokom'-iauax ūs'tsekaiix, naps'tsix, küttaiai'puyix, iko'mūksix, ki akaiēm'ix stsik'ix ki Jesus oköt'sists itsin'apiks̄tsiauax; ki ikut'tutuyiuax:

31 Ki kōnai'tappix ek'skaietük kiau, otsinno'ōssauax küttaiai'puyix otse'puyissax, ki iko'mūksix otokut'totoōsax, ki ūs'tsekaiix otauau'ōkāsax, ki naps'tsix otsaps'ax: ki ūtsaköttsiau Israel īstap'īstotokii.

32 Jesus itüm'īn'niköttsiuax otūksin'īmats'-ax, ki an'iu, nitai'kīmaiāu o'tappiisinnā nioks'kai ks̄tsiku'īsts nitopokau'pimokiau, ki matokoziu'axau: ki nimat'aks̄istüpiskoauaxau otau'notssau ökskakümitsen'iau mokso-ku'i.

33 Ki otūksin'īmatsax an'īstsiauaie Tse'ma nök'itotsipin'an'a ke'tani manisto'mūkopiāu mōk'otoku'īsts o'tappiisinnā?

34 Ki Jesus an'īstsiauax, Tsanets'o'a ke'tanīsts kitsinan'oau'īsts? Ki an'iau, Ikit'sikaiau, ki unna'tosim'i inūk'u mix.

35 Ki an'īstsiauax o'tappiisinnā, ks̄ök'kum mōkittopasax'ax.

36 Ki mat'sim'īsts ikit'sikai'īsts ke'tanīsts ki mammix', ki a'tsimoiikau, ki a'minotsim'īsts, ki ikotsiuax otūksin'īmats'ax, ki ūksin'īmats'ax ikotsiu'ax o'tappiisinnā.

37 Ki ikonau'yiau, ki ikuyi'au; ki mat'-

sím iau pi nikěsts ītskim' iau ēsts ikit'sikai i īskim ma tük' isokai īsts itui' tsists.

38 Anniks' isk au'yixk nisso yim'i omük'sike-pippix nín'ax, ki akex, ki pokai.

39 Ki itsis' tūpskuyiu o'tappiisìn'na, ki itsit'süp popiu akh'iosatsís, ki ito'to Magdala īstssoots īsts'i.

CHAPTER XVI.

PHARISEES ki Saducees ipok'itoto iau ki as'saksksin nu yiau aie, ai' pu īm iau mōkan-īs' tsin no moōsax spots' im īstap' stosin ni.

2 Nok ūt'an ītsiuax, autük kus' si, kitani'ipu-
au ak'etam eksitsiku; āmawk' issoksitsiku-
ists.

3 Ki ksiskün na' tün nissi, ak'aka piksitsiku
an nok' ksistskui, amawk' issoksitsiku ist
ik'ikin'inatsiu. Kitsiks' tapokomots itappian-
suai! kitokot'ainipuau assoksitsikuists o-
stokso'au ēsts; ki kimatokot'ainipuau annists'-
isk ksistsiku' ītsk ītsap' stosists.

4 Otsau um' itsitappiisìn'na ki otau'ōk otai-
tappiisìn'na ap'satsimiau apsto'sin ni; ki mat-
akoktau'axau apsto'sin ni; prophet Jonas ot-
ap' stosin ni akoktau aie'. Ki skitsiu'ax ki its-
is'ta pu.

5 Ki otüs'ksinimatsax otau'püm mosau
pakhts'e sai'ksinim iau mōk'atük sau ke'tani.

6 Jesus itüm'an ītsiuax Mokök'ik ki isks-
kats'ik Pharisees ki Saducees īsts'i ko pütsketat-
siau.

7 Ki ai'sitsipsattseiau, ki an'iau, nimatots-
ipin'an'a ke'tani,

8 Jesus otsinno'ösax, an'istsiuax, Inük'au-maitükkix, kumauk'sitsipsättseipuausks, kit-sauotük suai ke'tani?

9 Kiküt'taisakiaisauokhtsimipuaua, kiküt-taisauüsksinipuaua nisito'mük sikepippix matap'pix istsisittu'ists ke'tanists, ki tsanets'o'ä kitots'ipuauests isksimmatük'isokaiists?

10 Nistoyim'i omük'sikepippix matap'pix istokitsikaists ke'tanists ki tsanets'o'ä kitots'ipuauests isksimmatük'isokaiists?

11 Kumauk'staiokhtsimipuauaisks kimat'-sitsipsat topau'ats ke'tani, kök'iskskatsissuai Pharisees ki Saducees istsi'koputsketatsisau?

12 Itüm'isksinimiau matsemiu'atsax möks-isksatsisaie ke'tani istsi'koputsketatsis, ki ai'-semiuax möks'isksatsisaie Pharisees ki Saducees ots'ksinimats'tük suaiax.

13 Jesus otsito'tosi Cesarea Philippi, ai'süp-po'ötsesattsiuax otüsksinimats'ax, Tsa aniu'axau matap'pi nesto'a nin'au okku'i nok'-ümisi?

14 Ki an'iau, stsik'ix John Baptist: stsik'ix, Elias: ki stsik'ix, Jeremias, ki stsik'ä prophet.

15 An'istsiuax Tsa kitak'anipuau nok'ümisi?

16 Ki Simon Peter noküt'anistsiuiae ksësto'-äkauk Christ, Ap'istotokiua ipai'tappiuük okku'i.

17 Jesus noküt'anistsiuiae kitatsim'si, Simon BarJonas. Ik'sisakuyi ki aa'püni kimat'-üsksinimatsok'astsau: nin'a spots'im kitusksin-imats'ok.

18 Ki kita'atanisto, ksësto'akauk Peter, ki am'om ok'otoküm nitak'ittokhitokoiska

church; ki Hades istokh' se p̄istanīsts matakatsiu'ats aie.

19 Ki kitai'ak o koto spots'im istsin' nai i sinni itotai'kau ai pixix tuki op̄i; ksök'kum kitai'ako mian̄isto mopi pi, spots'im ak'itomopi po; ksök'kum kitai'ako mian̄ista potsi ppi spots'im ak'ita potsi p.

20 Itüm'an̄istsiu ax otüsksin̄imats'ax mök staitsin̄nikoōsax'aie os'to'i otüm'si Jesus Christ.

21 Annik' Jesus itau mütüp' an̄istsin̄ no mo yiu ax otüsksin̄imats'ax man̄istak ittappopi Jerusalem, man̄istaks'i pu in aistoto'aw piauaie omux'-im ix ki omük'ato apie kuax ki ai'sinak ix, ki man̄istaks'en itaw piauaie, man̄istaks'i pu au isto to aw piauaie nioks'kai ks̄istsi kui.

22 Peter itüm'o' toyiu aie, ki au mütüp' sitsip sattsiu aie, ki an'iu, Nin'a kök ün̄istsip' pi ok osi; matak it totstsiu'ats ks̄esto'a.

23 Ki itapotükau' aie, ki an̄istsiu aie Peter a püt'to kokit, Satan; kök'kitstssk̄im sk̄uki; ki matssk̄um au'ats Ap̄īsto tokiüä kitsksska'tük-sists an nom' ksök kum.

24 Itüm an̄istsiu ax otüsksin̄imats'ax Iststsi-ki ma tap'pi inak opoki uo'össi něsto'a, ün̄nian̄ist'au ütsi kím a tsis to tos, ki ün̄nian̄ist to' tsis otau ai'stak s̄in ni, ki ün̄nian̄ist opoki uos něsto'a.

25 Annök' ai ak itsi köm otsepi osiu ök opai'tappi i sinni, ak atstomaie': ki annök' itai'ak atstom ök opai'tappi i sinni, něstoi umutak'atstom aie, ai'ako konimaie.

26 Tsanetso'ä matap'pi ak'okui istüp aso kui' im'ats minan'attüssi könüs'ksök kum, ki atsto'si

otsipai'tappiisinni? Awx'a otai'akoko tawpi-
aie opai'tappiisinni?

27 Nin'au okku'i akoto to'yinaie Un'ni ots'-
tsapin asinni ki oto'tokata tsix akopokiu'o'iax,
ki kōnai'tappix manists'i piests' otap'ot tūksuau-
ests ak'ün istokotsiuax.

28 Kitau'mün̄istopuau stsik'ix annom' itai'-
pu yiau, mataksat totsim'axau eino'sinni otsau-
omai'noösau nün'au okku'i otsin'ai puksi pusi
moks' inaiisi.

CHAPTER XVII.

OTAIKSIUO'ĚSTS nau yi ks̄tsi ku īsts
Jesus mat'toyiuax'. Peter, James, ki John os-
skün', ki itün̄istüp'ip'iuax sp̄itum mo.

2 Ki otsakiai noösau aie it'oketsistumi īn-
ai; ki ostokṣis'i īkkün'nat siu aie manist'īk-
künnasuyipi nato'si, ki otsistotos'ists'ksix' īn-
atsiěsts manisti'ksix īnatsipi ks̄tsi ku i.

3 Ki sat'sit, itsina'kuai īm iau Moses ki
Elias, ki ai'sitsip sat tsiau aie.

4 Peter itüm'an̄istsiu aie Jesus, Nin'ā, ökh'-
siu annom' nök'it tau pisin'an: ökh'sitük kie-
ni ki, nök'ap̄istutsišin'an annom' nioks'kai a-
pi'manists; tuks'kaii kōksi nan'attosi, ki tūks'-
kaii Moses moksinan'attosi, ki tuks'kaii Elias
mök sinan attosi.

5 Otsakiai'pu yissi, sat'sit īkkün'aisoks̄-
tsi ku yi ituyi'kün a koai au: ki sat'sit, epo'aw-
sinni itots'tsiu asoks̄tsikui, ki an'iu, Am'o
nitük'omimokos nitsek ökh'sim mau; okh'tok.

6 Ki ūksinimats'ax otokh'tsīs au aie itopi'-iau ostoksō'auěsts, ki eks'kai ko pum iau.

7 Ki Jesus ito'to, ki itsix en'iuaax, ki an'iu, Nipauuk', ki piniko'puk.

8 Ki ot'sūpsau matsin nu yiau'ax au ma tappix, kaks' īn nu yiau Jesus.

9 Ki nitum'moyi otsin isat'tosau, Jesus itsem'iuax, ki an'iu, Pinanis'tok matap'pi kitsinip'uaauěsts, Nīn'au okku'i otsau omāt'sipu ausi eīnsin'ni.

10 Ki otūksinimatsax aisūppo öttse sat tsiu aie, ki an'iau, mauk'au anisksixau aī'sinakix ak'otomoto Elias?

11 Ki Jesus nokut'anis tsiuax, E'mün-
iu, Elias ak'otomoto, ki akokonau'kōmoto-
tom.

12 Ki kitanipto puau, Elias ūk'auto, ki
matsksin nu yiu'axau aie ki nitsis'tutuyiau-
aie manis tūp'sta pi au. Neto'yi akūnisi tai'pu-
inattsiu aie Nīn'au okku'i.

13 Itūm'isksinimiau ūksinimats'ax umut-
ai'sitsipsi John Baptist.

14 Otsito'tosau o'tappiisīn'na, nīn'aii otsi-
to'taak aie itsito'topistuk sīsa no'pi īn aie, ki
an'iu,

15 Nin'a kīm'is noko'a; au'atusin au ki
eks'ipu īnūm: ai'kapitsui opiu istsi i ki ai'kap-
itsui opiu okke'.

16 Ki nitsito'tsip'iaiau aie kitūksinimats'-
ax ki matokotokutto tu yiuaxau aie.

17 Jesus itūm'āniu, o'sau omaitūkkesīn na ki
ota pok'api tappi sīn na! Tsanets'o'a kitak o-
pok au'pimopa? Tsanets'o'a kitak'itsitat to-
pu au a? Puk si pip' potokik.

18 Ki Jesus se ītsip' sat tsiu aie sau um' it sīstaaw; ki itsūksiinai; ki annik' pokau' i kuto to au.

19 Ūsksin īnats'ax itūm' ito to iau aie Jesus ki an' iau, nu mauk' sau o kotsa tūppi ksīstūn an?

20 Ki Jesus an' ītsiu ax, Kitsau o mai' tūk sīnni: kitau' mūn īs to pu au, ke mūk' e nūk o tsīssi kitau mai' tuk sīn ni, man īst' o mūk o pi mustard ito tai' sūp i pum au o pi kitak o kota' an īstop am'om netum' moyi ök' ūm' īstūp o to si o mim', ki ak' i tūpitsiu; ki matak its tsipa kikūt' taak o kotsīstutsipu aii.

21 Am'oi ūn an īs tap' pi mat om ai' sūx iu ats sai its' tsīsi aitau' i kan i ki sau au' yisīn ni.

22 Ki otsa'ki i tau pīsau Galilee, Jesus an' ītsiu ax, Nin'au okku' i ak'okota' ma tap' pi ix:

23 Ki aks' īnit tsiu aie, ki nioks' kasi ksīst sīku' īsts, ak' ūtsi pua'ats au. Ki eks'ka īki kīne tūk kiau.

24 Ki otsit to' tosau Capernaum, an niks' isk au' tuyixk mix' kim, ito to' iau Peter, ki an' iau, kūt tom i sau ai pcn i tau' ats kitsīn' aim?

25 An'iu, A, ki otsi pīs' si nap' ioyīs Jesus ītom sit si pāt tsiu aie, ki an'iu Tsa kit sta' pa, Simon? Tūk ka' au' tuyiu a mix' kim ksōk kum īsts īn' ax? Otau ūt' o kosix, ki pie' tappix?

26 Peter an' ītsiu aie, Pie' tappix. Jesus an' ītsiu aie, o'koso au ax matako tūm ai pon i tau' atsax.

27 Ki, nōk stai sau' kos ats ūsau īs' tūp uk o mūk' sīkim, ki sui a' pi kīs' tsīs amik' atsīs, ki mam mi kitotom' o mikani mattos'; ki pakui' aini ki kitak' o kon o au mix' kim: an nōk' mattos', ki ko' tsīs au, kitak' si pon i tan un i.

CHAPTER XVIII.

ANNIK' ot ūksinimats'ax itoto'iau Jesus ki an'iau, Tük ka' mǐstüpomük sǐm'a spots'im istsin'nai i sin ni?

2 Ki Jesus itsin'iköttsiu aie inük'sipo ka ki itüt'siki poto yiuax.

3 Ki an'iu, kitau'mün istopuau saisisau'aitsi-noeniki, ki saie'tumanistśinoeniki inük'sipo-kax, kimataksiipi'puaua spots'im istsin'nai i sin ni.

4 Annök' aks'inük'sipo ka istutosiuök man-ist'inükstsümipi am'o pokai'i, itsis'tüpomüksüm spots'im istsin'nai i sin ni.

5 Ki annök' ak'au tu yiuök tuks'kai inük'sipokai istotosiisk, nəsto'i nitau'tok.

6 Ki annök' istsskím'skük iats'iuök tuks'-kumi anniks'isk inük'sipo kaxk nitau'maitok-ixk, ökh'siu pikia'ikotoki kin'attossaic, ki inets'issi omük'sikimi.

7 Istsskím'skük sin ni it'oka pi u ksök kum, Istsskím'skük sists ak'itotoiau; ki annök' nin'-auök paiuk'sipipotomök istsskím'skük sin ni, aks'ksinim aie maka'pi!

8 Ün'nikiae kotsis' ki koköt'si istsskím-skük iats'otsenikiau, koksinit'au, ki mís'tüpa-piksistaiiau: itökh'siu kök'kitsipissi opai'tappiisinni koks'istsekaisi ki kök'opoköksi, kök-stai tüp'apixikösi küttaiaia punstsiuasi ki kit-ai'akokötstsits ki kitai'akotsists.

9 Ki koöps'pi istsskím'skük iatsotseniki, sauau'tos, ki mís'tüpa pi ksistis: itökh'siu

kök' kit si pissi o pa'i' tappi i sín ni tuks' küm mo-öps' pa; kök stai tüp' a pix ik osi küt' tai aia puntsiu a sii, ki kitaiak o öps pix.

10 Mokök' ik kök' stau ksis to to aw si tuks'-kumä am' oksk inüks' tsim ix: kitan' is to puau spots' im oto' to ka tatsu au ax üks' ska tsim-iau Nin'a o sto ksis' aie spots im otsi tau' pi pi.

11 Nin' au ok kui ito' to mök itsi köm otse' pi-ösaie an nök' at' stau ök.

12 Tsa kitüs' ta puau? Nin' au minan' at tüs si ke püp' pi emük' i kin ax ki tuks' küm i itün is' tapu, küt tom i sau üsski tsim iu' ax au pik sëp' pi piksi' ko put si, ki küt tom i sau ai tap po' ats netum'-mo ists, ki küt tom i sau ap süm miu ats an nök' nit-tüp pu' ök?

13 Ki iküm' oko no öss saie, kitau' mün is to puau man ists e tam e tük ki piax pik sëp' pi pik si' ko put si otsai is' ta pus ax its is' tüpskai e tam e tük ki u an nök' ikon' im au ök.

14 Neto' i omat' si tsitan ats Kin' ä spots' im tuks' küm i anniks' isk inüx' tsim ixk mök' sai inaku ai is sau.

15 Stsik' i, kumu' pappi ipi sau o' köm ots is totseniki, matan' is tsis otsau o' köm ots i tappi i sín ni, ksësto' a ki osto' i nam is tsi tappi ik; ohk' -totseniki kitse' motsau kumu' pappi ipi.

16 Ki sau ohk' totseniki, tuks' küm tsök tau na' to kumi ix pok i tap pom isau, kön ai' po aw sësts moks' e ik os au, otokh' tsis au na tsi tappix, tsok tau ni oks' kai tappix.

17 Ki sau ohk' to üsax, an is tsis' church: ki sau ökh' tsissi church, ün nian ists' is sai' e tük kiu-ä ki publican.

18 Kitau' mün is to puau, kitsit' ai i pi pi ksök'-

kum, ak itai i pip spots' im : ki kitsita po tsip pi ksök kum, ak ütsita po tsip spots' im.

19 Kimat' an īsto pu au, ne tum' an ist si tsitai-noainiki kitak' au kōm ön i suai, Nin'a spots' im aks' īstu to mo yiu ax aie.

20 Na to kumi tsok tau ni oks' kumi nitsin' ikösim itsitomo'o au pi nīt'si tai tūtsiki au pi.

21 Peter itūmito to aie, ki an' ītsiu aie, Tsan-ets o' aw tau nu mu' pappi i pa nök sau um its ītu-tu yissi, ki noks' ksin no össi ? ak o kit si kai asts ?

22 Jesus an' ītsiu aie, Kimat an īsto pa i kit-sikai ēsts, i kitsi kip pui ēsts i kit' si kai ēsts.

23 Spots' im īsts īn' nai i sín ni nitum' an ītsiu omüx' īna an nök' ak' o kōk itsimai au ök otsi-tap pim' ix.

24 Ki otau' müt üp üks tük ki si tuks' küm ot'-sit to tsippotok aie, ke' pi omük' si ke pīp po yi mix' kim ix otai' ak o ko to pix aie.

25 Otsai' its tsissi mök o ko to sái' e, Ots īn' aim an' i īna ie mök' ap i kosaie, ki o to kem' an ki o'kosix ki o to kōnai' nan īsts, ki mök o to ku' yissax mīx' kim ix.

26 Otsitappimi itopistuk sīsa no' pi īna ie ki atsim mīm mi' īna ie ki an' i īna ie Nin'a, pin an-e' tük kit ki kitak sūpan īs' tsoko to.

27 Ki annök' ma tap' piu ök ots īn' aim kai-īm' iu aie ki pai o' to yiu aie ki ün nim iks' ksinnu yiu aie.

28 Ki neto' ök ma tap' piu ök sūx' iu, ki tuks' küm' i oto pok' ap o tük kim ix ikon' o yiu aie otai'-ak o kok' isk ke pīp' pi a' pūn a sain ix ; ki een' iu aie, ki pai u' tsin iu aie ki an' iu, Ponitat' kitai'-ak o kok i pix.

29 Ki oto pok ap o tük kim' i itopistuk sīsa no-

pi īn aie, ki au kōm' ön ītsiu aie, ki an'iu, pin-an e' tük kit ki kitak süp an ītsokoto.

30 Ki matōkh si tük kiu'ats; ki itappo' ki i-tsipsts' ta piks̄tsiu aie itai' okiaki op̄i, otsau om-ai süp an ītsi pon i ta saie mōk staisūk saie.

31 Otopok' apotük kim ix otsin īsax eks'ka-ikikin etük kiau, ki ito'toiau, ki otsin' aim oau-ai ai itsin iku yiau ēsts.

32 Ki otsin' aim otsin' ni kōtto saie, an' ītsiu-aie, Sau um' itapotük kiuă, kitai' ak o kok ipix kitsin' o mo kitā'ki pi:

33 Kan ītsikim o pi ku mauk' sau an ist si kīm-aisks kitopok ap' otük kim okă?

34 Ki otsin' aim īstse' tük ki' īnai, ki itsitüp-u mūts' kai u aie pu' īnai tappix otsau om ai' süp pi-pon i tassaie.

35 Neto'i Nin'a spots' im kitak' an īsto tok o-au sai i sin' īm in o aini ki ku' skētsi pōpu au ēsts kumut' au kīm au pu ai ku mu' pappi ipix.

CHAPTER XIX.

KI Jesus annists' isk epo' aw s̄ists otaiksiu' at-tos ēsts Galilee its ītüp'a aton aie, ki Judaea ists so ots' ists, Jordan mīs' ta puts im, ito to':

2 Ki akai' tappix ipokiu o' iau aie; ki an nim' ikut' to to yiu ax.

3 Pharisees ito to' iau aie, ki as' saksksin nu yi-ua aie ki an' ītsia u aie, ökh siu'ats nīn'au kōn-ai' nūk ūn ītaps' mōk' an ītüp sko o saie oto-kem' an?

4 Ki nok ūt' an ītsiu ax ki kūtan ītop' ats

sin ak'sin, an nök' is tsitsap' is tu tu yiu ök ax ap'-
is tu tu yiuax nän'au ki ake'u.

5 Ün'nik aie nän'au itai'ak skitsiuax un'ni
ki oksis'tsi, ki ai'ak ük omim miu otokem'an:
ki ak it um'an is tok si sakum iau.

6 Ün'nik aie mats is to küm'ax au, its e'tum an-
is to ksi sa kum iau. Ap' is to tok iua otsipo'to-
top ists, pin its'tsüs matap'pi mökai'ak e to tos-
ests.

7 An' is tsi au aie, mauk'an ii Moses ök'oko-
tösi sin ak'sin, ki ök'ün is tüp' sko aw si?

8 An' is tsiuax Moses, ku mut'si po to mok o au
kitse'us skët tsi pöppi su ai, kök ot ün is tüp' sko ös-
suai koto kem'an oauax; ki istsi ts'i matütün-
is tsiu'ats.

9 Ki kitani stopuau an nök' ak ün is tüp' sku-
yiü ök otokem'an, sau au' ök ota saie, ki otai'ka-
o kem aitaii stsik'i itau' ök o tau: ki annök' i-
kem'at tau ök itüp' sko au ök, itau' ök o tau.

10 Otüsksin imatsax an is tsi au aie Ünnian-
ists' issau nin'au ki otokem'an, mat ökh siu'ats
mök'okem si.

11 Ki an' is tsiuax könai'tappix matokot'-
otsimax aie annik' e po'aw sñik, anniks'isk i-
ko'taxk nitotsim iau aie.

12 Itsisi'i iu ai'itax itsipo'kai iau; ki stsik'-
ix matappix iu ai'itsiauax, ki stsik'ix iu ai'it-
as to tos iau, Spots'im istsin nai sñni u mut'uai-
it as to tos iau. An nök' i kot'totsim ök ün nian-
is tots'isaie.

13 Inük'sipokax itotsipo to ai i mök ittokhit-
sikins'tsak sax, ki mök itatsim oi i kasi: ki üs-
ksin imats'ax an' is tsi au ax un nai'e.

14 Ki Jesus an'iu, Pok itsim'mok au inük'si-

pokax ki pin an īs' tok au nōk stai' puk si paai īsau.
Ūn' nian īstaps' iau spots' im ists īn' nai i sīn ni.

15 Ki itokh itsi kīns' tsak iu ax, ki its īs' tūpa a-tom aie.

16 Ki, sūppit, tuks' kūmi itsi to to i īnaie ki an' iu, Ōkhs īn' ai, tsan īs tap' iua nōk' ōkhs īs tutsi-pi, nōk o kui nan' si ūsk' si paitappi i sīn ni?

17 Ki an' ītsiu aie, Ku mauk' aini kūk' iks ōkh' si? Mat īts its tipa ōkh si, ni tuks' kūm, Ap'-īs to tokiuă itōkh' siu: mak itsi pim' e niki opai'-tappi i sīn ni, sat' sītēsts okōk' i tsīm an īsts.

18 An' ītsiu aie Tsītsīmā? Jesus an' iu, ki-mataks en ik' i pa, ki matak au' ōk o ta pa, ki matak-si kōm os' pa, ki mat ak i tūp' sai e pits pa.

19 Ūk o mīm' mīs au kīn' a ki kīksīs' ta; ki, kitak' an īst ūk o mīm mau kito pok au' pim au kan-īst ūk' o mīm mos pi.

20 Man' i kōppi an' ītsiu aie. nīt o kōn ūs' sat-sip iau am' ostsk nit sōk' u ma pi i si. Tsan īs tap' iua nikūt' tom ūs sat sipi?

21 Jesus an' ītsiu aie mak sūpan īs' tsīm in i ki matap' i kōt toat kitsinān' i pi ki ko' tsīsau kīm' a-tapsix, ki kitak' o kui nani treasure spots' im: ki puk' si put, pok iu ot' nēsto' a.

22 Ki man' i kōppi otokh' tsīm'si an nik' e po'-aw sīn ik, its īk i kīn' i īsta pu: tūk' ka ek' a kau o i ot si nān' ists.

23 Jesus itūm' an īs tsiu ax ot ūs ksīn īm ats' ax, kitau' mūn īs to pu au, a ko' tsaps iuă ak' sko to itsi-pim spots' im īsts īn' nai i sīn ni.

24 Ki ki mat' an īs to pu au aks' īs tūp i ksīsts pa-piu' camel mōk otsi sūp pok sūx a tūn au' ksis īst a-kūn' i kai, ki mat ak si ksīsts pa pīu' ats a ko' tsaps-iuă mōk' itsi pīs si spots' im īsts īn' nai i sīn ni.

25 Otūksin īmatsax otokh' tsim sax ek'skai-
etük kiau, ki an' iau, Tük ka' akokotsikomots-
e' piau?

26 Ki Jesus ūs'süm miu ax, ki an' īstsiu ax
matap'pix matokotsistutsim'axau; Ap'is to-
tokiuă ikotokon' ap'istutsim'ests.

27 Peter itüm'an īstsiu aie, sat'sit, nitokon' ūs-
skipinan ki nitopokiuo' pĕn an ksěsto'a. Tsa
nitakan īstokui nan'i pĕn an?

28 Ki Jesus an' īstsiu ax, kitau'mün īstopuau,
ksěsto'au kitopokiuo'puau nesto'a, Nĕn'au ok-
ku i otak'itokhittau pĕssi ots'tsapinai so'pōtsis,
ksěsto'au kitak'itokhittau pipuau na' tsi ko put-
tu yists asso'pōtsists kök itokök'itsimattosau
Israel īstsitsiko putsix matap'pix.

29 Ki anniks'isk skim'ixk oko'auests, ki
anniks'isk skits'ixk umu'pappiipuauax ki ot'-
akemoauax ki un'oauax, ki oksist'oauax ki
otokem'anoauax ki o'kosoauax, ki otsin'sim-
manoauax, něsto'i itskim'iauests, kepipp'i ak'-
okuyiau, ki akokui nan'attomiau ūsk'sipaitap-
piisinni.

30 Ki akai'tappix matom'six ak'sakoissi-
au, ki sako'issix ak'otom siau.

CHAPTER XX.

SPOTS'IM īstsin'naiisinni netoi' nitsiu nĕn'-
au, nap'ioyis īstsiu'aim, an nök kök'koni-
suxiuök mök'an istosi ap'au tük kix, mök apoto-
mo yisax otsin'sim man.

2 Ki ökh'situkkisax mökoku yisax tuks'kai
ksistsikui tüks'kumi apün'asaini itüp'skuyui-
ax otsin'sim mani.

3 Ki nioks'kaii itai'ks̄tsikumiopi mat'suxiu, ki stsik'ix nan'nu yiuax nam'itai puyiax itau'pumopi,

4 Ki an'istsiuax nokōt'sitappoak īnsim'man, ki mokōm'otsissi kitak'okotopuau, ki itappo'iau,

5 Nau'yi itai'ks̄tsikumiopi, ki piksu'yi itai'ks̄stu kumiopi, mat'sūxiu, ki netoi' mat'an istsiu.

6 Ki nitsiko'puttu yi itai'ks̄tsikumiopi, itsūxiu ki ikon'o yiuax stsik'ix nam'itai pu yix, ki an'istsiuax kōnai'ks̄tsikuyi ku maukai'am-itai pu isks annom'?

7 An'istsiauaie mats'itsipa matap'pi nōk'an ik īnan. An'istsiuax, Nokōt'sitappoak īnsim'man; ki mokōm'otsissi kitak'okuinanipuau.

8 Ki autükkus'si, īnsim'man istsin'aim an'istsiuiae otap'oto moki, ninikōt'sisau ap'autük kix, ki ko'tsisau saiak'inosattau piav, matom'oko tsisau sa ko'issix, ki tūm'okotsisau matom'six.

9 Ki īstoto'sau nitsiko'puttu yi itai'ks̄tsikumiopi itau mūtūp'apotük kix, kōnai'īnax ikōno'ku yiau a pūn'a saini.

10 Ki matom'six īstoto'sau, ūs'taiau mōkoku'yisauiae stsik'i; ki ikōno'ku yiau a pūn'a saini.

11 Ki otoku'yisauiae, itūpau kap'e po awt siuaiae nap'ioyis īstōkhśin'ai,

12 Ki an'iau, anniks'isk sako'issix nituk-skau itai'ks̄tsikumiopi itapotük kiau, ki kan īstokataiau kan īst'okokipin an ki ks̄tsiku'i īstiks's tutsi s̄ni nitap'au tük ki p̄n an.

13 Ki an'istsiuiae tuks'kumi, Napia, ki-

mat' om ai kím a tsísto to pa : kikút' tom ai ökh si-tük ki pa tuks'kumi a pún'asaini ?

14 Matsit' kitsinan' ki mís'ta put ; nitak'an-istokotau am'o sako'is siu kan'ist'oko to pi.

15 Küt tom ökh siu ats nitsi nan' nan'is tsi tsita pi nök'an'is tutsi issi ? Küt au kapiu'ats koöps'pi, mök'ökh si nitsinan'?

16 Ki sako'issix ak o tom'siau, ki matom'six ak'sakoissiau ; tük ka akaiëm'ix ni'ni köttai-
au, ki un'na to sim'ix mat'to aiau.

17 Ki Jesus otsitüpamissosi Jerusalem, na'-tsi ko puttsix otüs'ksinim'atsax itün'is tüp'ip'i-
kax, ki an'is tsiu ax,

18 Sat'sit ai tüpamissau'op Jerusalem, ki nín'au okku'i ak itüpomüts'kau omükk'ato iap-
iekuax ki ai'sinakix, ki ak ün'is to kök itsim'üt'-
tsi iau aie möks'ein saie.

19 Ki ak ütsitüp'omütskau Gentiles mök it-ap ap'is to to ös sau aie, ki mök its tsi pís'os sau aie,
ki mök au ai'stösau aie ; ots oks'kai ksits tsi ku si
ak'ütsipu au.

20 Zebedee oku'ix oksis'toauai ipok'ito to-miau ax oku'ix, ki atsim'mim'miau aie, ki au'-
kön'ön'is tsi au aie tuks'kaii.

21 Ki an'is tsiu aie, Tsa kan'is tsi tsita pa ? An'is tsiu aie, An it am'ox nitai'ak okos'ix mök-
it tau písau kitsin'naiis'ni, tuks'küm a ne tots'-
i, ki tuks'küm a e'aksisau otsi.

22 Jesus an'iu, kimatsksin'ip'uaua kitau'-
kön'ön'ik i puai, Ki kütai ak o kotsim'ipuau an-
nök' kos'ök ni mutai'ak sim'i pük ? Kikütai-
ak o kotüs ta pün'ük i puau üsta' pün'ük sinni ni-
mutai'ak üsta pün'ük i pi ? An'is tsi au aie, nito-
kot'ün'is tsi pünan.

23 An' ītsiuax kitak' ūtsim i puau no'kosă, ki kitak' ūsta pīn ūk i puau ūsta' pīn ūksin ni nimut' ak ūsta pīn ūk i ipi; ki ni matsi nan ēstsau kōk o ko to suai kōkit tau pi suai ne tots'i ki e'aksisau otsi nes to'a, ki anniks' isk matap' pixk Nin'a ūk' ai sūp pūts īsto to moyiu ax, *otaksi nan'-oai au*.

24 Ke'pix otokh' tsim sau ītsim mīm' miauax na' tsi tap pix i papi īm motsei iix.

25 Ki Jesus ninikōt'siuax, ki an' ītsiuax, kits'ksin ipuau Gentiles otsin' aim oauax otain'-ai īskotoko aiauax ki anniks' isk omūx' īnaxk nok öta'i nai īskotoko aiauax.

26 Ki matak e tūman istsiu'ā ksēsto'au: annök' ak'omūk sīm ök, ūnan īstap' o tūk si;

27 Ki annök' kitaks' īn nau ūk ök ūnan īstap' o tūk si:

28 Nin'au ok ku'i matūtoto'ats mōk' apoto moōsaie, mōk' apoto moōsi umut'oto, ki mōk'-itatsuau mūtskotosi akai tap pix opai' tap pi īsinni.

29 Ki ots īstūpaatosau Jericho, akai' tap pix i pokiu o' iau aie.

30 Ki satsit, natsitappix naps' tsix pitsiko'-otsim i tau'pix otokh' tsisau Jesus umutak' itskosaie awk' um iau, ki an' iau, kīm'ok inan, Nin'a David ok ku'i.

31 Ki o'tappiisīn'na ai' semiauax mōk stae'-pu yīsax: ki matsistawk' um iau ki an' iau kīm'ok inan, Nin'a, David ok ku'i.

32 Ki Jesus itsipu' yiu, ki nan'ni kōttsiuax, ki an' iu, Tsa kōk' an īstu to puau?

33 An' ītsiuau aie, Nin'a mōksikauopiisau noōps' pīnan ix.

34 Ki Jesus kai'ím'iuax, ki itsíksen'iuax ōops'puauax, ki ōops'puauax kau'opiau, ki itopokiuo'iauiae.

CHAPTER XXI.

OTSITASTOTOSAU Jerusalem ot sit o tosau Bethphage, itum'uasuaie Olives *an'istop* Jesus itüp'sku yiuax na'tsi tappix otüsksinimats'ax,

2 Ki an'istsiuax, akap'ioyis astsi'ím' istsipi'ik, ki kitakstümokon oau ūsk'omük stoki aaks'isksipistau, ki o'kosepokai ak'o pokitai-puyimiu: apo'tokau ki puk'sipipotokikau.

3 Ki sirtsipsatse noainiki matap'pi, kitak'anistaiau Nin'a au'anistsiuax; ki ak'otümütsitüpsku yiuax.

4 Ikön an'istutsip moks'enüp an'istosi otan'-iopiaie prophet ki an'iu,

5 An'istik Sion otün'ni, Süm'mis kitsin'aimau kitsipuk si pa'ak, ikinis'siu, ki ūskomük' stoki itokhitopiu, ki o'kosepokai ūskomük' stoki o'kosaei.

6 Ki ūksinimats'ax itappo'iau, ki Jesus itün'istutsimiax manistanistopiax.

7 Ki itsipuk si pip'piuaie ūskomük' stoki ki okose'pokai, ki itokhitostomiau otsistotos'oau-ěsts ki itsitokhitsisi'iauiae ostoi,

8 Ki ek'akai tappix saie'ku yiauiae otsistotos'suauěsts mokso kui; ki stsik'ix kaiak'ímiau okün'iksists ki mokso kui' itókh'tümiauěsts.

9 Ki anniks'isk matap'pix i'tomau matto-yixk ki itopokiuo'ixk, awk'umiau, ki an'iau, Hosanna ūnnianistsitüp'itsis David okkui: A-

tsim'siu an nök' ai puk si pu' ök nin'a otsin'i kös-im; Hosanna mis'tüp spiu.

10 Otsitsi pi'si Jerusalem, kon ai' ak ap i oyis ap' aitsi tai au, ki an' iau, Tük ka' ats?

11 Ki akai'tap pix an' iau an nök' auk Jesus Nazareth istsi prophet, Galilee istau ösim' im.

12 Ki Jesus itsipim Ap' isto tok iuă otatoi-apioyis ki an niks'isk itsipst' au műts ko tük i x, ki itsipstawk' pum axk na toi' ap i oyis, itsai' tüpi-ksis tsiu ax, ki au' ötsu au tu yixk otsit' ai sín ak ipu au' ēsts i ma' píx im' ēsts, ki au' műts ko tük i x kük ku' ix otsasso' pötsu au' ēsts ima' píx im' ēsts.

13 Ki an' istsiu ax, Sín' aip, Noko' ai ak' an istop a' tsimoi kap i oyis, ki ksësto' au kan is' tutspiu au kóm os' ie pïtsix oko' au ai.

14 Ki naps' tsix ki üs' tse kai ix itsips to to yiuaie Natoi' apioyis; ki ikut to to yiu ax.

15 Ki omük' atoia pieku ax ki a i sín ak ix, otin is' ēsts skai' pissi tap i sts otap' istuts ip i sts, ki pokax otsitsipst' awk kum sau na toi' ap i oyis, otan' issau Hosanna ün ni an istsi tüp' i tsis David ok ku' i, eks' ka ai sau ökh si tük kiau.

16 Ki an istsiu aie, ki küt tai ai okh tsip' a otan' i i piau am' oxi? Ki Jesus an' istsiu ax, A; ki küt tom i sau an isto pa sín ak sin, pokax ki üs' stax ma au' au' ēsts ku mut' tots süp an ists is' tutspis' tsak' sin?

17 Ki itskit' siu ax ki ak ap' i oyis ittüp' sükitsim aie Bethany; ki an nim' itsok' au.

18 Ki ksiküna' tün ni mat' skit apposi ak ap' i oyis, itun' otsiu.

19 Ki otsitsin no' ösi mok so ku' i omük' in i istsi, i to to aie ki matsit o kon im au' ats aie, nam' itaitssi suio' pok i sts, ki an istsiu aie, Ün ni-

an'ist'sau ūsk sai īn asit ksēsto'a. Ki omūx'in-
is tsis so tūm'i kūni pi su iu.

20 Ki ūksinimatsax otsin'is'au, skai'e tūk-
kiau, ki an'iau, Mau'mai kipikūni pi su iu!

21 Jesus an'istsiuax, kitau'mūnistopuau
Au mai tūk kienoainiki, saietūk kienoeniki its-
istuts'ipi omūx'īnisitsisi kimataksikaksits-
ipa, ki nokūt'an'istomīnoainiki am'o nitum'-
moi, ūn'is tūp'itsit, ki ūn'is tūp'api kṣistūkit
omūk'sikimi; ak'ūn'is tutsip.

22 Kitak'omian'istau'kōmōn'ipuai a'tsim-
oiikainoeniki au mai'tūk kienoeniki, kitak'o-
kokosuai.

23 Ki otsitsipis'si natoi'apioyis, omūkatoi-
apiekuax ki matappix ot'omūximaoauax ot-
ūksinimatsstūksi ito'toiauaie, ki an'iau,
Tsan'is tapotūmapśin'na ku mut'an'istutsipiau
am'ostsk? Tūkka' kit'okokaii am'ok otūm-
apsin'nik?

24 Ki Jesus an'istsiuax kitak'ok sūp poōtse-
satto puau tuks'kaii anik'ienoainiki kitak'ūt-
an'istopuau otūmap'sin ni nu mut'au an'istuts-
ip i am'ostsk.

25 John otūsta pīnūksin ni, Tsema itotsiu'-
ats? spots'im, ki matap'pi? Ki ai'sitsipsattsei-
au, ki an'iau, mak'anīnāniki spots'im; nit-
ak'anikinān, kumauk'stauau mai toau ai'isksix?

26 Ki mak'anināniki matap'pi, nitstūnnau-
ūnaniau matap'pix; tūk'ka ikōn'auaniau
John mōkoprophetsi.

27 Ki an'istsiauaie Jesus, ki an'iau, Nimat-
okot'anipīnan. Ki an'istsiuax, kimatakot'-
an'istopuau otūmap'sin ni nimut'au an'istuts-
ipiau am'ostsk.

28 Ki Tsa kit'sta pu au? Tuks'kumi ma tap'-pi, na'to küm o'kosix; Ki matom'sii itoto'aie, ki an'iu, no ko'ă, matap'o tük kít annok' ksitsiku'i nitsin'sim man.

29 An'iu Nimat'ak ittappo pa: ki itsako'i-isau aitsitau ki itsitap'po.

30 Ki matstsik'i itoto'aie ki mat'anis tsiu-aie. Ki an'iu nitak'ittappo, nin'ă; ki matsitappo'atsaie.

31 Tüma' am oxi ūs'sats īma un'ni otsitsi-taniaie? An'istsi au aie, Matom'siuă. Jesus an'istsiuax, kitau'mün istopu au kitsau omai-pisuai Apisto tokiuă īsts in' nai i s̄in ni publican-ix ki mats'akex ai'ak si pim iau.

32 Tük'ka John kitsito ta'aku au mokom'-otsitappi isin ni istokh'sokui, ki kimatau mai-toau au'ats: ki publican ix ki mats'akex au'maituyiau aie: ki ksësto'au kitsin is'uai kimatasako i sau aitsita pu au a kök au mai' to au su ai.

33 Okh'tsik stsik'i parable, its tsiu' tuks'kumi nin'au, nap'ioyis īsts in' aim, itsüp pi-pum attom aie īsim' man min'is tsix, ki its istse' piskün attom aie, ki itatun'iak iu its in'iok-keim skau pi, ki spiap'ioyis itap'is tutsim aie, ki itök'ku matoku yiuax ai' in sim ax ki itsi-pio:

34 Ki otas' tsissi min' īsts otai'ak its e t spi e sts itüp' skuyiuax otap'o to mok ix ai in sim ax mök'-oku yis si īsts in' īsts.

35 Ki ai' in sim ax mat'tuyiuax otap'o to mok ix, ki tuks'kumi, itauaiak'iau aie, ki stsik'i initsi'au aie, ki stsik'i okotok ix itau'aiak iau aie.

36 Ki mats'itüp skuyiuax stsik'ix otap o to mok ix: ki netoi' an'istutuyiauax.

37 Ki sa ko' okhtsim, ītüp' skuyiu okku'i, ki aniu, ak' atsīm mim miau no ko'a.

38 Ki ai' īn sīm ax otsīn no' ös sau okku'i an'-īs tse iau Am'o otak'sinan; ki, öks'en ītai, ki nōk si nau' at top īn an iau otsinan.

39 Ki een' iau aie, ki itsai' tūpiksis tsiau aie īn sīm' man, ki i nitsi' au aie.

40 Oto'si īn sīm' man istsīn' aim, Tsa' ak an'-īs tu tu yiu' atsax an niks' isk ai' īn sīm axk?

41 An ītsi au aie, ak' sai īn a ku ai atsīs tu tu yiu-ax an niks' isk sau um' itsi tappix, ki ai' ak ökku-matu yiu ax otsīn' sim man stzik' ix ai' īn sīm ax, an niks' isk aiako ko tsiau aie istsīn' ists aits' is au.

42 Jesus an' ītsi ax, kiküt tom ai sau an is to-pu ai isksix na to'i sīn ak sīsts, Ok' otoki, an nōk itsīs' tūpa pi ksīs tau ūk ai ok o toks apio ko is kai-au, ne to'i nitsiu koke'i īstotom' ok o tok; am' ok Nin'a ot' ap ītsi tūksīnni ki skai e' tsip no öps'-pīn an īst?

43 Ün' nik aie ku mut' an ītsi pu au Spots' im istsīn' nai i sīn ni ak' otsip ksēsto' au ki ak' oko tau no ke' tappix, an niks' isk aks' in as i ūx.

44 Ki an nōk' ai' ak it tu tūtsīn nīsiu ūk an-nōk' ok' otoki, ak si' ksīsiu, ki an nōk' ma tap' iu-ōk ai' ak it tu tūtsīn nīsiu ūk ok o toki ak si pin' iau.

45 Ki omūk' a to iapi eku ax ki Pharisees ot-ohk' tsīm sau parables, īksīn īm' iau os to' au ai u-mut ai' pu yi sai e.

46 Ki otap' sūm mōsax mōk' six en ösax, ūs'-stūn nu yiau ax a kai' tappix, tūk' ka ū' tai au mōk' si prophet si.

CHAPTER XXII.

KI Jesus mat'an̄ ̄tsiuax parables, ki an'iu,
 2 Spots'im ̄sts̄ in' nai i s̄in ni ne to'i' ni tsiu
 tuks' k̄umi om̄ux' in au, okuyi otokem'si.

3 Ki itūp' sku yiuax otap' otomok ix moks̄ in i
 kōtto saxax an niks' isk otūm' axk: ki mat̄us-
 kak' si puk si puax.

4 Ki mats' itūpsku yiuax stsik' ix otap' otomok ix, ki an' ̄tsiuax an̄ istok' au an niks' isk ūm' axk, Sat'sik, nikaw' apas tutsi p nits o' ūs̄in: nitap' otskin am ix ki nitun̄ ̄s takhts im ix ūkai ni tai au ūk' o kōnai k̄s̄i tsiau: Puk si pa' atok o kem' s̄in ni.

5 Ki ap' e tsim iau aie, ki oksoku' oau ēsts itap-
 po iau, tuks' k̄umi otsin' sim man, stsik' i otsit' au-
 mūtsko tük kipi:

6 Ki stsik' ix mat' tu yiuax otap' otomok ix, ki
 au' k̄s̄i tu tu yiuax, ki init siu' ax.

7 Ki om̄ux' in a otokh' tsim si, itsis' tset tük-
 kiu: ki itūp' sku yiuax otse ēn' a kem ix, ki itsai-
 inaku aītu tu yiuax an niks' isk inik' ixk, ki
 itsin' sim aie otakap' i oyimo au aie.

8 Itūm' an̄ ̄tsiuax otap' otomok ix, ūk' aiksi-
 tsiu mak' o kem s̄in ni, ki au niks' isk ūm' axk
 matsipumapsiu' ax,

9 Itap' poak moksoku' ̄sts ki kit' o kōnau kon-
 oaxk ūm' mok au mak' o kem s̄in ni.

10 Ki an niks' isk apotük kixk itsit ap' po iau
 moksoku' ̄sts, ki ikōnau' moi piauax ot' o kōn o-
 kon oau ax makap' six ki ūkh' six: ki itsupan-
 is' tsim iau ūm' max.

11 Ki om̄ux' in a otsi p̄s' si mōks' in no ūssax

čum max, nan' nu yiu aie nřn' aii ikem' sřnni řsts-
iso' křsřmi, mat' sřpskřsattom aie;

12 Ki an' řstsiau aie, Na pi'a, Tsa kan řs' tsipipapa
kitsau om ai' sřpskřsattos i kem' sřnni istsiso'-
křsřmi? Ki matsepu yiu'ats.

13 Omřx' ina itřm' an' řstsiauax otap' oto mok-
ix řs' křspřstok otsists' ki okot' sřsts, ki řs' třpp-
přpis, ki satřp' iksřstsřs ski' natsi; ak' its tsiu
a sain' sin ni, ki pa přux' ekřni kan i.

14 Akai' tappix nanikřttaiau: un' na tosřm ix
mat' to aiau.

15 Itřm řs' ta pu iau Pharisees, ki itau řt' řn' řs-
tsiau mřk ito konim' řsau aie ote' po aw sřsts aie.

16 Ki ipokitřp' sku yi au ax otřsksřn im' atsau-
au ax ki Herodians, ki an' řstsiau aie, Nin'a, nřts'-
ksřnipřan kitau' mřni ki kitau' mřni řsksřn im'-
ats třk ki Ap'is to tokiuř ok so ku'i, ki kimats-
řsum mau' ax ma tap' pix: třk' ka, kimatsatsip-
ats man istřp' a pitappi i pi au.

17 Anik' inan, Tsa kit' sta pa? Řkh' siu ats
mřk' otsipon itasi Cæsar, tsřk tau mat' řk-
siu ats?

18 Ki Jesus nan' ſmaie otsau' o křm ots i tap-
pi isu ai, ki an' iu kumauk' saksksřn ok i pu au ai-
ists kitsiksřtap o křm ots i tappian su ai?

19 Ŕn' řs' tsřn ům mokřk mřxkřm, ku mut' si-
pon itapi. Ki ito' tsipotu yiau aie nitai' přna-
sain i in i.

20 Ki an' řstsiau ax, třkka' am'o ostoksřs'ř, ki třkka' osinakřsřn'ats?

21 An' řstsiau aie, Cæsar otsinan'. Itřm' an'-
řstsiau ax kotok' Cæsar otsinan' ists, ki Ap'is to-
tokiuř kotok' otsinan' ists.

22 Otokh' tsřm sau an nists' isk e po' aw sřsts sk

itskai'etük kiau, ki itskit'siau aie, ki oksoku'-au ai itappo' iau.

23 Neto'ik ksistsiku'ik, Saducees, an niks' isk an'iisk matsitsipats matsipuau'osin ni itoto'-iau aie, ki ai'süp po'otse sattsiau aie,

24 Ki an'iau, Nin'a, Moses itün'i u enis'si nín'au, ki sai itsissi pokax, oskün' akokem'-attsi'inaii otokem'an, ki ak'ksistauüt tomuyiu-aie us'i pökax'.

25 An nok' ikit'sikümiau umu'pappiipix; ki matom'si otokem'attosi, its en'iu, ki ot-sai'itsissi o'kosix itskit'siau aie otokem'an oskün' mök'okem attosaie:

26 Neto'initsiu oskün'i enis'aie, ki omat'oskün'i ki ikit'sikümiau ikön'en'iau.

27 Ki itsako'ieniu ake'u.

28 Matsipuau'osin ni tükka' otakokeman'-atsaie, ikit'sikümix? tük'ka ikönau'tuyiau aie.

29 Jesus an'istsiuax. Kitai'patsistutspau au ki matsksinipuauësts natoi'sinak sists ki ototümap'sin ni Ap'istotokiua.

30 Matsipuau'sax matokemiu'ax au matapikau'ax au. Neto'initsiau Ap'istotokiua otatsim'o toka tatsix Spots'im.

31 Annik' matsipuau'awsinuik kiküttomi-sau anis top'ats annik' kitani'iipik Ap'istotokiua.

32 Něsto'akauk Abraham otsinan Ap'istotokiua ki Isaac otsinan' Ap'istotokiua, ki Jacob otsinan' Ap'istotokiua! Ap'istotokiua enix' matsinan'oauats, sa'kiaitappiix otsinan'-oauax Ap'istotokiua.

33 Ki akai'tappiix otokh'tsim sau skai'e-tsim iau otusksinimats'tük sin ni.

34 Ki Pharisées otokh' tsim sau ot'o mau püts-
össax Saducees, itau üto moi' pi otse iau.

35 Ki tuks' küm ī, lawyer, ai'süppo öttse sat-
tsiu aie, ki as' aks ksin nu yiu aie, ki an' iu,

36 Nin'a, tse'a omük'o okök' itsimani ist-
e' poawsısts?

37 Jesus an' istsiu aie, Kitak' ük o müm mau,
Nin'a Ap' istotok iua kitokönai' uskët tsipöppi,
kitokönai' staaw, ki kitokönai' tsitan i.

38 Am'oi matom'iu ki omük'o epo' aw sinni.

39 Ki pok'i otomi netoi' nitsiu, Kitak' ün ist-
ük o müm mau kitopokau' pimok kan istük' o-
müm mospi.

40 An nists' isk na'tekaistsk epo' aw sısts, i-
könau kök itsimanısts ki prophetix otan' ipısts
i kön' itaitsiiests.

41 Otsakiau moi' pi otse iau Pharisees, Jesus
süp po' öttse sattsiu ax,

42 Ki an' iu, Tsa kitstatau' ats Christ? Tük-
ka' o ko' atsaie? An' istsiu aie David o koai' e.

43 An' istsiu ax, David umut' ai nıstaini köt-
tau piaie Nin'ā, otan ipi,

44 Ap' istotok iua an' istsiu aie nin'a, ne tots'-
i tupo' pi it, nök' ün istuto ösau kikatum' ix kits-
i tautütsekau' pi pi?

45 David nini köt' tüssi Nín'a, Tsa otak' an-
istoko' atsaie?

46 Ki matap' pi matsitsipa mök' okotsit-
sipsättosi tuks' kai epo' aw sinni, ki annik' ksis-
tsiku' ik matap' pi matokot' sako süp po' öttse-
sat tau.

CHAPTER XXIII.

JESUS itūm' sīt sīpsiuax a'kai' tappix ki ot-
ūksksin' māts'ax,

2 Ki an'iu, Ai'sinakix ki Pharisees, Moses
otsiso' pōtsis aie itau' pi au :

3 Ünnik aie kitomian' istan i ipu ai sat' sīk
ki nīstutsik'. Ki man'istsis' tutsi pi au, pin an-
is' tutsi k : tūk'ka itan' iau, ki matsis tu tūk kiu'-
axau.

4 Issoksis' tsists itau'monim iau' ēsts soku'-
ēsts mōk o pa' tosau ki matap'pix otsistsoau ēsts
ito tom' iau' ēsts; ki ostoa' ai matak otsistupak-
i otsim' ax au' ēsts tuks'kumi okit' suau ax.

5 Oto kōn ap' o tūk suau ēsts its'istut' im iau'-
ēsts mōksin' nu' yisau matap'pix : ito pūx' istut'-
im iau' ēsts phylacteries, ki itomūx' istut' im ēsts
otsaieno' tūk suau ēsts,

6 Ki ūkome' tsim iau' ēsts oye' tan'ists isto-
tom' iapio yists, ki natoi' apio yists istotom'i-
so pōtsists.

7 Ki otsitau' pīsau itau' pumau pi aiksema-
tsim' otsei sinni, ki mōksin' i kōttosau, Rabbi,
Rabbi.

8 Pin'is' tsin' i kūk'ik Rabbi: tuks'kumā kits-
in' aim oauā, Christ: ki ksēsto'au kītokōnaix'-
okoauax.

9 Ki Pini'nikōttok matap'pi, annom' ksōk'-
kum, kīn'a; tuks'kumā kīn'oaua annōk'
spots' im itau' piu'ōk.

10 Ki pinitsin' i kūk'ik Nin'ax: tuks'kumā
kitsin' aim oaua, Christ.

11 An nōk' omūx' īmōk ksēsto'au, kitak'apo to mokoau.

12 An nōk' ak'omux īstutosiuōk, aks'inūx-īstutoau; ki annōk' aksinūx' īstutosiuōk, ak'-omūx īstutoau.

13 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksēsto'au ai'-sīnakix ki Pharisees, kitsiksīs'tapokōmotsitappiansuai! kitsitaiok'iauaiau matap'pix Spots'-im īstsīn'naiisīnni: ksēsto'au kimatsitaiipi-puau'ats, ki aiakspimix kimats'e pokkitsetom-
auaxau mōk'itsip̄sau.

14 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksēsto'au ai'-sīnakix ki Pharisees, kitsiksīs'tapokōmotsitappiansuai! Nam'akex oko'auěsts kitau'at-topuai, ki kitaisūm iksistapatsimoiikapuau: mīs'tüpokapii kitakoku'yisuai.

15 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksēsto'au ai'-sīnakix ki Pharisees, kitsiksīs'tapokōmotsitappiansuai kitotük'aatau ksōk'kum ki omūk'sikim i kōk'itoko noōsi tuks'kūmā matap'iuā mōk'itaniśtsitsi tasi kanīststisi' tawpi kitau mai tu'yissi, kanīstūm'ipuai ksēsto'au Hell o ku'yix kitak'anīstsistokiaiīstutoauau.

16 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksēsto'au kitsaps'tsio tüpīnūki puau, kitan'ipuau annōk' akitup'ūtauūniuōk omūk'atoiapioyīs matsikiu'ats, ki annōk' akitup'ūtauūniuōk omūk'-atoiapioyīs isto'tokuiixkīm, aks'istutsim aie!

17 Kitüt'tsapspuau, kitsaps'tsii puau: Tsim-a' omūk'o. Otoku'iixkīm, ki omūk'atoiapioyīs annik' itatsim'mim miik otoku'iixkīm.

18 Ki annōk' akitup'ūtauūniuōk altar, matsikiu'ats; ki annōk' akitup'ūtauūniuōk ko-tük'sin ni altar itokhīts'tsipi, ai'aks'istutsim aie.

19 Kitūt' tsaps pu au, kitsaps' tsi pu au Tsim'-
a' omūk'o, kotūk'sin ni, ki altar annōk' ita-
tsim' e tsim' ök kotūk'sin ni?

20 Annōk' aiaki tūp' ūtau ūni u ök altar, i tūp'-
ūtau ūni u altar ki mian' īst tokhīts tsii.

21 Ki annōk' aiaki tūp' ūtau ūni u ök omūk'a-
toiapioyis, i tūp' ūtau ūni u omūk'atoiapioyis ki
annōk' i ko' at tom ök.

22 Ki annōk' aiaki tūp' ūtau ūni u ök spots'im,
i tūp' ūtau ūni u Ap' īst tokiuā o t spiso' pōtsis ki
annōk' i tokhittau piu ök.

23 Kitaks' ksin ipu au ma ka pi ksēsto' au ai'-
sinakix ki Pharisees, kitsi ksis' tapoköm otsitap-
piansuai! kitai' pon itasuai mint ki anise ki
cummin, ki īsoku' īsts kimat satsipu au ēstsau,
okök' itsi man īsts, kīm' api isin ni ki au mai' tük-
sin ni: am' osts ökh' si kök' satsisuaiau; ki mat'-
ökh siu ats kök stai īs tut sisu ai stsik' īsts.

24 Kits' aps tsi o tūp' īk' ipu au, kitai' soauts-
au au inūx' so īksissi, ki kitaits' īsstumau au
camel:

25 Kitaks' ksin ipu au ma ka' pi ksēsto' au ai'-
sinakix ki Pharisees, kitsi ksis' tapoköm otsitap-
piansuai! kos'ā ki sai ētso' kosi sau auts'i kit-
ūs' si ipu aiau, ki p̄istots' īm itui' tsi au min' ik' o-
tük sin ni ki au ūt' tse i sin ni.

26 Kitsaps' tsii Pharisee, matom' siitau pis-
tots' īm kos'ā ki sai ētso' kosa mōk' ūtsitsiksix īs-
si sau auts'i.

27 Kitsaks' ksin ipu au ma ka' pi ksēsto' au ai'-
sinakix ki Pharisee kitsi ksis' tapoköm otsitap-
piansuai! ksik oken' i man īsts kine' tūm an īsts-
pu au ai' ökh sin ipu au sau auts' ītsi, ki p̄istots' īm
itui' tsi au enix' o kin' o au ēsts ki makap' īsts.

28 Netoi' nitsiu ksěsto' au kito' kōm otsitappi
in ipuau matap'pi, ki pistots'im kitotuitski
tsipuai ks̄s'tapo kōm otsitappiis̄ni ki sau um'-
itsitappiis̄ni.

29 Kitaks'ks̄nipuau maka'pi ksěsto' au ai'-
sinakix ki Pharisees, kitsiks'tapokōm otsitappi
ansuai! Kitap'istutripuaiau prophetix ot
oken'imanoauěsts, ki kita'nūtsistutripuaiau
mokōm'otsitappix otoken'imanoauěsts,

30 Ki kitani puau nitsa'kiaitappiipin an op
nī'an ix otsa'kiaitappiisau nī's'tasau opoks'is
tokemau mūnan opiau prophetix otsa'a pūnoau
ěsts.

31 Ūn'nik aie kit'au ūtanipuau, ksěsto' au ūk-
auk anniks'isk matap'pixk initsixk' prophetsix
o'kosoauax.

32 Tu'itok kīn'oauax tsau um' itsitappiisu
auěsts.

33 Pitseks̄inax, opix' ex īna s̄in na, Tsa'a kit
akan istupiš'tapix sat topats Hell īstokök'itsi
mani?

34 Ūn'nikaie, sat'sik kitakittup'skoai
ksěsto' au prophetix, ki mokök'ietappix ki ai'-
sinakix: ki stsik'ix kitax'en itauaiau ki kitak-
au'aistauaiau; ki stsik'ix kitakitsipstūtsipis'
auai au kitatoi'apioyimoauěsts, ki kitak'au
ks̄stu tuauaiau amian'istakap'ioyists otai'ak-
itsipisau:

35 Mōkitokh'ittaitssi ksěsto' au kōnau'-
kōm otsitappiaapūni ks̄ok'kum itsai'kimskaii.
Abel mokōm'otsitappiuā otsa'apūn itupots'-
tsiu aie Zacharias, Barachias okku'i otsa'apūni
aie annök', kitsitsen itauauōk itūtsikatsi o-
mūk'atoiapirojys ki altar.

36 Kitau' mün' isto pu au könai' sistskă au nok' o'tappi sín na ak'ito to'iěsts.

37 Jerusalem, Jerusalem ksësto'auă kitai' nitau aie prophetix, ki an niks' isk itüp' skuaxk ksësto'auă ok'otok ix kumutauauaiak'iauaiau, nok' sta nistsika pu moi' pi au opí ko'kos oauax ni pu au'ă man'istau' moipi opí o'kos ix ki kimat'ökhsitsip uau'ats!

38 Sat'sik, Koko'auai nam'itaitsiu kít'skit' omoko.

39 Kitan' isto pu au, isso ots'i kimatakainok' ipuaua sau anenoainiki A tsim'siu annök' paiksi p'ök Ap'istotokiua otsin'ikösim.

CHAPTER XXIV.

KI Jesus itsux'iu ki itsis'tüpa atom aie omük'atoiapi oyis ki otüsksn imatsax itoto'iau aie mökan'is' tsin'nomo osau aie omük'atoiapi oyis istap'istutuk sinni.

2 Ki Jesus an'istsiuax kiküttaisaua inipu-
au astsau könai'istsk? Kitau' mün' isto pu au,
matakskit'au pa ok'otoki mökstai ina'piksis-
tosi.

3 Otsit'tokhitau pissi nitum'moyi Olives, üs-
ksn imats'ax isimito to'iau aie, ki an'iau, An-
ik'inan Tsan'istsis'akan'istsiu'astsau? Ki tsa
akan'istsiu'a kitsipuk sipusin ni, ki punsksök'-
ku asisi?

4 Ki Jesus an'istsiuax Iskskats'ik kökstai-
pistiksistutu'yisuai.

5 Akai'tappix ak'ütsito to iau nitsin'ikösim
ki ak'an iau Christ něsto'ak auk; ki ak'sipistksi-
sistutu yiau ax akai'tappix.

6 Ki kitakokhtsimattopuai auakaw'tsei-sists ki mak'auakawtseisists: Sats'sik kōk-stai'apaitstasua; konai'istsk ak'itstsiau; ki umut'akestsinkawpi matomoto'ats.

7 Aiok'auaua ak si pu'a'tseiau aiokauai'i ki nin'naiisinni ak si pu'a'atomiau nin'naiisinni; ki ak'unnatosiu aau'össinni, ki ak'itstsiu okh-tokosists, ki ksök'kumä otaks'ikauopiisists, ki akokonau'toitsstsiau.

8 Am'osts Istokonau'mütüpipuinawkuysi-sists.

9 Kitakau mūts'kakipuau kōkitapauksistutoksi, ki kitaks'en ik oai au: ki kōnai'okauaua kumutaks'tsimmim mokoau nitsin'ikösim.

10 Ki akai'tappix ak'istskimpükiau ki ak-aumūts'katseiau, ki akau'kimotseiau.

11 Ki akaiem'ix ksisi'tapsix prophetix ak-sipuauiau ki ak si piskssi'tutuyiuax.

12 Ki sau'o'kōmotsitappiisin ni otakau'osi, akai'tappix otükome'tük suaii akstu yiuiae.

13 Ki annök'eikak'ímauök umuk'itsipi ak-sikōmotse'piau.

14 Ki am'ok nin'naiisinni istökh'sitsinkissni ak'anistop kōnüs'ksökum, kōnai'okoaua mōks'ksiniisaue; ki umuk'itsipi ak'otüm-itoto.

15 ninim'ínnoai níki ūs'tsimetsipi Daniel otan'isto pi atsim'apii istai'pu yissi (annök'an'istomök ünnists'ksinissi:)

16 Anniks'isk Judæa itau'pixk ünnianisti-tüpoks'kasau nitum'moists:

17 Annok' itokh'itaupiük oko'ai pünün-ists'ínissaatos mōk'sauautsissi itsipsts'tsii oko'ai:

18 An nōk' īn sīm man itau' piuōk pin ūt' ūnistsskos mōk' otsissi otsis to tos' īsts.

19 An nik's' isk ipi tap' pi iixk ki ūs' tak a taxk aksksin īm iau ma kapi an nists' īsts ksistsku' īsts!

20 Atsīm oīkak kōk' stau tsīmu tas uai stu yissi, ki īssik' opi iksitsikui.

21 An nik' omūx' ipu īna sīn ni ak' its tsiu, issitsis' si ksōk' kum, ki annok' man īsts' ipu īn apsipi, aksis' tūp ūn īsts ipu īn apsiu, ki īs' sotsk mat ak o tūm an īsts ipu īn apsiu' ats.

22 Ki an nists' īsts ksistsku' īsts sau un' nats īstutis' īsts mat' ak its tsipa ma tap' pi itsi kōm ots e' piaiau; au mai' tūk kixk, osto' au ai itun nats' īstutisim' īsts an nists' īsts ksistsku' īsts.

23 Kūm' īts' tsiki matap' pi kitai'akaniki Sūm' mīs, am' auk Christ, ki om' auk; pin au' mai tos.

24 Ksīs' tapsix Christix ak its ipu au' iau ki ksīs' tapsix prophetix, ki akan īs' tsīn nūki iau omūk' apostos' īsts ki pīsats' kas īsts; ki ikūm' its tsi ki aks' i pīs tsiksi tu tu yīau ax au mai' tūk kixk.

25 Sat' sik, ki kau' an īs to pu au.

26 Kūm' an īstsenik iau sat' sit ksīs' taps ksōk kuyi ūn' amauk; pin i' tappoat; Sa' sit, sīni ap' ioyīsts ūn' amauk; pin au mai' tūk kik.

27 Ksītsikūm' man īst tots i puk si pūpi umut' auts tsipi apinōk' ku yi, ki man īsts i tūp i kūnats pi a me' tots i; netoi' ak' ūn īsts tsiu nīn' au ok ku' i o tos' aie.

28 Mūksīnii otsits' tsipi, ūn' nim pi' tax ak o ino oī' iau.

29 An nists' īsts ksistsku' īsts ipu' īn as īsts otaiksiu os' au, nato' si akski' īn ūm, ki kōkum' i ke sūm matakanak īm au ats, ki kōk' atos-

ix ak o tots' īn issiau, ki spots' im otsīs' kōpsīn ni ak au ūt' apix ip:

30 Ki Nin' auă okku'i otap' sto sīn ni ak its-īnakoiae spots' im: ki ksök' kum īstokōnai' tap-pix ak' o tūmau yesiau, ki aks' īn no ye iau Nin' au okku'i spots' im istsīssoksīs' tsiku ists itsipsts' o-tosi, o tūmap'sīn ni ki omūx īk' kūn na sīn ni ak o-poto.

31 Ki ak' itūpsku yiu ax ota tsīm' o to ka ta tsix ak' soksīk kiax, ki au mai' tūk kixk ak i to to moi'-piiau ax, nīsso o' ists so pu' ists ki spots' im umuk' itsipi:

32 Annok', īksīn ik parable omūx' īn ītsīs; okūn' iksi otsa' ki ūk kīn īsīsi, ki otsui o' pok assi, kits ksīn ipu au ne pu' yi itasts' tsiu;

33 Neto'i maks' īn īmen o ai niki an nists' isk, īksīn ik, mōk asts tsīssi, ito' to okh' se pīstan ists.

34 Kitau' mūn īsto pu au am' oi o' tappi i sīn ai i mataksīsta pu' ats otsau om ai sūpan īs' tsi os au an-nists' isk.

35 Spots' im ki ksök' kum ak' e i tsīn i kau, ki nitse' po aw sīsts matake e i tsīn i kau' īsts au.

36 Annik' ksīsts iku' ik ki annik' itai' ksīsts i-kum i opik matsksīn īm' ats ma tap' pi, Spots' im īstso' to ka ta tsix matsksīn īm' ax au aie, Nin' a nits' ksīn īma ie.

37 Noe otsiksīs' tsi kum ists man ists i' pi īsts, netoi' ak' an īsttsi i īsts Nin' au okku'i oto saie

38 Otsau om o' kōn ai ok ke u asi ksök kum man-īstau' yi pi au ki man īstai' sīm i pi au, man īstok'-kem i pi au man īsta' pikōt tūk ki pi au, itūp' itsiu annik' ksīsts iku ik, Noe otsit' sūp po pīssi akh'i-o-satsīs.

39 Ki matsksīn īm' ax au otsau om o' kōn ai ok-

ke uasi ki itsau' inakuaī ūstu tuaīau; netoi' ak'-an̄ītsiu N̄in'au okku'i oto'siae.

40 Natsitappiix akotūm i tau'pi iau in sim'-man: nituks'kumi ak'o to au, ki stsik'i ak'skitau.

41 Natsitappiix akex' ak itai pīk'iak iau; nituks'kumi ak'o to au, ki stsik'i ak'skitau.

42 Ün'nik aie mo kōkik: ki mats'ksin ipu au annik' itai'ksistsikumi opik 'kitsin'aimoau otai' ak ito topik.

43 Am'okă ūksin'ik', Napioyis' istokhsin'-auă otsksin'ím'opi annik' itai'ksistsikumi opik otai'ak ito to si kōmos'i e pitsiuă ūtai'uskskumi'u opip, istai'sai e pu kitsetsim'opi oko'ai istokit-sim'i mōk'opok se'isaie.

44 Ün'nik aie ūk'ai sūp pui ap is to tosik; kit-sit'sisauaitsiata to pu ai, N̄in'au okku'i ak'ito to.

45 Tükka' au mai' tükki ap'otük kiuă, ki mōkōk'i apotük kiuă an nōk' otsin'aim otinaiats'-okök oko'ai istsi tap pim'ix, mōk'oköm otoko-tosax otso'ösinoauěsts?

46 Atsim'siu annök ap'otük kiuök, otsin'aim oto'siae otak'okonok aie netoi' it'ün istis-tutsim aie.

47 Kitau'mün istopuau, akokön itai nai äts'iuaie otokönai'nan iſts.

48 Ki annök sau um' itapo tük kiuök, mak o-tots'anissi u'skëttsi pöppi ai'süm siu nitsin'aim;

49 Ki makau mütüpauai ak'i ūssi ot'opok apo tük kim ax, ki makopoks'o yimüssi ki mak'opok simimüs si ai'sim ix;

50 An nōk' ap'otük kiuök otsin'aim ak'o to annik' kustsiku'ik otsau om ūsks'küm osaie, ki

annik' itai'ks̄tsi kumi opik otsau om ūs'ks̄ni issi,

51 Ki akaiaketsin'iuiae, ki aiakoko tsiu aie mōk'itaupissaie otsitau'pipiax ks̄stapo kōm-otsitappiansix: an nim' ak'itsitsiu asain'sin ni ki satse'kīnani.

CHAPTER XXV.

SPOTS'IM īstsīn'nai i sīn ni ake tum'an īstsiau ke'pix ake'kuax, anniks'isk mat'tuyixk ot'-anakimatsuau īsts, ki itsux'iau mōkota'tsem-ōsau annōk' ai'ako kemiuōk.

2 Ki nīs'itsix mokōk'iau, ki nīs'itsix mat-tsaps iau.

3 Anniks'isk mat'tsapsixk nito'tsimiau ot'-anakimatsuau īsts, ki, mattotük kiu'axau okke'anakimatsis:

4 Ki mokōk'ixk ipok'iotsimiau otanakimatsuau īsts, okke'anakimatsis, kos'ix itsūp'pitük-kiau.

5 Annōk' ai'ako kemiuōk otai'sūmsi, ikōnai'okano'piiāu ki ikōnai'okax.

6 Ki itüt'sikiikokoi ikum'ištutsip, sat'sik, ak'okemiuā ai'puksipu; Sūksik' kōkota tsem-ōssuai.

7 Itümokōnai puau'iau am'ox ake'kuax, ki ikōn'itaisūppasuyin'ukiau otanakimatsuau īsts.

8 Ki mat'tsapsix an'īstsiauax mōkōk'ix, kok'īnan kitök'keanakimatsuai; tük'ka, nit-an'akimatsin'an īsts, ūk'ai itsini kiau.

9 Ki mokōk'ix an'īstsiauax, Sa; matakakauo'ats ks̄estün'un: Is'tapuk au mūts'ko tük-kix kōk'opumat tosuai.

10 Ki otsakiaitapposau mōk'opumattosau, aiakokemi ito'to; ki anniks'isk sopuiap'istotosixk ipok'sipimiauiae okkem'sin ni: ki ai'ok ip.

11 Sako'okhtsi mat'tsapsix nokut'otoiau ki an'iau, Nin'a, nin'a, kauai'pixikin'an.

12 Ki an'istsiuax, kitau'münistopuau kimats'ksin o puau ats.

13 Ün'nikaie mokök'ik', tük'ka, kimats'ksinpuaauats annik'ksistsiku'ik ki annik'itai'ksistsi kumiopik Nin'au okku'i otai'akitotopik.

14 Spots'im istsin'naiisinni netum'anistsiu nín'au annök'piuo'ök, ki niniköt'tsiuax otap'-otomokix, ki ikotsiu'ax otsinan'ists.

15 Ki tuks'kai ikotsiu'aie nisitsi'i itawk'-pumaupix ki stsik'i na'tokai, ki stsik'inituks'kai; ki kona'tappix itanistokotsiu'ax manist'okotsistutsipiau; ki itau'matto.

16 Annök'ikuyiu'ök nisitsi'i itawk'pumaupix itsis'tapu, ki itau'mütskotükkiu, ki ikuyiu'stsik'ix nisitsix itawk'pumaupix.

17 Ki netoi annök'ikuyiu'ök na'tokumi, ikuyiu'stsik'ix na'tokümix.

18 Ki annök'ikuyiu'ök nituks'kumi itsis'tapu, ki itatün'akiu ksök'kum, ki ai'ksasat-tomaiae otsin'aim otsixkimim'iae.

19 Otai'sümmosi, am'ox ap'otükkix otsin'aimoauai itoto'yiñai, ki ipokoks'tükimiuax.

20 Ki annök'ikuyiu'ök nisitsi'i itawk'pumaupix ito'to ki itotsipa topiau stsik'ix nisitsix itawk'pumaupix, ki an'iu, Nin'a, kit'okök nisitsi'i itawk'pumaupix: Sat'sit nitokuinamatsis'itsix.

21 Otsin'aim an'istsiuiae, kitökh'sistututük-

ki, ökhs'apo tük kiuă ki emün'apo tük kiuă: kitse'mün ūssatsipiau un'natosësts, kitak inai'-atso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tame tük sìn ni istsi pi'it.

22 Annök' iku'yu ök natoküm itawk' pumau pix ito'to ki an'iu, Nin'a, kit'okok natokümi itawk' pumau pix: Sat'sit, nimat'okuinanı mats'istikai itawk' pumau pix.

23 Otsin'aim an'is tsiu aie, kitökh's'is tu tükki, ökhs'apo tük kiuă ki emün'apo tük kiuă; kitse'mün ūssatsipiau un'natosësts, kitak inai'-atso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tame tük sìn ni istsi pi'it.

24 Annök' iku yiu'ök tuks'kümi itawk' pumau pi ito'to ki an'iu, Nin'a kits'ksin o ksësto'a kitse'ınai, kiküt'tomaisüppi pumattopi kitai'-pokiaki, ki kiküt tomau anit'apixipi kitomoi'-pitükki;

25 Ki nitsiko'pum, ki nitsit'tappo ki nitai'-ksasattop ksök'kum kitsinană itawk' pumau pi: Sat'sit, kitsinan.

26 Otsin'aim an'is tsiu aie, kitsau um'apo tük kiuă ki kitsistap'apo tük kiuă, kits'ksin oki nitai'pokiaki niküt tomai'üp pi pumattopi, ki nitomoi'pitükki, niküt tomau anit'apixipi:

27 Ku mauk stau okotai isksixau au'awtsoo-mütsko tük kix nitsix'kimimix, ki nitsit o topi nök'staitoku yitopi nitsinan'ix ki umut'oku yesix.

28 Matto mok'aie itawk' pumau pi, ki koto k'an nök iku'yu ök ke'pix itawk' pumau pix.

29 Anniks'isk iku'yixk ak'oko tai au, ki otaksinano aiau akauo'i: ki annök' itsau'oku yiu ök ak'oto moau an nik' ooko'ösink.

30 Ki īstüp'sa tūpiksis tsis ap'otük kiuă it-sau'okuyiuă ski'natsii: ak'itsisiu asain'sin ni ki satse'kīnani.

31 Otak'itotosi Nin'au okku'i ottsa'pīna-sin ni ipokom'ōssau oto kōnatsim' oto katatsix, ak'otüm oto khitau piu otsis tsapīs so' pōtsis:

32 Ki ak o kōni potamo'i piaiau ikōnai' okau-ua: ki aiakan īstaiak etai pīksistai au emūk'-ikīnai kuün man istai' ak etai pīksistopiax emūk'ikīnax ki apomūk'ikīnax:

33 Ki ak o tūpīpiuax emūk'ikīnax onet'otsis ki ap'omūki kīnax otse'aksissau otsis.

34 Omūx'in a ak o tūm'an ītsiuax anniks'isk one to tsis itau'pixk, Puk'sipuk, Nin'a otatsims'-imix, ki nīn'nai i sīn ni matsik' annik' kitapīstu to mok ii ik, otsau om ap'astu to össi ksök'kum.

35 Nitse'nots, ki kit'okokipuau aau'ös in; nitse'naki, ki kitsit'tutokokipuau: nitsi'pi itappi, ki kito'tokipuau:

36 Nimatsis to to spa, ki kitsis'to to atskoki-puau; nitokh'tokos, ki kitsipis'ko tokipuau; itai'okiakiopi nitsitau'pi, ki kitsit totaaki puau.

37 Mokom'otsitappix ak o tūm'an ītsiau aie, Nin'a, tsan ītsi'i kitsits'īn opīnan kitau'nots, ki kitsis'sopīnan? Ki kitse'naki, ki kitūta ko-pīnan.

38 Tsan ītsi'i kitsits'īn opīnan, kitsi'pi itappi si ki kito'tos in in? Ki ki matsis to spa, ki kitsis to to atskopīnan?

39 Tsan ītsi'i kitsits'īn opīnan kitai'okh to-kos, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi ki kītsito-ta a tos in an?

40 Ki omūx'in a ak' an ītsiuax, kitau'mūn-

isti pu au kan isti tūp'istut si pu ai tuks'kūma i-nūx'tsīma am'ox nīx'okoax, kit an'ists'istuto-moki pu au.

41 Ak o tūm'an istsiu ax anniks'isk ote'aksis-autsīs itau'pixk, is'tapuk emūtskax mōkse īnsau, ūskus tsin asii is'tapuk, ek'a isepūts'istotomoi iau ax au'tut so kiuā ki oto'toka ta tsix:

42 Tūk'ka, nitau'not s, ki kimats'is sok'i pu-
au a: nits e'nak i, ki kimat'tu tuk kok i pu au a:

43 Nitsi'pitappi, ki kimat'otok ipu au: ni-
mats'is to to spa, ki kimats'is to to sat's'kok i pu-
au a: nitokh'tokos, ki nitsitau'pi itai'oki aki-
opi, ki kimat'sip'skotok ipu au a.

44 Osto'au ai ak'o tūman istsi iau aie, Nin'a Tsan'istsi'i kitsi ts'īn opīn an kitau'not s, ki kits-e'nak si, ki kit'si pitappisi, ki kitokh'tokosi, ki kit si tau pissi itai'oki aki opi kōkstaikaw k'ani-
is to tōs īn au?

45 Ai'ak o tūman istsiu ax, kit au'mūn isto pu-
au kan ist'sai itūp'istut si pu ai tuks'kūma i-nūx-
tsīma am ox, kimat'an'ists'is tu to moki pu au a.

46 Ki am'oxi aks'istūpi tappo'iau ūsk'sitau-
ks'is to tots pi: ki mokōm'ots i tappix ak ittappo-
iau ūsk'si pa i tappi isin ni.

CHAPTER XXVI.

KI itūn'istsiu, Jesus ota iksiste'po at tos ēsts
am'ōsts epo'aw sīsts, itūn'istsiu ax ot ūsk'sin īm atsax,

2 Kītsksin ipu au a i stōkūsi ks'ist siku'ists
ak'its i siu passover, ki Nīn'au okku'i itau-
mūts'kau mōk'its iks'is to xōsi.

3 Omūk'ato iapi eku ax, ki ais'nak ix, ki ma-

tap'pix otsin'aimoauax itumitupau mooiau
sp'a'toiapiekukan Caiaphas oko'aii.

4 Ki ai'sitsipsattseiau mok'anistokotsisim-
miotoosauaie Jesus, ki mok'itsenitosaiaie.

5 Ki an'iau, pinits'tsis oye'tani istsiksis'tsi-
kui okskakum'istsikiniau matap'pix.

6 Jesus otsitau'pissi Bethany, Simon leper
oko'ai otsitsipsts'tau pissi,

7 Ake'ua itoto'aie, ipatukkuu alabaster atuk-
xak'sin puye' itsup'patomaie, aka'iixkimas-
iuiae, ki ottau'yisaie itsita'suyinimaie oto-
koniiae.

8 Ki otusksinimats'ax otsin'saxiae, istse'-
tukkiax, ki an'iau mauk'e tsinika topi?

9 Am'ok ipum'atotopi is'taikekaiixkimas-
iuopi, ki kim'atapsix is'tauokotauopiauiae.

10 Jesus otokh'tsimsi, an'istsiuax, kumauk'-
sauaiksixinoauaiisksix ake'uă ökh'siu nitap-
istutu'ypi.

11 Ksesto'au, kimatapsix kitusk'sauopok-
semokoiau; ki nesto'a kimat'usk'sauopoksem-
okipuaua.

12 Am'ok puye' nostum'i otsita'suyinissi
itsistuts'imiae mok'itsopuiapistu tuyissi nök-
itak'itsasi.

13 Kitau'münistopuau am'oi ökhs'itsinik-
sinni amianistanan'istopi könüs'ksök kumă, am'-
ok, am'o ake'uă otap'istutsipi ak'utanistom-
iae, mok'itusk'sinooosi.

14 Na'tsiko putsix, tuks'kumă, an'istau Judas
Iscariot, itappo omük'atоiapiekuaax,

15 Ki an'iu, tsan'istap'pi kitak'okokipuaii,
ki nitak'itup'omutskau ksesto'au? Ki nitsi'tu-
yiaiae ni'ip'pii ksixix'kimix.

16 Ki annik' itot'apsatsim mōk'itamūtskōs-aie.

17 Ke'tani kūt'taiko pūts tsii, īstotom'i ksīs'-tsi ku i, ūksīnīmats'ax itoto'iau Jesus, ki an'-ītsiau aie, Tse'a kit'stapa kōk'so puiap īstu tos-īnan kōk'kīts o yīsi passover?

18 Ki an'iu īs'tapuk akap'ioyīs, ki om'ūmā nīn'au ūmā an īstok', Nin'a, an'iu, nitsiksītsi-kum'i aststsī'u: koko'ai nitūs'ksīnīmatsax nit-ak'opoks oyimai au passover.

19 Ki ūksīnīmats'ax man īstan' īsto pi ax it-an' īsttutsīm iax; ki itso'po ūts īsttutsīm iau pass-over.

20 Ki otāu'tūk kusi, ipok itau'pimiuax na'-tsiko putsix.

21 Ki otāu'yīs au, an'iu, kitau'mūn īsto pu au tuks'kūmā ksēs to'au kītakau mūts'kau ki.

22 Ki eks'kai īk ikīn'e tūk kiau, ki ikōnau'-mūtūpan ītsiauaie, Nin'a nēsto'akats?

23 Ki an'iu, an nōk okit'sis nit opoksītāpīm-akem au ok kos'i nitakau mūts'kauk.

24 Nin'au okku'i itan īsts'itapo nitsīn'aw-pi: ak'itūpoka piu annōk' nīn'au ūk imūts'kai-u ūk Nin'au okku'i! Kūt'taipokai iuopi annōk' nīn'au ūk, īs'taōkh siuopi.

25 Judas annī'isk itsē' mūts kauk isk, itūm'-an ītsiu aie, Nin'a nēsto'akats? An' ītsiu aie, kitān'i.

26 Ki otāu'yīs au Jesus ito'tsīmaie ke'tani ki itatsīm īsttutsīmaie, ki itau min'īmaie, kī ikotsiu'ax ūksīnīmats'ax, ki an'iu, Matsīk', oyīk'; am'oi auk no stūm'i.

27 Ki mat'tu yiu aie kos'i ki thanks ikotūk'-kiu, ki ikotsiu'ax, ki an'iu kōnai'sīnattok;

28 Am'ok auk nitsa'a pūn, man an īsts'e tok-sin ni itüp'itsiu itsai'kim skau akai'tappix ot-sau um' itsitappi isu au īsts mōk'sin īs īsts.

29 Ki kitān'is topu au nimatak ūt sīm at topa am'ok mīni ok ke sau om o'poki tsipst sīm at tom-īnan iki man īs'i si nin'a ots'īn na īs īn ni.

30 Ki otin ik'sau natoi'īn iksinni itüp'sūx iau nitum'mo yi Olives.

31 Jesus itüm'an ītsiu ax, nēsto'a kitak'o-kön ūsskīm skūk i pu au an nok'ā koko'ikā: tük'-ka, sīn'aip, nitak'au aiak iau an nök' ūks'kūm-iūk e mūk'ikin ax, ki ot'omūk i kīn au īs īn na īsto'mūk i kīn ax ak ūne to'iau.

32 Aiksistatsipu au'e niki kitaki tūpotoma'-topu au Galilee.

33 Peter an'ītsiu aie, ikūm'o kōn ūstsskīm-skūk issau ksēs to'a, nimat'ak īstsskīm skūk i pa.

34 Jesus an'ītsiu aie, kitau'mūn īsto, An nok' koko'ik otsau om it'awk kum si ni pu au'ā nioks' kai kitakani kimatsksin ok'i pa.

35 Peter an'ītsiu aie ökska kūm opoks'en i op, nimat'akan i pa kimatsksin o pa; neto'i ikōn-au'ania iax ūksin īmats'ax.

36 Jesus itüm itüp'opokom iu ax Gethsemane an'īstop, ki an'ītsiu ax ot ūksin īmatsax, an-nom' stau'pik, nitak ittappo om im' nök'it ūt-sīm oi i kas i.

37 Ki mat'tuyiu ax Peter, ki Zebedee ots'is-tok'i okuyix, ki itau mūt ūp'ik i kīn'etük ki ki itau mūt ūpeik a pit i tsitau.

38 Itüm'an ītsiu ax nitsitüp'ik i kīn e tuk ki e'īnsinni: an nom' stau'pik, ki ök'it ūkska-tük ki op.

39 Ki pa'tsi īstüp'aa tsiu ax, ki īsstok o pi'u o-

stoksís', ki itút'tsím oii kau ki an'iu, Nin'a, i-küm'okotsitsstsíssi am'oi kos'a ünnianistís'tüp-ipotoössi; nimatakitsitan'ats, ksés to'a kitak'-itsitan.

40 Ki matskitoto'ax otüsksínimats'ax, ki ikon'oyiuax oto'kaniax, ki an'is tsiu aie Peter, Awx'ats? kiküttau kotüsksküm mokipa tuks'-kai itai'ksıstsikumiopi?

41 Mokök'etsik ki a'tsím oii kak, kök staitsi-pissu ai issaks'ksin üksin ni; sta'aw itsitsi'tatom aie ki ix'isakuyi matsiu uats.

42 Ki mats'istapu ki itút'tsím oii kau, ki an'iu, Nin'a, am'oi kos'a sau om ot'aisim mieniki sau om is'tüpi potomoko eniki, kitak'itsitan.

43 Ki mat'oto ki mat'okonoyiuax otsok'as-ax: tük'ka issoksím'au oöps'puauax.

44 Ki itskiitsiuax, ki mats'istapu, ki nioks'-kai itút'tsím oii kau, ki netoi' au'aniu.

45 Itüm'itotoiax otüsksínimats'ax ki an'-is tsiu ax okak' annok, ki issik'sistsikok: sat'-sik aststsieu' itai'ksıstsikumiopix, ki Nin'au okku'i itüp'au mütskau sau um'itsitappix otsu'auësts.

46 Nipuak', ök ittäppau'op: annök' nitak-aumüts'kauk ök aststsieu'.

47 Ki otsa'kiai epuyissi, Sat'sik, Judas, na-tsikoputsix tuks'kümä ito'to ki akai'tappix ipokom'iau aie inus'stoanix ki söksis'tsists ipatük kix, itoto to iau omük'atoiapiekuax ki matap'pix otsin'aimoauax.

48 Ki annök' imüts'kai uök aie ikotsiu'ax apsto'sin ni, ki an'iu, annök' nitak'sin nauskip-pauök, an'nök auk: mi'eenok.

49 Ki ikōm'itoto Jesus, ki aniu, Hail, Nin'-a; ki itsin'naus kippiaie.

50 Ki Jesus an'istsiu aie, Napi'ā, ku mauk'-si puk si puksiks? Itūmitoto' iau aie ki een'iau-aie Jesus, ki mat'tuyiau aie.

51 Ki sat'sit, anniks'isk ipokom'isk aie Jesus, tuks'kūma itsitüpikins'tsak iuaie otsin'-usstoan itsau'tuyiu aie, ki sp'a'toi apiekuūn tuks'kūmi otap'auto mok ot'auaiakiokaie, ki kōk'sin'imaie okhtok'īsaie.

52 Jesus itūm'an'istsiu aie, kitsin'usstoanā otsits' tsi pi īsttsi'īs; an niks'isk matap'pixk mat'tuyixk inus'stoan, inus'stoan itax'enit-tai au.

53 Kit'stapa nōk'uttokotsitüp'atsimoiikanin'ā, ki annok' nōk'oku yissi otsitsks īstsiko-putsix legionix otatsim'otokata tsix?

54 Tsa akokototūmun īstsītutsipa natoi'-sinaksists, mōk'itūn ītsissi?

55 Neto'ik itai'ksistsikumiopik Jesus an'istsiu ax akai'tappix, kiküt'an'istsipuk si pa'aki-puau a kan'ist'sit popuau kōmos'ie pītsi annōk' pa'tük kiuōk inus'stoax ki sōksis'tsists, kōk'otoksuai? An'istsiksistsiku īsts kitopok-au'pim opuau omūk'attoi apioyīs kōk'ūksksin'imatso puau ki kimatseen'ok ipuauā.

56 Ki am'ostsk ikōnai īstutsipi mōks'enüp-an'istosau prophetix osinak'suau ēsts. Ikōn-ūkssin'imatsox itūm'skittsiau ki ai'tsimmutai au.

57 Ki anniks'isk een'ixkaie Jesus itūp'ipiau aie Caiaphas, sp'atoi apiekuūn, itomo'i piaw-piau ai'sinakix ki omūks'īmix nīn'ax.

58 Ki Peter piaapūtsitüp'atseuaie sp'atoi ap-

ieku ūn o ko' ai, ki itsi pim' ki i pokau' pimiuax ap'o tük kix mōk itokonai' n̄si.

59 Annok', omūk' atoia piekuax ki omūks'-im ix n̄n' ax ki ikonau' kōk itsimax, īstüp' iksis-tapenüp'an issin ni ap'satsimiau mōks'en itōsau-aie Jesus;

60 Ki matokonim' axau; otsito' tosax a-kai' tappix ai ksistapenüp'an ix, matokonim' axau. Sako' okhtsim ito' toiau na'tsi tappiix ai'-tapksise nüp'an ix,

61 Ki an' iau, am'o nin' au au' iu nitokot'o-pük s̄n ip Ap' istotok' iua ot a to'i apio yis ki nitokot' so kap īstutsip ni oks' kai ksistsiku'i.

62 Ki Sp'a to'i apieku ūn itsipu au', ki an' ītsiu aie, kitakstaie' pu yipa? Tsan īsapiu'a am'-ox kitse' nüp'an i pi au?

63 Ki Jesus matsepuyiu'ats. Ki Sp'a to'i apieku ūn mat'an ītsiu aie, kita'tau ūn īsto Āp' istotok iua i pai' tappiuă, kōk' anik s̄n an ikūni'-ūmeniki Christ, Ap' īstotok iua ok ku'i.

64 Jesus an' ītsiu aie, kitsemūniani; ki kit-an' īsto sako' okhtsim kitaks' īno auai' īni Nin' au okku'i, otsitau' p̄issi o tūmap' s̄n ni īstset' o tsisi ki umutsipuk' si pusi Spots' im īsts is oksis' tsiku-īsts.

65 Sp'a to'i apieku ūn i tūm ai' pin o tsim' ēsts otsi stotos' īsts ki an' iu, i tūpe po' a tom aie Ap' īstotok iua; nitak' otsi kipinana stsik' ix e'ēn ūpan ix? Sat'sik, kikai' okh toau au oksis' tapini-köttsimani.

66 Tsa kit' sta pu auă? an' iau, mōks' e īnsi.

67 I tūm' itaisokut tüttsiu aie ostoks' īs' aie, ki oto' au ēsts itsitau aiak' iau aie: ki stsik' ix omi'-tsix i kinsts pu au ēsts itsitau aiak' iau aie,

68 Ki an'iau, ksěsto'a Christ e'ěn ūpanik ĩnan, Tükka' kíttauaiak'ioka?

69 Annok' Peter sauauts'im itau'piu, ĩstokitsim'i pštots'im: ki ake'kuňn itoto'aie, ki an'iu, ksěsto'a kitopokom'au Jesus Galilee ĩstsitappim'i.

70 Ki paoit'anis tsiuax matap'pix nimats-ksin'oau'ats ni matsksin'ipa kitan'i pi

71 Ki otsitüp'süxsi kitsim'iapi oyis, stsik'i ake'kuňn nan'nu yeuaie ki an'is tsiuax anniks'isk matap'pixk itau'pixk, am'o nin'au noküt'-opok simiuiae Jesus, Nazareth istsitappim'i.

72 Ki mata'toňiu, ki an'iu, nimatsksin'oau'ats nřn'au.

73 Ki otai'p̄st̄siksi süm̄mosi anniks'isk itai'pu yixk itoto'iauiae, ki an'is tsiuiae Peter, E'müniu, ksěsto'aka uk tuks'kumä: kitse'poaw-sists kitse'ěn ūpaniki.

74 Itüm̄au mütüp̄ipako'sin e pu yiu, ki itau-mütüp̄ütau'ňniu, nimatsksin'oau'ats nřn'au. Ki n̄ipu au'ă sok it'okumi.

75 Ki Peter ĩksin'ím'aie Jesus ote'po awsin-niaie, annik' itan'is tsiuiae, otsau om okh'kum si n̄ipu au'a ni oks'kai kitak'ani ki matsksin'ok-ips. Ki itsüx'iu, ki itsok'au a sainiu.

CHAPTER XXVII.

OTAP'INÖKKUSI, kōnau'mükatoiapi ekuax ki matap'pix otsin'aimoauax itüp'okökitsim aiau Jesus mōks'en itosauiae;

2 Ki otai'isksi pštossauiae, itün'is tüp'pip'-iauiae, ki itüp'au mütksai auaie Pontius Pilate, an ni'isk nřnai'isk.

3 Judas, anni'isk otse'mütskauk'isk, otsinno'osaie, otanis'sax möks'einsi, itsisauai'tsitan, ki mat'skittotsipotuyiuax omük'atoiapiekuax ki omüks'imix nin'ax niip'pix ksixix'kimix,

4 Ki an'iu, nikai'sauumitsitappi nitse'mütskatop moköm'otsaapünni. Ki an'iau, Tsanistappi nitokanistappi kipinan'a? Ksěsto'a kitak'satsip.

5 Ki itsipsts'istüpapiksistsiuax ksixix'kimix omük'atoiapioyis, ki itsis'tapu, ki itsiko-köpsiu.

6 Ki omük'atoiapiekuax mat'tuyiauax ksixix'kimix, ki an'iau, matökhsiu'ats ök'itsüppitsösau atsim'isokaiis, tük'ka aa'pünni ipum'attomiau.

7 Ki itau'kökotomotseiau ki itopum'attomiau potter otsin'sim man, pie'tappix mok'itsösau.

8 Ūn'nikiae itüsks'unni stainikötttop a'apünni istsin'sim man.

9 Itüm eënüp'anistomiae annik' otan'ipikiae Jeremy prophet, ki an'iu, Ki mat'tuyiauax niip'pix ksixix'kimix, umutopum'attopiae annök' Israel itüniau ūnni mök anistixkimasi;

10 Ki itopum'attomiauaie potter otsin'sim man, nanistün'ik Ap'istotokiuă.

11 Ki Jesus paio'tsipuyimiuiae, nin'aii; ki nin'auă ai'süp poöttsesattsiuiae, ki an'iu kikütam'ipa Jews otsin'aimoauai? Ki Jesus an'istsiuaie, kitani'i.

12 Ki Omük'atoiapiekuax ki omux'inx ot-e'enüp'anistösauiae, matsipuyiu'ats.

13 Pilate itüm'anistsiuaie, kiküttaisauokhtoau'axau akau o'yi kitse'nüp'anik osts?

14 Ki tuks'kai epo'awsin matanis tsiu'atsiae; ki Nин'auа eik'skai etuk'kiu.

15 Annok' oye'tani nin'aua ituskai potoyuaie tukskum'i eен'naii ot'statauaie matap'pix.

16 Annik', nan nan'attsiuau tuks'kumi eен'naii, Barabbas an'istau.

17 Ён'nikaie otokonau'moosax, Pilate itunis'tsiuax, Tuk'ka' kit'statauа koks'i potomo suai? Tsok'tau Barabbas, tsok'tau Jesus, an nok'an istau ök Christ?

18 Tuk'ka' isksinim'aie umutsiksissat'siuosau, itau mucts'kau.

19 Otsitau' pissi okok'itsimani istsiso'pot-sis, otokem'an ituput'okottsiuaie ki an'istsiu aie, pinotokan'istappikit om'а mokom'otsittapiuа: tuk'ka' akauo'iests nit'oku yipists pu'in as'ists ni'pa paukan'ists annok' ksistsiku'ik, osto'i itots'tsi'ests.

20 Ki omuk'atoiapiekuax ki omux'inx eikak imattsiuax matap'pix mok'aukomin'istosau aie Barabbas, ki Jesus moks'einsaie.

21 Nin'auа an'istsiuax, Tuk'ka' na'tokumix kitstatauau'a koks'i potomoossuai? An'iau Barabbas.

22 Pilate an'is tsiuax Tsa nitak ѿn nistuto au'ats Jesus, an'istau ök Christ. Ikon'au an'istsiu aie, ѿn ni an'istau ai'istais.

23 Ki nin'auа an'iu, kumauk'an'istau aisksiks? Tsan'istappiu'ats ot sau um'its'istutuk'sin ni? Ki akauo'yi itsokse'puyiau ѿn ni an'istau ai'istais.

24 Otsin'is'si, otsau'oto kan'istappikissae, ki otai'ak itsitsissi аsinata'pii ito'tuk'kiu okke', ki

it'us'tsim miu otsipot'ai pu yim'osax matap'pix,
ki it'niu', nimat'ototoi moko'ā am'o mo kōm'-
otsitappiuā otsa'a pūnni: ksēsto'auā sat'sik.

25 Itūmokōnai' puyiau matap'pix, otsa'a-
pūnni ūnnian īsttots'tsisaie nēstūn'an ki no'-
kosin an ix.

26 Itūmi po'tomo yiuax Barabbas: ki otai'-
ksist̄tsip̄s̄osaie Jesus, emūts'kai u aie ōksi-
ksis'tox̄osaie.

27 Nīnauā otsēen na kem'ix itūp̄ip̄iau aie
Jesus itokōno'pau pi, ki itokōnaumoi'pi iau e-
ēn'nakex.

28 Ki itsau'tomo yiau aie otsis to tos'īstsisaie, ki
mawks'iso kōs̄imi itsūps'kai au aie.

29 Otai'amitsin̄issau ksissīstsūm mokōni,
itsis'tsūm mokiauaie ki apai'i itstom'iauaie o-
net'otsisaie: ki auanaukop̄stuk̄s̄'akōtsiau-
aie, ki ai'ks̄istapan̄istsiau aie, ki an'iau, Hail,
Jews otsin'aimoauai!

30 Ki ai'sokotuttsiauaie, ki matsimiau app-
ai'i ki otokōn'iaie itsitau'aiak iau aie.

31 Otai'ks̄istsīks̄istap an̄it'sau aie, asso'kōs̄-
imi itsauts'im iau aie, ki otau'ūtsisokōsim aie
itsūps'kai au aie, ki itsis ta p̄ip̄iau aie mōk'auai-
istasau aie.

32 Ki otsūks'au, ikonoyiauaie nīn'aii
Cyrene istsitappim'i, otsinikōsim Simon: īs-
skuopa'atsiau aie otauai'stak s̄in,

33 Ki otsito'tosau Golgotha an̄istop, itok̄-
asi īk, mūksikin̄ūk otokōnik,

34 Iko tsi'au aie moksimatossaiai'i ītsi po-
ku'yi ki gall ipa'sokasuyin̄im iau aie: ki otūt'-
to tsisaie, mat'skak simat tom'atsaie.

35 Ki itau'aii istai iau aie, ki otsis to tos'īsts, ki

ai ak etotsipi ests, itsi' kōtsotsi ests: mōks' eěn-
üpān ištosi an nik' otan'i pik prophet, itai' ak et-
otsipi ests nitsištotsi ki itsi' kōtsopna aiua.

36 Ki ito'pii au ki ūs' sūmmiau aie annim';

37 Ki itstom' iau aie oto kōn'i spots'i ksīs' tap-
an issin ni sin aip', Am'ok Jesus, Jews otsin' aim-
oau ai.

38 Na' tsi tappix kōm os' ie pitsix ipauai' istau-
ax tukskūm'i onet' otsisi ki stsik'i otse' aksis-
sau tsis.

39 Ki anniks' isk itsits' skuixk au' kapsitsip-
sattsi au aie, ki au au ūki a' pīxi au,

40 Ki an' iau ksēsto'a annōk' ipūx īn' īmōk
omūk atoi' apio yīs, ki nioks' kai ksītsi ku ists
it si ksīst' ap ištutsimōk, kōmotse' pi osit. I kūm'-
ūmeniki Ap' ištoto kiuă ok ku'i īn iša' atoat au-
ai' stak sīn.

41 Neto'i omūk' atoi a piekuax neto' nitai-
ksītapan ištotsi au aie, kiai' sīnak ix ki omūx' īm ix
i pokan iau,

42 Kōmotse' piuax stsik' ix ki matokotsikōm-
otse' pi osiu' ats. I kūm īm' issi Israel otsin' aim,
ūnan istsin nīsa' atos au ai' stak sīn, ki nitak au-
mai' tau ūnan.

43 Au' mai tu yiu aie Ap' ištoto kii: annok' ūn-
ni an istsikōm ots e' piōsaie, maksinan' attūsaie:
tūk'ka itūniu', nēs to'ak auk Ap' ištoto kiuă ok-
ku'i.

44 Kōm os' ie pitsix ipok' au aista pixk neto'-
yistsk nok ūtsi tūp' a pix im iau ēsts okh pe' kīsts.

45 Nau'yi itai' ksītsikūm i opí kon ūs' ksōk-
kumă itūp' skinatsiu piksu'yi itaiksitsi kum i-
opí.

46 Ki otsipik' susi itai' ksītsikumi opí, Jesus

aisoks e'pu yiu., ki itūni'u, Eli, Eli, lama sabachthani? annik' ito'kisasiik, Nitap'istotokim, Nitap'istotokim, kumauks' skikiks?

47 Stsik'ix itai'pu yixk, otokh'tsim sau', an'iau, Am'o n̄nau nan'niköttsiu aie Elias.

48 Ki tuks'kumā itauks'kasiu ito'tuk kiu ai'ksippuyinip, ki ito'kimiu aie ̄stsi po ku'yi, ki itstom'aie apai'i, ki ikotsiu'aie mōksim at-tosai a'i'i.

49 Stsik'ix an'iau, ki'ka, ök'satsip maks'i-kumi pukkisipusi mōksikōmotse'piisaie.

50 Jesus ota'atsoksepu yissi, itau mūts'kai uiae Sta'aw.

51 Ki Sat'sit, omūk'ato api oyis itsi'kok Sok'-iaki opa ai'aketsn ika, spots'im itots'ipini kau; ki ksök'kumā itsi'pa pu yiu, ki ok'otoksku ̄sts a'i'aketo pii aiau;

52 Ki aken'imanists kau'opia aiau; ki atsim'-six anniks'isk ai'okaxk akaiem ostüm'oau ̄sts itsi pu au'ax,

53 Ki ota'atsipu awsi *Jesus*, itsux'iau aken'imanists, ki itüp'i pimiau atsimak ap'io yisi, ki otsin ok'o aiau akai'tappi ix.

54 An nok' eēnak in'au'ā, ki otopokom'ixk, otopokus'satük kimaxk *Jesus*, otsin no'ösau ksök'kumi otsi'pa pu yiisi, ki otsin is'sau annists'isk ̄stuts ip'istsk, eks'kaiko pumi aiau, ki an'iau am'o emün'iümiu Ap'istotokiuā okku'i.

55 Ki akai'tappi ixk ake' pie'tsi itüs'süm mi aiaie, anniks'isk itotopokiu o'iixk *Jesus* Galilee, ki apoto moyi ixk aie:

56 Ki ipokom'iau ax Mary Magdalene, ki Mary, James ki Joses oksis'toau aii, ki Zebedee okku'ix oksis'toau aii.

57 Otau'tük kussi, akotsin'auă Arimathæa istsitappim'i anıstau Joseph, ito'to, tuks'küm a Jesus otüsksin'imat'siae:

58 Itappo' Pilate, ki iköm'ön ıstomaie Jesus ostüm'iaie. Pilate itüm'ün'iu mökau mütskatosiae mostüm'i.

59 Ki Joseph otots'issi mostüm'i, itsıssomonimaie ksix ıstokh'ai pıstsi,

60 Ki itsıpststo tomaie otau'ut'sinani aken'imani, maniu'aie, annik' itatün'ipik ok'o tok-skui: ki omük'ok oto ki itüp'auapımu aie aken'imani ıstokitsim'i, ki itsıstapu.

61 Ki Mary Magdalene, ki stsık'i Mary, ito-tau'piuaie aken'imani.

62 Ki annik' ksıstsiku'ik otökhs'apıstu tosau, mat'apinök kusi, omük'atoiapiekux ki Pharisees ikönü toto'iauaie Pilate,

63 Ki an'iau, Nin'a, nitüsksksin'ipınan om'ă ai' pıstsiksıstu tük kiuă otan'ipi, otsakiai tap-piisi, nioks'kai ksıstsiku'i nitak'aatsipu au.

64 Anit' ökhs'ıstutsıssi aken'imani nioks'-kai ksıstsiku'ısts, otüsksin'imat'sax mökstai'-sepiotosax, mökstai'köm osaı'ısax, mökstai' anıstosauax matap'pix, ük'ai puau: ki sako'i-patsıstu tük sìn ni aks'ıstüpskıts top matom'i-patsıstu tük sinni.

65 Pilate an'ıstsıuax mattok'au eěn'akex; ıstapuk, mi'ıstutsık.

66 Ki itappo'iau, ki mi'ıstutsımi iau ake'ni-man, ısksküm'iau aie ok'otoksökh'sepıstan, ki ıstsi'iau aie eěn'akex.

CHAPTER XXVIII.

ISSÍK'SÍSTSIKUYII ksístsiku'i otai'ksiuos-
aie, otau mütüpapinök'ku saie ūssík'a toiksítsikui, Mary Magdalene ki stsík'i Mary itoto'-iau mōks'iniisau ake'ni mani.

2 Ki, sat'sít, ksök'kumă ai'papuyiu: tük'ka Ap'is to tok iua oto'to ka tatsís spots'im itsin nissó'iinai, ki ito'to ki matskoap'im iuaie ok'otoksokh'sepi stan ki itop'aiuaie.

3 Ostoksísi netoinitai'natsiu aie popos'ists, ki kaii'ksistotosiu neto'i kon'skui:

4 Ki ūsks'katük kix stun'no yiauaie, ki ai'papuye iau netoi'nitsiu iau enix'.

5 Ki oto'tokatatsís an'istsiuax a kex', piniko'puk; nits'ksinip kitap'ussum mau au Jesus an nök' kaiis'toksauök.

6 Matsinakuaiem'ats: tük'ka, ūk'ai puau otan'ipi. Puk'sipuk, sat'sik otsit'sipi Nín'ă.

7 Ki kipi'tappoak, ki anistok'ax otüs'ksinimatsax otse'insin ni ūkai pu a'atom aie; ki, sat'sit, kitse'tom o mattaak Galilee; omim' kitak'itsin noau au: sat'sik, kikau'anis to puau.

8 Ki itsikip'is tūpa a tom iau aie ake'ni man ai'kopumau, ki eks'ka etame tük kiau; ki auks'kas iau mokitots'i potosau aie otüs'ksinimatsax aie ots'e'poaw sini aie.

9 Ki otsitappo'sauax mōkitśin ni ko ös au ax otüs'ksinimatsax aie, sum'miś, Jesus ito'tatsemiuax ki an'istsiuax All hail! Ki ito'to iau aie ki eñ'imi aie oköt'sistsaie, ki ita'tsím mimmiau aie.

10 Jesus itüm'itün'istsiuax, Pinikopuk;

mīš'tapuk, an īstok'au nīx'okoax mōk'ittappos-
au Galilee, ki omim' nitak'itsīn okiau.

11 An nok' otsa'kiaitapposau, sūm'mīš, stsīk'-
ix ūsk's'katūkii itoto'iau akap'i oyīs, ki aitsīn'-
nikoyiauax omūk'atoiapiekuax nitap'ii.

12 Kiotokōnau'moōsau ki omūx'īnax oto-
kōnai'puyīsau, ikotsi'auax eēn'akex akaiēm'i
itawk'pumaupix,

13 Ki an'ītsiauax, ūn nik' otūs'ksīmatsax
nitsa'kiaiokasīnan, sepioto'iax ki itsikōmos'-
at tsiauiae.

14 Ki nīn'a okhtsī'saie, nitaksem ūn an ki
kitakitsikōmotse'piopīnan.

15 Mat'toyiauax itawk'pumaupix, ki ots-
ksīnīmatseiipauaiax na'tutsīm iau ki an nik'
an'issīn'nik Jews sa'kiauanīstom iax.

16 Nitsi'koputsiax otūs'ksīnīmatsax itap-
po'iax Galilee nitum'mo, Jesus otan'īstopi.

17 Ki otsīnno'ōsauaie itatsīn'mīm mi au aie :
ki stsīk'ix sai'etūk kiax.

18 Ki Jesus ito'toax ki ai'sitsīpsattsiuax, ki
an'ītsiuax, kōnau'tūmapsīnni spots'im ki
ksōk'kum nit'okoko.

19 Ūn'nikaie, īs'tapuk, īsksīnīmats'okau
kōnau'mianīstsitappi, ūs'tapīnokau ninikōt'-
tok'ests otsīn'ikōsīm'ests kīn'un, ki okku'i, ki
atsīm'istaaw :

20 Isksīnīmats'okau mōk'satsīsau'ests kīt-
an'īstopauau'ests; ki sat'sit, kitūsk's'opok sem-
opuau an'ītsi kōsītsi ku'īsts aiksiu'o'si ksōk'-
kum.

